

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:

**"ΕΡΕΥΝΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΓΝΩΜΗ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ
ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ"**

ΗΡΑΚΛΕΙΟ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2012

ΣΤΕΡΓΙΑΝΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΕΡΟΝΙΚΑ Α.Μ: 3636

ΦΡΑΓΓΙΑΔΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Α.Μ: 3376

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΩΝΙΑΝΑΚΗΣ ΜΑΝΟΣ

Copyright © Αικατερίνη - Βερόνικα Στεργιανού, Δημήτριος Φραγγιαδάκης, 2012

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Κρήτης δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων των συγγραφέων εκ μέρους του Τμήματος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα θέλαμε να εκφράσουμε τις θερμές μας ευχαριστίες στον επιβλέποντα καθηγητή της πτυχιακής εργασίας, κ. Μάνος Γωνιανάκη για την βοήθεια και τις χρήσιμες συμβουλές του κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας. Επίσης, όλους τους εκπροσώπους των επιχειρήσεων, τους σπουδαστές και τους απόφοιτους του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων που συνέβαλλαν με τη συμμετοχή τους στο να ολοκληρωθεί το ερευνητικό μέρος της εργασίας. Τέλος, θα ήθελα να αφιερώσω προσωπικά την πτυχιακή εργασία, στον πατέρα μου κ. Σωτήριο Στεργιανό, που ανυπομονούσε να ολοκληρωθεί, ώστε να τελειώσω με όλες τις φοιτητικές μου υποχρεώσεις.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας, είναι να προσδιορισθεί η γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε ώστε να διεκπεραιωθεί ο σκοπός, είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς υφίσταται για πρώτη φορά και συνεπώς τα αποτελέσματα καθώς και τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι ιδιαίτερα ενδιαφέροντα. Τα είδη των επιστημονικών ερευνών που χρησιμοποιήθηκαν για την πραγματοποίηση της έρευνας και για την διεξαγωγή των αποτελεσμάτων, είναι η πρωτογενής έρευνα, η ποσοτική έρευνα και η ποιοτική έρευνα.

Ένα από τα πιο σημαντικά αποτελέσματα που προέκυψαν από την διεκπεραίωση της έρευνας, είναι ότι 8 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος δηλώσαν ότι η εικόνα των ασκούμενων συμβάλλει στη διαμόρφωση της γνώμης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Εξίσου σημαντικό είναι και το ζητούμενο της παρούσας έρευνας, όπου προέκυψε ότι 7 στις 10 επιχειρήσεις του δείγματος έχουν σχηματίσει αρκετά καλή γνώμη για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

ABSTRACT

The purpose of the present diploma thesis is to be defined the opinion of the business, where are located in Heraclion of Crete, for the Business Administration department. The research which has been created for the purpose of this diploma thesis is really important because there has been never another one. Furthermore the final results and upshots are really interesting. The kinds of research which have been taken part for the conduct of the results are, the primary, the quantitative and the quality research.

One of the most important results, which came off, is that 8 of 10 business of the sample, state that the figure of the trainees helps at the opinion's formation of the Business Administration department. Moreover, it is also important the fact that 7 of 10 business of the sample have create a pretty good opinion for the department.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....	7
1. Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης και το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	9
1.1 Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης	9
1.1.1 Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τ.Ε.Ι Κρήτης	9
1.2 Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι Ηρακλείου Κρήτης.....	10
1.2.1 Το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	10
1.2.3 Επαγγελματικά Δικαιώματα αποφοίτων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων .	12
2. Ερευνητικό Μέρος.....	15
2.1 Σκοπός, στόχοι, επιμέρους στόχοι και ερωτήματα της έρευνας.....	15
2.2 Μεθοδολογία της έρευνας.....	17
2.2.1 Περιγραφή επιστημονικής έρευνα.....	18
2.2.2 Περιγραφή δειγματοληψίας.....	18
2.2.3 Συμμετέχοντες στην έρευνα.....	19
2.2.4 Ερευνητικό εργαλείο έρευνας.....	20
3. Ανάλυση ερευνητικών δεδομένων	21
3.1 Αποτελέσματα που προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο που κλήθηκε να απαντήσει το δείγμα.....	21
3.1.1 Συμμετοχή στο ερωτηματολόγιο.....	22
3.1.2 Επιχειρήσεις ανά κατηγορία που συμμετείχαν στο ερωτηματολόγιο.....	23
3.1.3 Θέσεις εργασίας του δείγματος που συμμετείχε στην έρευνα.....	23
3.1.4 Τρόποι εύρεσης πρακτικής άσκησης από τους σπουδαστές.....	24
3.1.5 Σπουδαστές που έχουν πραγματοποιήσει την πρακτική τους άσκηση στις επιχειρήσεις του δείγματος από το έτος 2005 έως το 2011.....	25

3.1.6 Αντικείμενο εργασίας των σπουδαστών και αλλαγή θέσης εργασίας κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.....	26
3.1.7 Η απόδοση των σπουδαστών κατά την διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης....	28
3.1.8 Λόγοι στους οποίους οφείλεται η αύξηση της συνολικής απόδοσης των σπουδαστών.....	30
3.1.9 Λόγοι για τους οποίους δεν είναι απόλυτα ικανοποιημένοι οι εργοδότες από την απόδοση των σπουδαστών.....	31
3.1.10 Απαραίτητες γνώσεις σπουδαστών, ποσοστό έλλειψης των γνώσεων και πού, σύμφωνα με το δείγμα.....	32
3.1.11 Προτάσεις εργοδοτών για επιπλέον μαθήματα σε θεωρητικό και εργαστηριακό επίπεδο.....	36
3.1.12 Η γνώμη των επιχειρήσεων για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών.....	37
3.1.13 Μελλοντική συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	38
3.1.14 Παραμονή σπουδαστών με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης στις επιχειρήσεις του δείγματος, το χρονικό διάστημα που παρέμειναν και η σημερινή θέση εργασίας.....	39
3.1.15 Η εικόνα των σπουδαστών, συμβάλλει στη γνώμη που έχει το δείγμα για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων; Σε τί βαθμό;.....	42
3.1.16 Γνωρίζει το δείγμα, το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων;.....	43
3.1.17 Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων σύμφωνα με το δείγμα.....	45
3.1.18 Η γνώμη των επιχειρήσεων του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης.....	47
3.2 Αποτελέσματα από το ερωτηματολόγιο που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ασκούμενοι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων που εντοπίστηκαν στις επιχειρήσεις του δείγματος κατά τη διάρκεια της έρευνας.....	48
3.2.1 Σκοπός του ερωτηματολογίου και το πλήθος συμμετοχής.....	49
3.2.2 Τρόποι εύρεσης πρακτικής άσκησης των ασκούμενων σπουδαστών.....	49
3.2.3 Το αντικείμενο εργασίας των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.....	50
3.2.4 Άποψη των σπουδαστών για την παροχή θεωρητικών και εργαστηριακών γνώσεων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	50
3.2.5 Ποιες από τις γνώσεις που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν φανεί πιο χρήσιμες στους σπουδαστές;.....	52

3.2.6 Γνώσεις που δεν παρείχε καθόλου το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων στους σπουδαστές κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους.....	53
3.2.7 Μαθήματα στα οποία πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων σύμφωνα με τους σπουδαστές.....	54
3.2.8 Η γνώμη των σπουδαστών για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	55
3.3 Αποτελέσματα από το ερωτηματολόγιο που κλήθηκαν να απαντήσουν οι απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων οι οποίοι παρέμειναν στις επιχειρήσεις του δείγματος με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.....	55
3.3.1 Συμμετοχή στο ερωτηματολόγιο.....	56
3.3.2 Η σημερινή θέση εργασίας των απόφοιτων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και το ιστορικό θέσεων που κατείχαν έως σήμερα.....	56
3.3.3 Κατά πόσο συνέβαλαν οι γνώσεις που παρείχε το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων στους απόφοιτους για την παραμονή τους στις επιχειρήσεις;.....	57
3.3.4 Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων σύμφωνα με τους απόφοιτους.....	58
3.3.5 Συνολική άποψη των απόφοιτων για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	59
4. Συμπεράσματα της έρευνας και παράθεση προτάσεων.....	61
4.1 Το προφίλ των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης και η γνώμη των επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	61
4.1.1 Η άποψη του δείγματος για τις γνώσεις των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	62
4.1.2 Η αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών και η εξάρτησή της, με τη συνολική γνώμη των επιχειρήσεων για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	63
4.1.3 Το σενάριο παραμονής των ασκούμενων στην επιχείρηση του δείγματος, έπειτα από τη λήξη της πρακτικής άσκησης.....	65
4.1.4 Η συνολική γνώμη των επιχειρήσεων του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	66
4.2 Η γνώμη των ασκούμενων σπουδαστών που εντοπίστηκαν στις επιχειρήσεις του δείγματος.....	68
4.3 Η γνώμη των απόφοιτων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, όπου παρέμειναν στις επιχειρήσεις του δείγματος, μετά τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.....	69
4.4 Προτάσεις που απορρέουν από τα αποτελέσματα της έρευνας.....	70
4.4.1 Προτάσεις με σκοπό τη μελλοντική έρευνα από άλλους ερευνητές βασιζόμενες στα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα.....	71

4.4.2 Προτάσεις με σκοπό την βελτίωση της γνώμης των επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, βάση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την έρευνα.....	72
5. Σημαντικές παρατηρήσεις των ερευνητών	73
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	75
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	76
Παράρτημα Α: Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στις επιχειρήσεις του δείγματος	76
Παράρτημα Β: Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, οι οποίοι πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση στις επιχειρήσεις του δείγματος κατά τη διάρκεια της έρευνας.....	82
Παράρτημα Γ: Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους απόφοιτους του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, οι οποίοι ανανέωσαν την σύμβαση εργασίας τους με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης στις επιχειρήσεις του δείγματος.....	84

ΛΙΣΤΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1: Συμμετοχή του δείγματος στο ερωτηματολόγιο.....	23
Διάγραμμα 2: Συμμετοχή ανά κατηγορία επιχείρησης.....	23
Διάγραμμα 3: Τρόποι εύρεσης πρακτικής άσκησης από τους σπουδαστές.....	24
Διάγραμμα 4: Σπουδαστές που αντιστοιχούν στη κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος από το 2005 έως το 2011	26
Διάγραμμα 5: Αλλαγή θέσης εργασίας σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης.....	28
Διάγραμμα 6: Αύξηση αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας και παραγωγικότητας των σπουδαστών.....	29
Διάγραμμα 7: Λόγοι αύξησης της απόδοσης των ασκούμενων.....	30
Διάγραμμα 8: Λόγοι χαμηλής απόδοσης των σπουδαστών	31
Διάγραμμα 9: Οι σημαντικότερες γνώσεις που απαραίτητα πρέπει να έχουν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	32
Διάγραμμα 10: Οι σημαντικότερες γνώσεις που πρέπει να έχουν οι σπουδαστές σύμφωνα με τη κάθε κατηγορία επιχείρησης	34
Διάγραμμα 11: Ποσοστό έλλειψης στις γνώσεις των σπουδαστών.....	34
Διάγραμμα 12: Ποσοστό έλλειψης ή μη στις γνώσεις των σπουδαστών σύμφωνα με κάθε κατηγορία επιχείρησης.....	35
Διάγραμμα 13: Γνώμη του δείγματος για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών	38
Διάγραμμα 14: Μελλοντική συνεργασία μεταξύ δείγματος και σπουδαστών από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	39
Διάγραμμα 15: Παραμονή σπουδαστών στις επιχειρήσεις του δείγματος με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.....	40
Διάγραμμα 16: Παραμονή σπουδαστών σε κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.....	41

Διάγραμμα 17: Χρονικό διάστημα παραμονής σπουδαστών στις επιχειρήσεις του δείγματος από τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.....	41
Διάγραμμα 18: Η συμβολή της εικόνας των σπουδαστών στη διαμόρφωση της γνώμης του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	42
Διάγραμμα 19: Ποσοστό συμβολής της εικόνας των σπουδαστών στην διαμόρφωση της γνώμης του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	43
Διάγραμμα 20: Ποσοστό επίγνωσης του δείγματος για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	44
Διάγραμμα 21: Η επίγνωση που έχει η κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	45
Διάγραμμα 22: Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	46
Διάγραμμα 23: Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων σύμφωνα με τη κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος.....	47
Διάγραμμα 24: Η γνώμη των επιχειρήσεων του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	48
Διάγραμμα 25: Τρόποι εύρεσης πρακτικής άσκησης από τους συγκεκριμένους σπουδαστές.....	49
Διάγραμμα 26: Η άποψη των σπουδαστών για την παροχή των θεωρητικών γνώσεων του τμήματος.....	51
Διάγραμμα 27: Η άποψη των σπουδαστών για την παροχή των εργαστηριακών γνώσεων του τμήματος.....	51
Διάγραμμα 28: Μαθήματα στα οποία πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση σύμφωνα με τους σπουδαστές.....	54
Διάγραμμα 29: Η γνώμη των σπουδαστών για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	55
Διάγραμμα 30: Η συμβολή των γνώσεων που παρείχε το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων για την παραμονή των απόφοιτων στις επιχειρήσεις.....	58
Διάγραμμα 31: Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων κατά τους απόφοιτους.....	59
Διάγραμμα 32: Συνολική γνώμη των απόφοιτων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.....	60

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας, είναι να προσδιορισθεί η γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Στόχος είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο ενημερωμένοι είναι οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων, καθώς και να προσδιορισθεί η απήχηση που έχει το τμήμα. Επιπλέον θα αναλυθούν επιμέρους στόχοι, οι οποίοι συμβάλουν στην διαμόρφωση της γνώμης των επιχειρήσεων για το τμήμα. Πιο συγκεκριμένα θα διαπιστωθεί κατά πόσο συμβάλλει η εικόνα των σπουδαστών στη γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις για το τμήμα, κατά πόσο γνωρίζουν οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος και κατά πόσο πιστεύουν ότι το τμήμα παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας. Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε ώστε να διεκπεραιωθεί ο σκοπός, είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς υφίσταται για πρώτη φορά και συνεπώς τα αποτελέσματα καθώς και τα συμπεράσματα που προκύπτουν είναι ιδιαίτερα ενδιαφέροντα.

Τα είδη των επιστημονικών ερευνών που χρησιμοποιήθηκαν για την πραγματοποίηση της έρευνας και για την διεξαγωγή των αποτελεσμάτων, είναι η πρωτογενής έρευνα, η ποσοτική έρευνα και η ποιοτική έρευνα. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά το διάστημα του Αυγούστου του 2011. Ο πληθυσμός της έρευνας ήταν 71 επιχειρήσεις οι οποίες κατηγοριοποιήθηκαν σε Τραπεζικές επιχειρήσεις, Ιδιωτικές επιχειρήσεις, Δημόσιες επιχειρήσεις και Βιομηχανικές επιχειρήσεις. Στη συνέχεια ως δείγμα, επιλέχθηκαν 54 επιχειρήσεις βάση κριτηρίων που αναφέρονται στο Κεφάλαιο 2.

Η δομή της παρούσας εργασίας διαμορφώνεται αρχικά με το Κεφάλαιο 1, όπου γίνεται μια αναφορά στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης και ειδικότερα στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, με ιδιαίτερη έμφαση στο πρόγραμμα σπουδών που περιλαμβάνει, καθώς και στα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του.

Το Κεφάλαιο 2 περιλαμβάνει αρχικά το σκοπό, τους στόχους και τους επιμέρους στόχους της πτυχιακής εργασίας και έπειτα παρουσιάζεται και αναλύεται η μεθοδολογία που εφαρμόστηκε ώστε να διεκπεραιωθεί η έρευνα.

Στο Κεφάλαιο 3 αναλύονται τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την διεκπεραίωση της έρευνας. Στο πρώτο υποκεφάλαιο αναλύεται το ερωτηματολόγιο που κλήθηκε να απαντήσει το δείγμα. Στο δεύτερο υποκεφάλαιο, αναλύεται το ερωτηματολόγιο που απαντήθηκε από τους σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, που πραγματοποιούσαν εκείνο το χρονικό διάστημα την πρακτική τους άσκηση, στις επιχειρήσεις του δείγματος. Στο τρίτο υποκεφάλαιο αναλύεται το ερωτηματολόγιο που απαντήθηκε από τους απόφοιτους του τμήματος, οι οποίοι ανανέωσαν την σύμβαση εργασίας τους με τις επιχειρήσεις του δείγματος, μόλις ολοκληρώθηκε η πρακτική τους άσκηση.

Στο Κεφάλαιο 4 θα καταγραφούν τα συμπεράσματα που προέκυψαν μέσα από τα ερευνητικά αποτελέσματα της έρευνας, καθώς και προτάσεις βασισμένες σε αυτά.

Τέλος στο Κεφάλαιο 5 καταγράφονται σημαντικές παρατηρήσεις των ερευνητών, βασισμένες στα αποτελέσματα της έρευνας.

1. Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης και το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Στο παρόν κεφάλαιο θα γίνει αρχικά αναφορά στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης σχετικά με τις σχολές όπου απαρτίζεται. Στη συνέχεια θα δοθεί έμφαση στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, καθώς και στα επαγγελματικά δικαιώματα των αποφοίτων του.

1.1 Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης

Το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης εδρεύει στο νομό Ηρακλείου και ιδρύθηκε το 1983, με σκοπό την παροχή ανώτατης τεχνολογικής εκπαίδευσης σε σπουδαστές από όλη την Ελλάδα, καθώς και σε σπουδαστές άλλων χωρών, μέσα από το πρόγραμμα Erasmus. Με την πάροδο των χρόνων επεκτάθηκε σημαντικά και σήμερα απαρτίζεται από τις ακόλουθες σχολές:

- Τεχνολογικών Εφαρμογών
- Υγείας και Πρόνοιας
- Διοίκησης και Οικονομίας
- Τεχνολογίας Γεωπονίας

Οι εγκαταστάσεις του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος του Ηρακλείου Κρήτης, που πληρούν τις προϋποθέσεις για μια ολοκληρωμένη ακαδημαϊκή κοινότητα, περιλαμβάνουν αμφιθέατρα και αίθουσες διδασκαλίας, αίθουσες εργαστηρίων, μεγάλη κεντρική δανειστική βιβλιοθήκη, φοιτητικές εστίες, σπουδαστική λέσχη, αθλητικές εγκαταστάσεις και ιατρείο πρώτων βοηθειών.

1.1.1 Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τ.Ε.Ι Κρήτης

Η σχολή Διοίκησης και Οικονομίας λειτουργεί σε τρεις πόλεις της Κρήτης, Ηράκλειο, Αγίο Νικόλαο και Ιεράπετρα. Στο Ηράκλειο υπάρχουν τα τμήματα:

- Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Λογιστικής
- Τουριστικών Επιχειρήσεων

Στον Άγιο Νικόλαο βρίσκεται το τμήμα:

- Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής λειτουργίας
- Επιχειρηματικού Σχεδιασμού και Πληροφοριακών Συστημάτων

Τέλος στην Ιεράπετρα βρίσκεται το τμήμα:

- Μάρκετινγκ (Εμπορίας και Διαφήμισης)

1.2 Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι Ηρακλείου Κρήτης

Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι ένα από τα έξι τμήματα της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας, που έχει ως αποστολή την ανάδειξη ικανών στελεχών διοίκησης, με σκοπό την επιτυχή ανταπόκριση τους στις σύγχρονες και δύσκολες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

Για την διεκπεραίωση του σκοπού αυτού, οι σπουδαστές είναι υποχρεωμένοι να ακολουθούν το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, παρακολουθώντας τις διαλέξεις και τα εργαστήρια του κάθε ακαδημαϊκού έτους. Δίνοντας τελικές γραπτές εξετάσεις αξιολογούνται με ανώτατη κλίμακα βαθμολογίας το δέκα και εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις προχωρούν στις υπόλοιπες υποχρεώσεις τους. Για να χαρακτηριστούν ως απόφοιτοι οφείλουν να προσκομίσουν τη πτυχιακή τους εργασία, καθώς και να πραγματοποιήσουν τη πρακτική τους άσκηση στον Ιδιωτικό ή Δημόσιο Τομέα.

Τέλος, βάση της εκάστοτε νομοθεσίας, οι σπουδαστές πρέπει να μεριμνήσουν ώστε να ολοκληρώσουν όλες τους τις υποχρεώσεις, σύμφωνα με την ανώτατη διάρκεια σπουδών. Έχουν το δικαίωμα διακοπής σπουδών για όποιο χρονικό διάστημα επιθυμούν καταθέτοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά, καθώς επίσης οφείλουν να ανανεώνουν την εγγραφή τους, στο τέλος του κάθε εξαμήνου.

1.2.1 Το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, αποτελείται από οχτώ (8) εξάμηνα ή τέσσερα (4) ακαδημαϊκά έτη, από τα οποία το όγδοο εξάμηνο αφορά την πρακτική άσκηση των φοιτητών και την πτυχιακή τους εργασία. Συνεπώς στα επτά (7) πρώτα εξάμηνα υπάρχουν τριάντα εννέα (39) θεωρητικά και εργαστηριακά μαθήματα και τέσσερα από αυτά είναι επιλογής, σύμφωνα με τις προτιμήσεις του κάθε σπουδαστή.

Σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών τα υποχρεωτικά μαθήματα μπορούν να κατηγοριοποιηθούν, ανάλογα με τις γνώσεις που παρέχουν:

- Χρηματοοικονομικές γνώσεις
- Γνώσεις Νομικού Δικαίου
- Γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ

Για τις χρηματοοικονομικές γνώσεις που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, μπορούν να καταμετρηθούν τα παρακάτω μαθήματα:

1. Μικροοικονομική
2. Μακροοικονομική
3. Χρηματοοικονομική Λογιστική I
4. Χρηματοοικονομική Λογιστική II
5. Λογιστική Κόστους
6. Αγορές Χρήματος Κεφαλαίου
7. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις
8. Γενικά μαθηματικά
9. Οικονομικά μαθηματικά
10. Στατιστική Επιχειρήσεων
11. Επιχειρησιακή έρευνα
12. Χρηματοδοτική Διοίκησης
13. Τεχνικές Ανάλυσης Διοικητικών Αποφάσεων

Όσο αναφορά μαθήματα που αφορούν γνώσεις Νομικού Δικαίου, εντοπίζονται τα ακόλουθα:

1. Στοιχεία Ιδιωτικού Δικαίου
2. Δημόσιο Δίκαιο
3. Εμπορικό Δίκαιο και Δίκαιο Ανταγωνισμού

Τα μαθήματα με γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ:

1. Οργάνωση και Διοίκηση Επιχειρήσεων I
2. Οργάνωση και Διοίκησης Επιχειρήσεων II
3. Κοινωνιολογία των Οργανώσεων
4. Επιχειρησιακές Επικοινωνίες
5. Διοίκηση Παραγωγικών Συστημάτων
6. Διοίκησης Ολικής Ποιότητας
7. Διοίκηση Μάρκετινγκ
8. Μεθοδολογία Έρευνας
9. Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων
10. Διοικητική Δεοντολογία
11. Εργασιακές Σχέσεις
12. Δημόσιες Σχέσεις
13. Προγραμματισμός Δράσης Επιχειρήσεων
14. Σεμινάριο Τελειοφοίτων
15. Αγγλική ορολογία

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, τα (4) τέσσερα μαθήματα που οφείλουν να επιλέξουν οι σπουδαστές, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών, μπορούν να προέρχονται από τα εξής:

1. Δημόσια Διοίκηση
2. Συστήματα Εφοδιασμού και Διανομής (Logistics)
3. Επιχείρηση- Κοινωνία- Περιβάλλον
4. Λογιστική Εταιρειών
5. Ειδικά Θέματα Επιχειρησιακής Έρευνας
6. Διοίκηση Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων
7. Ελληνική Οικονομία και Ευρωπαϊκή Περιφερειακή Πολιτική
8. Αξιολόγηση Επενδύσεων
9. Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και Θεσμοί
10. Στρατηγική της Ανάπτυξης
11. Διεθνείς και Ευρωπαϊκοί Θεσμοί- Οργανισμοί
12. Επιχειρηματικότητα και Οικονομικό Περιβάλλον
13. Ηλεκτρονικό Εμπόριο
14. Έρευνα Μάρκετινγκ
15. Διοίκηση Έργων
16. Φορολογική Λογιστική
17. Εφαρμογές Πληροφορικής στη Διοίκηση

1.2.3 Επαγγελματικά Δικαιώματα αποφοίτων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

1. Οι πτυχιούχοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, με βάση τις εξειδικευμένες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις τους, ασχολούνται είτε σε συνεργασία με άλλους επιστήμονες είτε αυτοδύναμα ως στελέχη επιχειρήσεων διαφόρων δραστηριοτήτων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.
2. Οι παραπάνω πτυχιούχοι έχουν τις παρακάτω αρμοδιότητες:
  - 2.1 Καθορισμό του επιχειρησιακού χώρου.
  - 2.2 Προγραμματισμό, οργάνωση, καθοδήγηση και έλεγχο των διοικητικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων.
  - 2.3 Ανάλυση προβλημάτων ανθρώπινης συμπεριφοράς στον επιχειρησιακό χώρο.
  - 2.4 Πρόταση συστημάτων αμοιβής εργασίας και συμμετοχής των εργαζομένων στη λειτουργία και το οικονομικό αποτέλεσμα της επιχείρησης σε συνδυασμό σε προβλήματα παραγωγικότητας.
  - 2.5 Πρόταση διαδικασιών στελέχωσης της επιχείρησης με ανθρώπινο δυναμικό.

- 2.6 Ανάλυση παραγωγικών συστημάτων και διαδικασιών και γενικών θεμάτων διοίκησης παραγωγής.
- 2.7 Ανάλυση προβλημάτων χρηματοδοτικής Διοίκησης της Επιχείρησης.
3. Οι πτυχιούχοι του τμήματος εξελίσσονται σε όλο το φάσμα της διοικητικής ιεραρχίας της σχετικής με τους τομείς της ειδικότητάς τους.
4. Οι πτυχιούχοι του τμήματος, απασχολούνται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Επίσης μπορούν να απασχοληθούν ως μέλη ερευνητικών ομάδων σε θέματα ειδικότητάς τους.
5. Οι πτυχιούχοι του τμήματος με την απόκτηση του πτυχίου τους ασκούν το επάγγελμα. (<http://www.sdo.teicrete.gr/dep/>, 3/7/2012).

Τέλος, οι πτυχιούχοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων δικαιούνται να εγγραφούν ως μέλη στο Οικονομικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 10 και 11 του Ν.3912/2011, με τη προϋπόθεση να είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης στην οικονομική επιστήμη των ελληνικών Α.Ε.Ι. ή ισότιμου μεταπτυχιακού διπλώματος της αλλοδαπής και να χρησιμοποιούν το πτυχίο τους ή το μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης για την κατάληψη θέσης στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα ή για την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος. (<http://www.oe-e.gr/oe/>, 22/8/2012)

2. Ερευνητικό Μέρος

Στο παρόν κεφάλαιο αρχικά θα διατυπωθεί ο σκοπός, οι στόχοι, οι επιμέρους στόχοι και τα ερευνητικά ερωτήματα της παρούσας έρευνας. Κατόπιν θα παρουσιαστεί η μεθοδολογία της έρευνας εστιάζοντας στις μεθόδους, στα εργαλεία και στα υποκείμενα που επιλέχθηκαν για την διεκπεραίωσή της.

2.1 Σκοπός, στόχοι, επιμέρους στόχοι και ερωτήματα της έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι να προσδιορισθεί η γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Στόχος είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο ενημερωμένοι είναι οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων, καθώς και να προσδιορισθεί η απήχηση που έχει το τμήμα. Τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία συνθέτουν τους επιμέρους στόχους της έρευνας είναι τα ακόλουθα:

- Διευκολύνει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων τους σπουδαστές να βρουν μια θέση εργασίας, ώστε να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση;
- Οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης προκηρύσσουν θέσεις για πρακτική άσκηση ζητώντας τελειόφοιτους από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων;
- Πόσους σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν απασχολήσει οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης;
- Σε ποιές θέσεις εργασίας πραγματοποιούν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων την πρακτική τους άσκηση;
- Αυξάνεται η αποδοτικότητα, η αποτελεσματικότητα και η παραγωγικότητα των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης; Αν ναι σε ποιούς λόγους οφείλεται;
- Έμειναν απόλυτα ικανοποιημένες οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης από την απόδοση των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης; Αν όχι σε ποιούς λόγους οφείλεται;
- Ποιές από τις γνώσεις που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι πιο σημαντικές;

- Έχουν έλλειψη γνώσεων οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων; Αν ναι σε ποιές;
- Υπάρχουν επιπλέον μαθήματα τα οποία μπορούν να ενσωματωθούν στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων;
- Ποιά είναι η γνώμη των επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου Κρήτης για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων;
- Επιθυμούν οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης να συνεργάζονται με σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης;
- Ανανεώνεται η σύμβαση εργασίας των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων με τις επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης, μετά τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης;
- Η εικόνα των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων συμβάλλει στη διαμόρφωση της γνώμης των επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα;
- Είναι γνωστό το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων στις επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης;
- Παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας;

Με βάση λοιπόν όλα τα παραπάνω ερευνητικά ερωτήματα προκύπτουν οι παρακάτω επιμέρους στόχοι:

1. Να διαπιστωθεί κατά πόσο το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων διευκολύνει τους σπουδαστές να βρουν μια θέση εργασίας, ώστε να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση.
2. Να διαπιστωθεί κατά πόσο οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης προκηρύσσουν θέσεις για πρακτική άσκηση, ζητώντας τελειόφοιτους από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
3. Να διαπιστωθεί ο βαθμός που έχει απασχολήσει κάθε κατηγορία επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης τους σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης.
4. Να διαπιστωθεί σε ποιά πόστα εργασίας ασκούν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων τις γνώσεις που τους παρέχει το τμήμα.
5. Να διαπιστωθεί κατά πόσο αυξάνουν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων την αποδοτικότητα, την παραγωγικότητα και την αποτελεσματικότητά τους κατά την διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.
6. Να διαπιστωθεί σε ποιούς λόγους οφείλεται η αύξηση της αποδοτικότητας των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.
7. Να διαπιστωθεί το ποσοστό των επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου Κρήτης που δεν έμεινε απόλυτα ικανοποιημένο από την απόδοση των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης και σε ποιούς λόγους οφείλεται.

8. Να διαπιστωθεί ποιές είναι οι σημαντικότερες γνώσεις που πρέπει απαραίτητα να έχουν οι απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.
9. Να διαπιστωθεί το ποσοστό που οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν έλλειψη γνώσεων και πού ειδικότερα.
10. Να διαπιστωθεί εάν οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης έχουν να προτείνουν επιπλέον μαθήματα για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.
11. Να διαπιστωθεί η ακριβής γνώμη των επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου Κρήτης για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.
12. Να διαπιστωθεί κατά πόσο οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης επιθυμούν να συνεργάζονται με σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης.
13. Να διαπιστωθεί πόσοι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν παραμείνει στις επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης μετά τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης, για πόσο χρονικό διάστημα και εάν υφίστανται έως σήμερα ποιά η θέση εργασίας τους.
14. Να διαπιστωθεί κατά πόσο συμβάλλει η εικόνα των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων στη διαμόρφωση της γνώμης που έχουν οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.
15. Να διαπιστωθεί κατά πόσο γνωρίζουν οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.
16. Να διαπιστωθεί κατά πόσο πιστεύουν οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας.

Επομένως για να προσδιορισθεί ο σκοπός της έρευνας, θα πρέπει να διεκπεραιωθούν οι παραπάνω επιμέρους στόχοι ώστε μέσα από τα αποτελέσματα που θα προκύψουν να υφίστανται όσο το δυνατόν πιο τεκμηριωμένα συμπεράσματα.

2.2 Μεθοδολογία της έρευνας

Στη παρόν υποενότητα θα πραγματοποιηθεί περιγραφή της επιστημονικής έρευνας και της δειγματοληψίας, θα καταγραφούν οι συμμετέχοντες στην έρευνα και τέλος θα προσδιορισθεί το ερευνητικό εργαλείο της έρευνας.

2.2.1 Περιγραφή επιστημονικής έρευνας

Λαμβάνοντας υπόψη τα είδη των επιστημονικών ερευνών: πρωτογενή, ποσοτική και ποιοτική έρευνα και των κατάλληλο συνδυασμό τους προσεγγίστηκε το αντιπροσωπευτικό δείγμα για την άντληση των κατάλληλων ερευνητικών δεδομένων. Το χρονικό διάστημα της έρευνας, ήταν ένας μήνας και συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε κατά το μήνα Αύγουστο του 2011. Τα δεδομένα που αντλήθηκαν μέσω ερωτηματολογίων, επεξεργάστηκαν με τη χρήση του λογισμικού Microsoft Office Excel 2007.

2.2.2 Περιγραφή δειγματοληψίας

Αρχικά για την επίτευξη του σκοπού αυτού, πρέπει να επιλεγεί το δείγμα των επιχειρήσεων που θα συμμετέχει στην έρευνα. Όπως πολύ καλά γνωρίζουμε στην αγορά εργασίας του Νομού Ηρακλείου υπάρχουν πολλές επιχειρήσεις και οργανισμοί, από διάφορους κλάδους και το εύκολο θα ήταν να επιλεγθούν κάποιες από αυτές για να αποτελέσουν τα υποκείμενα της έρευνας.

Με άλλα λόγια, ένας μεγάλος πληθυσμός επιχειρήσεων και ένα απλό τυχαίο δείγμα θα μας έδινε ένα συγκεκριμένο αριθμό επιχειρήσεων, έτσι ώστε η έρευνα να τεθεί σε εφαρμογή. Πόσο αξιόπιστο όμως είναι αυτό; Πώς μπορούμε να προσεγγίσουμε τη γνώμη των επιχειρήσεων, για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, όταν στο δείγμα μπορεί να υπάρξει κάποια επιχείρηση η οποία δεν γνωρίζει καν ότι υπάρχει το συγκεκριμένο τμήμα;

Για αυτόν ακριβώς το λόγο, η επιλογή του δείγματος πρέπει να προέρχεται από έναν άλλο πληθυσμό, πιο ενήμερο, και να γνωρίζει καλύτερα τις σχολές και τα τμήματα που υπάρχουν στο Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου Κρήτης, έτσι ώστε να βρίσκεται στη κατάλληλη θέση να απαντήσει με σαφήνεια σε ερωτήματα που αφορούν το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Συνεπώς αποφασίστηκε να επιλεγθούν επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν απασχολήσει σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης. Αυτό είναι το κριτήριο επιλογής του πληθυσμού - δείγματος για να είναι όσο το δυνατόν πιο αξιόπιστη η έρευνα. Πιο συγκεκριμένα στην έρευνα θα συμμετάσχουν επιχειρήσεις, στις οποίες έχουν πραγματοποιήσει την πρακτική τους άσκηση φοιτητές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, από το εαρινό εξάμηνο του Ακαδημαϊκού έτους 2005 μέχρι και το εαρινό εξάμηνο του Ακαδημαϊκού έτους 2011.

Επί της ουσίας, η επιλογή του πληθυσμού έγινε έπειτα από έρευνα στις καταστάσεις και τα αρχεία που υπάρχουν στη γραμματεία του τμήματος, στις οποίες αναγράφονται αναλυτικά όλοι οι σπουδαστές που πραγματοποίησαν την πρακτική τους άσκηση καθώς και σε ποιες επιχειρήσεις. Υπήρξαν δυσκολίες όσον αναφορά την ακριβή και λεπτομερή καταγραφή σε κάποιες από τις διευθύνσεις των επιχειρήσεων, αλλά μετά από έρευνα στο διαδίκτυο, εντοπίστηκαν 71 επιχειρήσεις του νομού Ηρακλείου που είχαν απασχολήσει τουλάχιστον ένα σπουδαστή την προαναφερθείσα εξαετία.

Επομένως ο πληθυσμός της έρευνας είναι 71 επιχειρήσεις, στις οποίες έγινε κατηγοριοποίηση και προέκυψαν:

- Τραπεζικές επιχειρήσεις
- Ιδιωτικές επιχειρήσεις
- Δημόσιες επιχειρήσεις
- Βιομηχανικές επιχειρήσεις

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί ότι έγινε διαχωρισμός ανάμεσα στις Τραπεζικές επιχειρήσεις και στις Ιδιωτικές, διότι πραγματοποιώντας την έρευνα στα αρχεία της γραμματείας του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, διαπιστώθηκε ότι οι πλειοψηφία των σπουδαστών είχε πραγματοποιήσει την πρακτική άσκηση στον Τραπεζικό τομέα. Συνεπώς για το λόγο αυτό, διαχωρίστηκαν οι Τραπεζικές επιχειρήσεις από τις ιδιωτικές επιχειρήσεις, διότι σε ορισμένα σημεία πραγματοποιούνται αναλύσεις για την κάθε κατηγορία επιχείρησης ξεχωριστά και συνεπώς η εστίαση στις απόψεις του Τραπεζικού Τομέα είναι ιδιαίτερα ενδιαφέροντες καθότι έχει συνάψει σχέσεις εργασίας με περισσότερους σπουδαστές σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες.

Ως δείγμα επιλέχθηκαν 54 επιχειρήσεις από τους παραπάνω κλάδους, όπου πληρούσαν τα παρακάτω κριτήρια:

- Δεν ήταν οικογενειακές επιχειρήσεις
- Ήταν από τις πιο μεγάλες επιχειρήσεις του πληθυσμού και απορροφούσαν αρκετούς σπουδαστές

Τα παραπάνω κριτήρια τηρήθηκαν ώστε οι επιχειρήσεις που συμμετάσχουν στην έρευνα να είναι ανάλογες των προσδοκιών της παρούσας πτυχιακής εργασίας, με στόχο τα αποτελέσματα που θα προκύψουν να είναι αντικειμενικά.

2.2.3 Συμμετέχοντες στην έρευνα

Το δείγμα της έρευνας απαρτίζουν 54 επιχειρήσεις του νομού Ηρακλείου, οι οποίες κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- 14 Τραπεζικές επιχειρήσεις- οργανισμοί
- 20 Ιδιωτικές επιχειρήσεις- οργανισμοί
- 14 Δημόσιες επιχειρήσεις- οργανισμοί
- 6 Βιομηχανικές επιχειρήσεις- οργανισμοί

Στις Τραπεζικές επιχειρήσεις ανήκουν όπως γίνεται αντιληπτό μόνο τράπεζες του νομού Ηρακλείου. Στις Ιδιωτικές ανήκουν επιχειρήσεις όπως λογιστικά γραφεία, ταξιδιωτικά γραφεία, ιδιωτικές κλινικές, πολυκαταστήματα και άλλα. Στις Δημόσιες ανήκουν φορείς όπως για παράδειγμα η Νομαρχία Ηρακλείου, η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλες. Τέλος, στις Βιομηχανικές ανήκουν επιχειρήσεις όπως η Δομική Μπετόν.

Επιπροσθέτως, για τη διασταύρωση των απόψεων στην έρευνα συμμετέχουν σπουδαστές του τμήματος, οι οποίοι το χρονικό διάστημα διεξαγωγής της έρευνας πραγματοποιούσαν τη πρακτική τους άσκηση στις επιχειρήσεις του δείγματος. Επίσης,

συμμετέχουν και απόφοιτοι του τμήματος οι οποίοι συνέχισαν να εργάζονται στις επιχειρήσεις του δείγματος και μετά τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.

Συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια της έρευνας εντοπίστηκαν εννέα (9) σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων που πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση στις επιχειρήσεις του δείγματος. Επιπλέον εντοπίστηκαν έξι (6) απόφοιτοι του τμήματος, που έχουν παραμείνει στις επιχειρήσεις του δείγματος έπειτα από τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης. Σε όλους τους συμμετέχοντες στην έρευνα, επιχειρήσεις, ασκούμενους και τωρινούς εργαζόμενους διανεμήθηκαν ερωτηματολόγια των οποίων τα περιεχόμενα αναλύονται στο επόμενο κεφάλαιο.

2.2.4 Ερευνητικό εργαλείο έρευνας

Το ερευνητικό εργαλείο που επιλέχθηκε να χρησιμοποιηθεί στην έρευνα είναι το ερωτηματολόγιο, με σκοπό να τεθούν σαφής και κατανοητές ερωτήσεις στο δείγμα, έτσι ώστε να προκύψουν αντικειμενικά συμπεράσματα για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Το ερωτηματολόγιο αυτό κλήθηκαν να το απαντήσουν οι αρμόδιοι κάθε επιχείρησης, για παράδειγμα Γενικοί Διευθυντές, Διευθυντές προσωπικού και άλλοι που είχαν υπό την επιτήρηση ασκούμενους του τμήματος, έτσι ώστε να είναι σε θέση να αξιολογήσουν το τμήμα μέσω της συνεργασίας τους με τους ασκούμενους.

Για την καλύτερη προσέγγιση της γνώμης των επιχειρήσεων, κρίθηκε αναγκαίο να δημιουργηθούν δύο επιπλέον ερωτηματολόγια τα οποία θα απευθύνονται σε σπουδαστές που πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο που διεξάγεται η έρευνα, καθώς επίσης και σε απόφοιτους που έχουν παραμείνει στην επιχείρηση μετά από τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.

Στο ερωτηματολόγιο χρησιμοποιήθηκαν ερωτήσεις: ανοικτού τύπου, κλειστού τύπου, ημίκλειστου τύπου, πολλαπλής επιλογής, Κλίμακας Likert και Τακτικής Κλίμακας, έτσι ώστε να υπάρχει ποικιλία απαντήσεων με σκοπό την εγκυρότερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας. Τα αποτελέσματα που προέκυψαν αναλύονται στο Κεφάλαιο 3.

3. Ανάλυση ερευνητικών δεδομένων

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη διεκπεραίωση της έρευνας, με σκοπό να προσδιορισθεί η γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης, για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Στο πρώτο υποκεφάλαιο θα επεξηγηθεί το ερωτηματολόγιο στο οποίο κλήθηκε να απαντήσει το δείγμα. Τα αποτελέσματα προκύπτουν μέσα από μια σειρά ερωτήσεων αλληλένδετων και συσχετιζόμενων μεταξύ τους, έτσι ώστε να εντοπισθούν οι παράγοντες οι οποίοι έχουν συμβάλει στη διαμόρφωση της γνώμης που έχει το δείγμα για το τμήμα.

Στο δεύτερο υποκεφάλαιο, θα επεξηγηθεί το ερωτηματολόγιο που κλήθηκαν να απαντήσουν όσοι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων εντοπίστηκαν στις επιχειρήσεις του δείγματος κατά τη διάρκεια της έρευνας, που πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση. Επίσης στο τρίτο υποκεφάλαιο θα αναλυθεί το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους απόφοιτους του τμήματος, οι οποίοι ανανέωσαν την σύμβαση εργασίας τους με τις επιχειρήσεις του δείγματος, μόλις έληξε η πρακτική τους άσκηση. Τα δύο ερωτηματολόγια περιέχουν ερωτήσεις είτε κοινές είτε παρόμοιες, με το ερωτηματολόγιο που κλήθηκε να συμπληρώσει το δείγμα. Σκοπός είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο συμπίπτουν τα αποτελέσματα ή όχι, μεταξύ των απαντήσεων του δείγματος, των τελειοφοίτων και των απόφοιτων.

3.1 Αποτελέσματα που προέκυψαν από το ερωτηματολόγιο που κλήθηκε να απαντήσει το δείγμα

Πιο ειδικά, στην πορεία θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις που έδωσε το δείγμα, στο ερωτηματολόγιο που κλήθηκε να συμπληρώσει. Αρχικά θα προσδιορισθεί σε τι είδους επιχειρήσεις εργάζεται το δείγμα, ώστε να βρεθεί πόσες από αυτές αντιστοιχούν στη κάθε κατηγορία επιχείρησης και έπειτα θα αναφερθούν οι θέσεις εργασίας που κατέχει. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι τρόποι που εντόπισαν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, τις επιχειρήσεις του δείγματος που πραγματοποίησαν την πρακτική τους άσκηση. Τέλος θα προσδιορισθεί το εύρος των σπουδαστών που αντιστοιχεί στην κάθε κατηγορία επιχείρησης από το εαρινό εξάμηνο του 2005 έως και το εαρινό εξάμηνο του 2011.

Έπειτα θα καταγραφούν τα πόστα εργασίας που τοποθετήθηκαν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, καθώς και αν υπήρξε αλλαγή στο αντικείμενο τους κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Στη πορεία θα προσδιορισθεί η απόδοση των σπουδαστών και οι λόγοι που υφίστανται σε περίπτωση αύξησης, καθώς και οι αιτίες για τις οποίες το δείγμα δεν έμεινε ικανοποιημένο. Προχωρώντας θα αναφερθούν οι σημαντικότερες γνώσεις που πρέπει να έχουν οι σπουδαστές του τμήματος, το ποσοστό έλλειψης που παρατηρήθηκε σ' αυτές και ειδικότερα πού βάση του δείγματος. Έπειτα θα παρουσιαστούν προτάσεις για την εισαγωγή νέων μαθημάτων στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, σύμφωνα με το δείγμα.

Προχωρώντας θα προσδιορισθεί η γνώμη που έχει το δείγμα για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, καθώς και αν θα προτιμούσε να ξανά συνεργαστεί στα πλαίσια αυτής, με τελειόφοιτους του τμήματος. Στη συνέχεια θα εντοπισθεί το ποσοστό του δείγματος που έχει ανανεώσει τη σύμβαση εργασίας των σπουδαστών με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης, καθώς επίσης και το χρονικό διάστημα που παρέμειναν και τέλος ποια είναι η σημερινή τους θέση σε περίπτωση που αυτό υφίσταται.

Συνεχίζοντας την ανάλυση θα διαπιστωθεί αν συμβάλλει και κατά πόσο, η εικόνα των σπουδαστών στη συνολική διαμόρφωση της γνώμης του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Έπειτα θα προσδιορισθεί εάν το δείγμα γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, καθώς και αν πιστεύει ότι το τμήμα παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας. Τέλος και βάση όλων των παραπάνω θα εντοπισθεί ο σκοπός της παρούσας έρευνας, καθώς θα διαπιστωθεί η γνώμη που έχει το δείγμα για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης.

3.1.1 Συμμετοχή στο ερωτηματολόγιο

Η διαδικασία της έρευνας με σκοπό να αναδείξει τη γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων ολοκληρώθηκε, με ποσοστό συμμετοχής του δείγματος 87,03%. Το ποσοστό αποχής του δείγματος από την παρούσα έρευνα, είναι 12,96% (βλέπε Διάγραμμα 1). Με τον όρο "ποσοστό αποχής του δείγματος" εννοείται το ποσοστό εκείνο από το δείγμα που επιλέχθηκε να συμμετάσχει στην έρευνα, το οποίο δεν απάντησε στο ερωτηματολόγιο (βλέπε σελίδα 18). Το γεγονός αυτό, οφείλεται στο ότι την χρονική περίοδο που διεξάγει η έρευνα, οι αρμόδιοι που έπρεπε να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο βρισκότουσαν σε καλοκαιρινή άδεια (βλέπε σελίδα 16).

Διάγραμμα 1: Συμμετοχή του δείγματος στο ερωτηματολόγιο

3.1.2 Επιχειρήσεις ανά κατηγορία που συμμετείχαν στο ερωτηματολόγιο

Όπως έχει ήδη αναφερθεί στο προηγούμενο κεφάλαιο, οι επιχειρήσεις του δείγματος κατηγοριοποιήθηκαν, με σκοπό τη καλύτερη διεξαγωγή των συμπερασμάτων που προκύπτουν μέσω των ερωτήσεων που κλήθηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο της έρευνας. Οι ερωτήσεις αυτές, αναλύονται στη πορεία του παρόντος κεφαλαίου. Επομένως, πιο αναλυτικά οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα ανά κατηγορία, είναι με 38,29% οι Ιδιωτικές επιχειρήσεις, με 25,53% οι Τραπεζικές και Δημόσιες επιχειρήσεις αντίστοιχα και τέλος με 10,63% οι Βιομηχανικές επιχειρήσεις (βλέπε Διάγραμμα 2). Τα ποσοστά προέκυψαν βάση των απαντήσεων που δόθηκαν στην ανοιχτού τύπου ερώτηση 2 του ερωτηματολογίου, από τους αρμόδιους των επιχειρήσεων του δείγματος.

Διάγραμμα 2: Συμμετοχή ανά κατηγορία επιχείρησης

3.1.3 Θέσεις εργασίας του δείγματος που συμμετείχε στην έρευνα

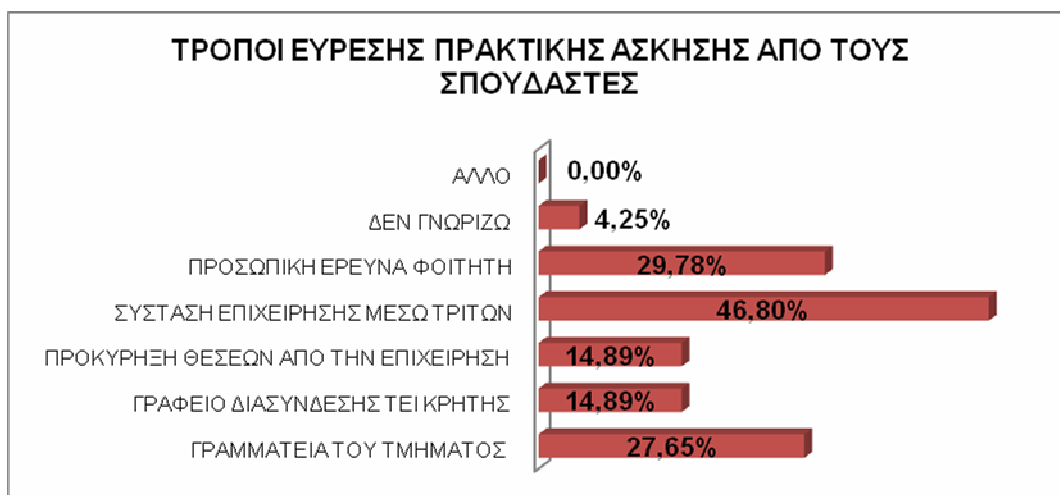
Στη συνέχεια το δείγμα κλήθηκε να απαντήσει σε ανοιχτού τύπου ερώτηση, για τη θέση εργασίας που κατείχε. Τα αποτελέσματα είναι:

- i. Γενικοί Διευθυντές
- ii. Διευθυντές Τμημάτων
- iii. Υποδιευθυντές Τμημάτων
- iv. Προϊστάμενοι Τμημάτων
- v. Υπεύθυνοι Τμημάτων

Από τα παραπάνω αποτελέσματα διαπιστώνεται ότι το δείγμα κατείχε διοικητικές θέσεις, κάτι που καθιστά τις απαντήσεις στις επόμενες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου έγκυρες και αξιόπιστες.

3.1.4 Τρόποι εύρεσης πρακτικής άσκησης από τους σπουδαστές

Το δείγμα κλήθηκε να απαντήσει σε ερώτηση ημίκλειστου τύπου, μέσω ποιού τρόπου οι σπουδαστές επέλεξαν την επιχείρησή τους για την πρακτική τους άσκηση, δίδοντάς του τη δυνατότητα πολλαπλής επιλογής μεταξύ επτά εκδοχών. Το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνει η σύσταση επιχείρησης μέσω τρίτων (46,80%), ακολουθεί η προσωπική έρευνα του φοιτητή (29,78%) και η εύρεση μέσω της γραμματείας του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων (27,65%). Ακολουθεί ισοψηφία της τάξεως 14,89% του δείγματος, που αφορά το γραφείο διασύνδεσης του ΤΕΙ Κρήτης και τη προκήρυξη θέσεων από τις επιχειρήσεις αντιστοίχως. Τέλος, μόνο το 4,25% απάντησε ότι δε γνώριζε τον τρόπο εύρεσης της πρακτικής άσκησης (βλέπε Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3: Τρόποι εύρεσης πρακτικής άσκησης από τους σπουδαστές

Στόχος, είναι να εντοπισθεί κατά πόσο το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων διευκολύνει τους σπουδαστές να βρουν μια θέση εργασίας, ώστε να πραγματοποιήσουν την πρακτική τους άσκηση. Για την διευκόλυνσή τους, συμβάλλει η γραμματεία του τμήματος όπου συγκέντρωσε 27,65% και το γραφείο διασύνδεσης του ΤΕΙ Κρήτης με ποσοστό 14,89%. Αξίζει να αναφερθεί, ότι η γραμματεία του τμήματος με το γραφείο Διασύνδεσης έχουν αλληλένδετη σχέση καθότι έχουν άμεση επικοινωνία σχετικά με τις θέσεις που προκύπτουν για πρακτική άσκηση. Προσθέτοντας λοιπόν τα δύο ποσοστά, προκύπτει ότι το τμήμα συνέβαλλε κατά 42,54% στην ανεύρεση της θέσης για πρακτική άσκηση. Από άλλη οπτική γωνία, συμπεραίνεται ότι το 42,54% του δείγματος έχει διαμορφώσει ήδη μια πρώτη θετική εντύπωση για το τμήμα. Το γεγονός ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων μεριμνά για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών, μόνο θετικές εντυπώσεις μπορεί να δημιουργήσει στους εργοδότες.

Επιπλέον στόχος της ερώτησης, είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου Κρήτης προκηρύσσουν θέσεις για πρακτική άσκηση, ζητώντας τελειόφοιτους από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Τέθηκε ο στόχος αυτός, με το σκεπτικό ότι όσες περισσότερες επιχειρήσεις προκηρύσσουν θέσεις απευθυνόμενες στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, τόσο πιο ικανοποιημένες είναι από τη απόδοση των σπουδαστών και κατ' επέκταση από το τμήμα κάτι που θα διαπιστωθεί στη συνέχεια (βλέπε Διάγραμμα 18). Δείχνοντας κατ' αυτόν το τρόπο, την επιθυμία τους να ξανά συνεργαστούν με απόφοιτους του τμήματος. Παρά το γεγονός ότι είναι ικανοποιημένες από την απόδοση των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 6) και επιθυμούν να ξανά συνάψουν σχέσεις εργασίας (βλέπε Διάγραμμα 14), μόνο το 14,89% των επιχειρήσεων του δείγματος προβαίνει σε προκήρυξη θέσεων.

Τέλος, παρατηρείται ότι τα υψηλότερα ποσοστά συγκέντρωσαν η σύσταση της επιχείρησης μέσω τρίτων με 46,80% και η προσωπική έρευνα του φοιτητή με 29,78%. Και στις δύο περιπτώσεις, προσδιορίζεται η άμεση επαφή που έχουν οι σπουδαστές με τους εργοδότες. Επομένως η επικράτηση της αμεσότητας, μπορεί να είναι μία από τις πιθανές αιτίες που μόνο το 14,89% των επιχειρήσεων του δείγματος προκηρύσσουν θέσεις εργασίας για πρακτική άσκηση.

3.1.5 Σπουδαστές που έχουν πραγματοποιήσει την πρακτική τους άσκηση στις επιχειρήσεις του δείγματος από το έτος 2005 έως το 2011

Στόχος μέσω της ερώτησης, είναι να εντοπισθεί ο βαθμός που έχει απασχολήσει κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος, τους σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης. Τέθηκε ο στόχος αυτός, καθώς μέσα από το εύρος των σπουδαστών που έχει συνεργαστεί το δείγμα κάθε κατηγορίας, έχει διαμορφώσει μια πιο ολοκληρωμένη άποψη προς το άτομό τους. Καθώς στη συγκεκριμένη περίπτωση εφαρμόστηκε το σκεπτικό «όσο περισσότεροι τόσο το καλύτερο», σύμφωνα με την κοινή γνώμη. Μια άποψη που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς η γνώμη που έχουν προς το τμήμα πηγάζει αρχικά μέσα από το πρόσωπο των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 18).

Βάση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από κλειστού τύπου ερώτηση, οι σπουδαστές που έχουν πραγματοποιήσει την πρακτική τους άσκηση στη κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος από το 2005 έως το 2011, έχουν ως εξής (βλέπε Διάγραμμα 4):

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Το δείγμα αυτής της κατηγορίας, έχει απασχολήσει από 1 έως 3 σπουδαστές με ποσοστό 33,33%, 4 έως 6 με 16,66%, από 7 και άνω με 25,00% και τέλος το 25,00% δεν γνωρίζει / δεν θυμάται.

✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

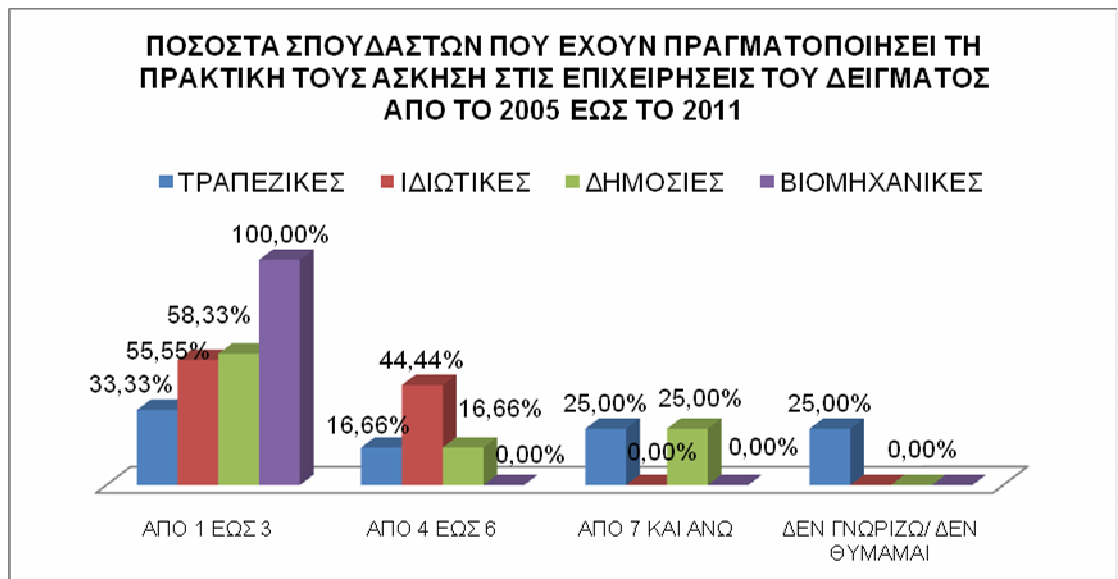
Το δείγμα αυτής της κατηγορίας, έχει απασχολήσει από 1 έως 3 σπουδαστές με ποσοστό 55,55% και από 4 έως 6 με 44,44%.

✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

Το δείγμα αυτής της κατηγορίας, έχει απασχολήσει από 1 έως 3 σπουδαστές με ποσοστό 58,33%, από 4 έως 6 με 16,66% και από 7 και άνω με 25,00%.

✧ Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

Το δείγμα αυτής της κατηγορίας, έχει απασχολήσει από 1 έως 3 σπουδαστές με ποσοστό 100,00%.

Διάγραμμα 4: Σπουδαστές που αντιστοιχούν στη κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος από το 2005 έως το 2011

Επομένως βάση των αποτελεσμάτων, προκύπτει ένα αρκετά ικανοποιητικό εύρος σπουδαστών με το οποίο έχει συνεργαστεί το δείγμα κάθε κατηγορίας, κάτι που καθιστά αντικειμενικές τις απαντήσεις που έδωσαν στο ερωτηματολόγιο και διαμορφώθηκαν τα τελικά ποσοστά και αποτελέσματα.

3.1.6 Αντικείμενο εργασίας των σπουδαστών και αλλαγή θέσης εργασίας κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης

Το δείγμα κλήθηκε να απαντήσει σε ποια πόστα εργασίας τοποθέτησε τους σπουδαστές και αν υπήρξε αλλαγή θέσης εργασίας σε σύγκριση με την αρχική τους, κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Η ερώτηση, έχει ως πρώτο στόχο να εντοπιστούν τα πόστα που άσκησαν οι φοιτητές τις θεωρητικές γνώσεις που απέκτησαν κατά τη φοίτησή τους, ώστε να προσδιορισθεί τι ανέπτυξαν, αλλά και τι αποκόμισαν. Όσον αφορά την αλλαγή θέσης εργασίας, στόχος είναι να εντοπιστεί κατά πόσο απέκτησαν οι σπουδαστές μια σφαιρική γνώση από την επιχείρηση.

Επομένως, βάση των όσων απάντησε το δείγμα σε ερώτηση ανοιχτού τύπου, προκύπτει ότι οι σπουδαστές τοποθετήθηκαν στα ακόλουθα πόστα εργασίας:

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Οι σπουδαστές ασχολήθηκαν με την ενημέρωση των πελατών όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχουν οι τραπεζικές επιχειρήσεις, καθώς και με την

εξυπηρέτησή τους, σε ότι ήταν εφικτό να το διεκπεραιώσουν αυτόνομα. Σε συνδυασμό αυτών, με την τοποθέτησή τους στην υποδοχή της κάθε τράπεζας, τους δίνεται η ευκαιρία να αναπτύξουν τον τρόπο επικοινωνίας τους, αλλά και την μέθοδο που πρέπει να προσεγγίζουν τους πελάτες. Επιπλέον, τοποθετήθηκαν στο τμήμα του λογιστηρίου, στο τμήμα χορήγησης συμβάσεων, στο τμήμα credit και συμμετείχαν στην ανάλυση ισολογισμών, όπου απέκτησαν μια πιο ειδική γνώση για τα χρηματοοικονομικά ζητήματα των επιχειρήσεων. Ακόμα τους δόθηκε η δυνατότητα να αναπτύξουν τον τρόπο οργάνωσής τους, καθώς ασχολήθηκαν με την αρχειοθέτηση και τη τακτοποίηση αρχείων, συγκεκριμένα με την οργάνωση των δανείων και την διαχείριση των επιταγών. Επιπρόσθετα, ανέπτυξαν τον έλεγχο μέσα από την προσοχή και τη συγκέντρωση που απαιτούνταν ώστε να παρακολουθούν τα συμβόλαια, τα ασφαλιστήρια και τις καθυστερήσεις στη καταβολή της δόσης σε δάνεια, αλλά και στον έλεγχο του Τειρεσία. Τέλος, εκπαιδεύτηκαν στο να πραγματοποιούν ανοίγματα λογαριασμών και καταθέσεων, να κάνουν αιτήσεις δανείων ηλεκτρονικά και να καταγράφουν τις όποιες ενέργειες στο πρωτόκολλο.

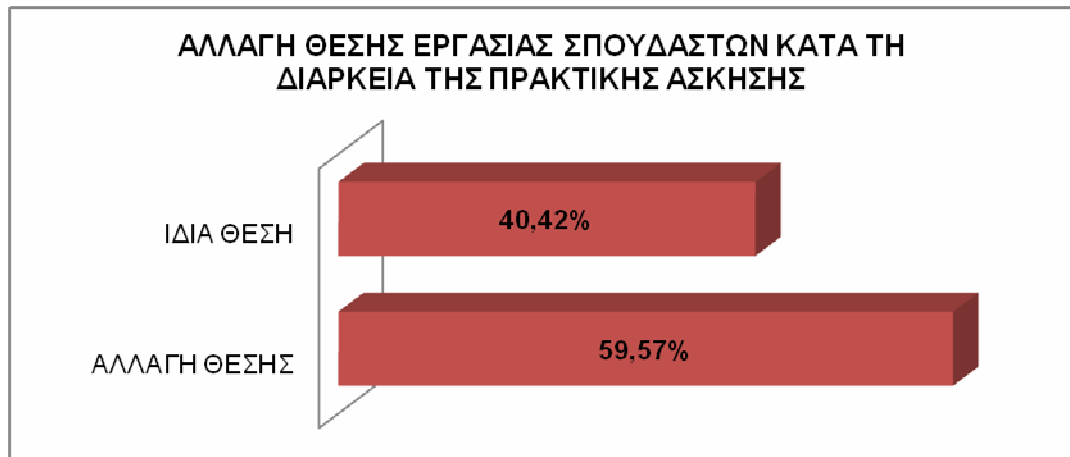
✧ Ιδιωτικές & Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

Στις Ιδιωτικές και Βιομηχανικές επιχειρήσεις, τα πόστα εργασίας όπου δραστηριοποιήθηκαν οι σπουδαστές ήταν κοινά. Ανέπτυξαν τον τρόπο οργάνωσής τους μέσα από την ενασχόλησή τους με αρχειοθετήσεις και απέκτησαν γνώσεις σε χρηματοοικονομικά και διοικητικά θέματα τοποθετούμενοι στο διοικητικό, οικονομικό και λογιστικό τμήμα. Πραγματοποίησαν εξωτερικές εργασίες σε συνεργασία με τράπεζες και ασφαλιστικά ιδρύματα, αποκτώντας κατά αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα να εξασκήσουν τον τρόπο επικοινωνίας τους. Επιπρόσθετα, βοήθησαν αρκετά στην γραμματειακή υποστήριξη, όπου ανέπτυξαν την επικοινωνία, τη συνεργασία και την οργάνωση που απαιτεί η συγκεκριμένη θέση. Πιο ειδικά, όσον αφορά τα λογιστικά γραφεία, οι σπουδαστές ασχολήθηκαν με την τήρηση βιβλίων β' κατηγορίας, με τη μισθοδοσία και με τις καταχωρήσεις που απαιτούνταν σε τιμολόγια. Τέλος, όσοι πραγματοποίησαν τη πρακτική τους άσκηση σε τουριστικά γραφεία, τους δόθηκε η ευκαιρία να ασχοληθούν με τις κρατήσεις ταξιδιών μέσω των συστημάτων που είχαν πρόσβαση.

✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

Οι σπουδαστές βοήθησαν στην γραμματειακή υποστήριξη των επιχειρήσεων, στο λογιστικό τμήμα, στην εξυπηρέτηση των πελατών, στη τήρηση του πρωτόκολλου και του μητρώου, αποκομίζοντας έτσι τα όσα έχουν προαναφερθεί στις προηγούμενες κατηγορίες επιχειρήσεων. Επιπρόσθετα στη κατηγορία αυτή, το δείγμα μας απάντησε ότι ασχολήθηκαν με πολυμέσα και υπολογιστές και ότι τοποθετήθηκαν στο τμήμα διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων. Τέλος οι σπουδαστές τοποθετήθηκαν σε θέσεις όπου υπήρχαν κενές θέσεις και φόρτο εργασίας.

Εν συνεχεία και σε ερώτηση κλειστού, το 59,57% του δείγματος απάντησε ότι έχει προβεί στην αλλαγή θέσης εργασίας των σπουδαστών, σε αντίθεση με το 40,42% που δε πραγματοποίησε καμία ενέργεια μετακίνησης (βλέπε Διάγραμμα 5).

Διάγραμμα 5: Αλλαγή θέσης εργασίας σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης

Το γεγονός ότι το 59,57% του δείγματος έχει προβεί στην αλλαγή θέσης εργασίας των σπουδαστών, αυτόματα συμπεραίνεται ότι οι συγκεκριμένοι, έχουν αποκτήσει μια πιο σφαιρική γνώση πάνω στο αντικείμενο που ειδικεύεται η κάθε επιχείρηση. Επιπρόσθετα, η παραπάνω ενέργεια δείχνει ότι το δείγμα έμεινε ικανοποιημένο από την απόδοση των σπουδαστών και δε δίστασε να τους αναθέσει διαφορετικές ασχολίες (βλέπε Διάγραμμα 6). Τέλος, η αλλαγή θέσης οφείλεται στο γεγονός ότι υπήρχαν κενές θέσεις εργασίας και σε κάποια πόστα το φόρτο εργασίας ήταν υψηλό (βλέπε σελίδα 26). Όσον αφορά το 40,42% του δείγματος, οι λόγοι που δεν έχει προβεί σε αλλαγή θέσης εργασίας των σπουδαστών δεν είναι γνωστοί.

3.1.7 Η απόδοση των σπουδαστών κατά την διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης

Στη συνέχεια της έρευνας, ζητήθηκε από το δείγμα να προσδιορίσει την αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα και την παραγωγικότητα του σπουδαστή κατά τη διάρκεια της πρακτικής του άσκησης, με τη βοήθεια της Κλίμακας Likert. Ο στόχος, είναι να διαπιστωθεί το συνολικό ποσοστό απόδοσης που συγκεντρώνουν οι σπουδαστές. Είναι από τα σημαντικότερα αποτελέσματα, καθώς είναι ένας από τους βασικότερους παράγοντες που καθορίζει την γνώμη που θα διαμορφώσουν οι υπεύθυνοι που έχουν υπό την επίβλεψή τους, τους ασκούμενους, για τους ίδιους και κατ' επέκταση για το τμήμα (βλέπε Διάγραμμα 18). Επομένως, προκύπτουν τα εξής (βλέπε Διάγραμμα 6):

❖ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Απάντησαν με 41,66% πολύ, 33,33% μετρίως, 16,66% αρκετά και με 8,33% απόλυτα όσον αφορά τη συνολική τους απόδοση.

❖ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

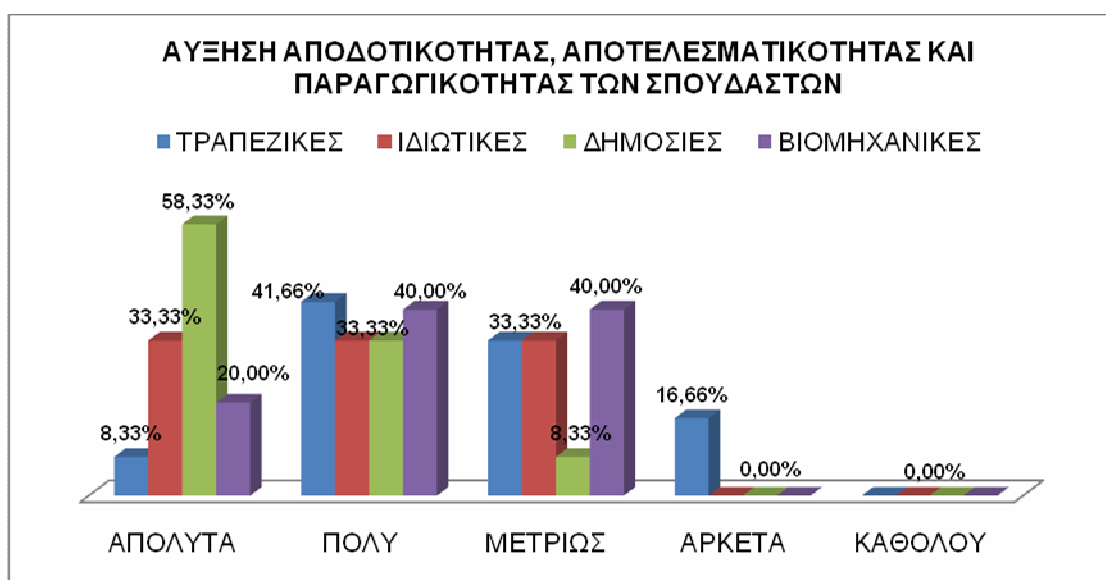
Η πλειοψηφία απάντησε με 33,33% μετρίως, ενώ ακολουθεί ισοψηφία με το 33,33% του δείγματος να απαντά απόλυτα και πολύ αντιστοίχως.

✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

Με μεγάλη διαφορά, το 58,33% του δείγματος απάντησε απόλυτα, το 33,33% πολύ ενώ μόνο το 8,33% μετρίως.

✧ Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

Προκύπτει ισοψηφία με το 40,00% του δείγματος να απαντά πολύ και αντίστοιχα μετρίως, ενώ μόλις το 20,00% δήλωσε απόλυτα.

Διάγραμμα 6: Αύξηση αποδοτικότητας, αποτελεσματικότητας και παραγωγικότητας των σπουδαστών

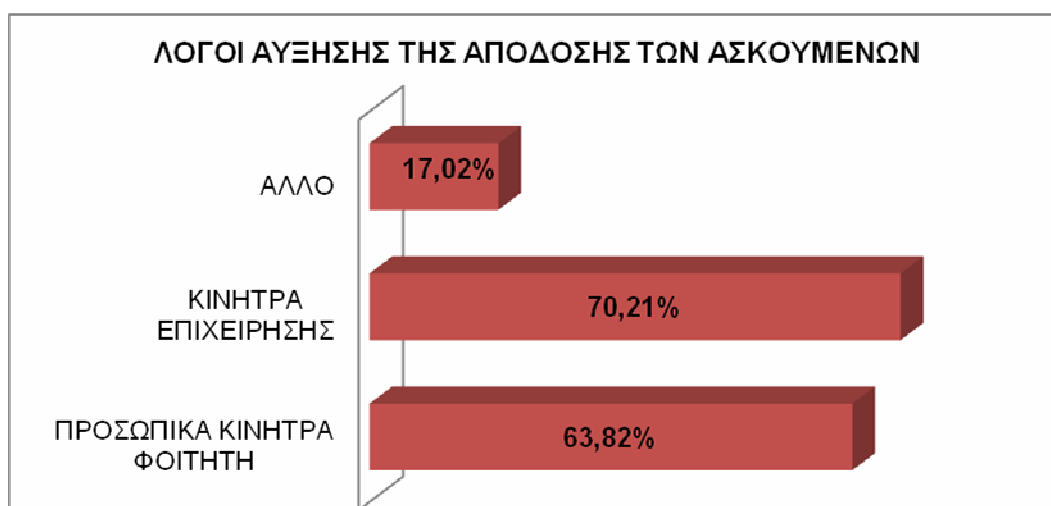
Παρατηρείται, ότι η συνολική απόδοση των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης και στις τέσσερις κατηγορίες επιχειρήσεων κυμαίνεται κατά κύρια βάση αρχικά από πολύ και ακολούθως μετρίως. Αποτέλεσμα ιδιαίτερα ικανοποιητικό, καθώς οι εργοδότες δημιούργησαν ένα θετικό προφίλ προς το πρόσωπό τους και κατ' επέκταση προς το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων (βλέπε Διάγραμμα 18).

Όπως απορρέει από τα ποσοστά, οι σπουδαστές επέδειξαν καλύτερη απόδοση στις Δημόσιες Επιχειρήσεις, αφού αξιοπρόσεκτο είναι το γεγονός ότι το 58,33% του δείγματος απάντησε απόλυτα, το 33,33% πολύ και μόνο το 8,33% μετρίως. Αρκετά υψηλά ποσοστά σε σύγκριση με τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις υπόλοιπες κατηγορίες επιχειρήσεων του δείγματος. Πιθανότατα να οφείλεται στον διαφορετικό βαθμό δυσκολίας που έχει το αντικείμενο εργασίας στη κάθε κατηγορία, καθώς όπως έχει ήδη διαπιστωθεί οι σπουδαστές έχουν ασχοληθεί με παρόμοιες ασχολίες (βλέπε σελίδα 25).

Τέλος, το γεγονός ότι η συνολική απόδοση των σπουδαστών έχει αυξηθεί κατά πολύ, δικαιολογεί και το 59,57% του δείγματος που έχει τοποθετήσει τους σπουδαστές σε παραπάνω από ένα πόστο εργασίας, όπως έχει ήδη αναφερθεί (βλέπε Διάγραμμα 5).

3.1.8 Λόγοι στους οποίους οφείλεται η αύξηση της συνολικής απόδοσης των σπουδαστών

Επόμενος στόχος, είναι να προσδιορισθούν οι παράγοντες στους οποίους οφείλεται η αύξηση της αποδοτικότητας των σπουδαστών. Το δείγμα απάντησε σε ερώτηση ημίκλειστου τύπου και του δόθηκε η δυνατότητα της πολλαπλής επιλογής, όπου προέκυψε ότι η αύξηση της αποδοτικότητας οφείλεται στα κίνητρα της επιχείρησης με ποσοστό 70,21%, στα προσωπικά κίνητρα των σπουδαστών με 63,82% και τέλος σε άλλους παράγοντες με 17,02% (βλέπε Διάγραμμα 7).

Διάγραμμα 7: Λόγοι αύξησης της απόδοσης των ασκούμενων

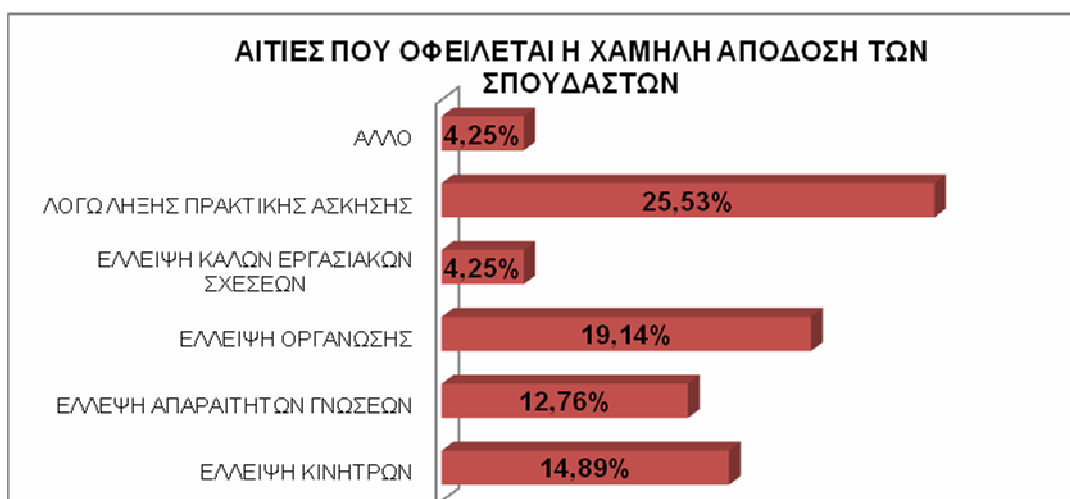
Αφού το 70,21% του δείγματος απάντησε ότι η αύξηση της συνολικής απόδοσης των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης, οφείλεται σε κίνητρα που δόθηκαν από την επιχείρηση, συμπεραίνεται αρχικά ότι το περιβάλλον εργασίας ήταν ιδιαίτερα ευνοϊκό. Το γεγονός υφίσταστε στο ότι οι ασκούμενοι ενημερώνονται για τον τρόπο λειτουργίας της επιχείρησης και για το πού μπορούν να απευθυνθούν για συγκεκριμένα θέματα. Επομένως είναι κατανοητό που τα προσωπικά κίνητρα των φοιτητών συγκέντρωσαν το 70,21%. Αφού υπήρξε η κατάλληλη ενημέρωση από την πλευρά της επιχείρησης, αυτόματα η προσαρμογή για τους σπουδαστές γίνεται ευκολότερη. Επιπλέον, εάν το αντικείμενο εργασίας της επιχείρησης προσελκύει το ενδιαφέρον των ασκούμενων, είναι λογικό να καταβάλλουν περισσότερη προσπάθεια για την διεκπεραίωση της δουλειάς που τους ανατέθηκε, καθώς και να αυξάνεται το ενδιαφέρον μάθησης τους ώστε να αποκτήσουν ένα εύρος γνώσεων το οποίο θα τους χρησιμεύσει στο μέλλον. Τέλος, βασικό προσωπικό κίνητρο κάθε φοιτητή είναι να μπορέσει να παραμείνει στην επιχείρηση που πραγματοποιεί την πρακτική του άσκηση

και μετά τη λήξη με τη πάροδο των έξι μηνών. Συνεπώς, είναι προς όφελος του να αυξάνει την αποδοτικότητά του.

3.1.9 Λόγοι για τους οποίους δεν είναι απόλυτα ικανοποιημένοι οι εργοδότες από την απόδοση των σπουδαστών

Στόχος είναι να διαπιστωθεί το ποσοστό των επιχειρήσεων του δείγματος που δεν έμεινε απόλυτα ικανοποιημένο από την απόδοση των σπουδαστών και ταυτόχρονα να εντοπισθούν οι κυριότεροι λόγοι που συνέβαλλαν σε αυτό το αποτέλεσμα. Επισημαίνεται ότι απάντησαν μόνο όσοι δεν έμειναν απόλυτα ικανοποιημένοι και ότι η ερώτηση είναι ημίκλειστου τύπου με τη δυνατότητα της πολλαπλής επιλογής.

Η πλειοψηφία λοιπόν, απάντησε με 25,53% λόγω λήξης της πρακτικής άσκησης, ακολουθούν με 19,14% η έλλειψη οργάνωσης, με 14,89% η έλλειψη κινήτρων και με 12,76% η έλλειψη απαραίτητων γνώσεων. Η έλλειψη καλών εργασιακών σχέσεων συγκέντρωσε μόνο 4,25% και τέλος ακόμη ένα 4,25% οφείλεται σε άλλους λόγους, όπου το δείγμα μπορούσε να συμπληρώσει οποιαδήποτε άλλη εκδοχή. Δόθηκε μόνο μια απάντηση, αυτή της έλλειψης δραστηριότητας από τον φοιτητή (βλέπε Διάγραμμα 8).

Διάγραμμα 8: Λόγοι χαμηλής απόδοσης των σπουδαστών

Πιο αναλυτικά, αξίζει να αναφερθεί ότι στην ερώτηση απάντησε το 48,93% του δείγματος. Δηλαδή περίπου οι μισές επιχειρήσεις του δείγματος δεν έμειναν απόλυτα ικανοποιημένες από την απόδοση των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Με βάση το Διάγραμμα 8, ο βασικότερος λόγος που δεν έμεινε απόλυτα ικανοποιημένο το δείγμα από τους σπουδαστές, είναι λόγω της λήξης της πρακτικής τους άσκησης. Είναι λογικό κάποιοι σπουδαστές να μην αποδίδουν στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης όσο θα απέδιδαν σε μια μόνιμη θέση εργασίας, καθότι γνωρίζουν εκ των προτέρων ότι σε έξι μήνες θα λήξει. Συνεχίζοντας, βασισμένοι πάντα στο Διάγραμμα 8, σχετικά με την έλλειψη της οργάνωσης, των κινήτρων και των απαραίτητων γνώσεων, που διαπίστωσε το δείγμα κατά τη διάρκεια της πρακτικής

άσκησης είναι τομείς που μπορούν να βελτιώσουν κατά κύρια βάση οι ίδιοι οι σπουδαστές.

3.1.10 Απαραίτητες γνώσεις σπουδαστών, ποσοστό έλλειψης των γνώσεων και πού, σύμφωνα με το δείγμα

Ο αρχικός στόχος είναι να διαπιστωθούν οι πιο σημαντικές γνώσεις που πρέπει απαραίτητα να έχει ένας απόφοιτος του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Δευτερεύων στόχος, είναι να προσδιορισθεί το ποσοστό έλλειψης των γνώσεων αυτών που παρατηρήθηκαν και συγκεκριμένα πάνω σε ποια κατηγορία γνώσεων. Αξίζει να αναφερθεί ότι η κατηγοριοποίηση των μαθημάτων έγινε με βάση τα μαθήματα που διδάσκονται στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, ότι η ερώτηση είναι κλειστού τύπου και ότι δόθηκε στο δείγμα η δυνατότητα πολλαπλής επιλογής.

Βάση του δείγματος που ερωτήθηκε, οι απαραίτητες γνώσεις που πρέπει να έχουν οι απόφοιτοι του τμήματος με βάση το αντικείμενο εργασίας της κάθε επιχείρησης, είναι σε ποσοστό 85,10% Χρηματοοικονομικές γνώσεις, 48,93% οι γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ, ακολουθούν οι Ξενόγλωσσες γνώσεις με 36,17% και τέλος οι γνώσεις Νομικού Δικαίου με 21,27% (βλέπε Διάγραμμα 9).

Διάγραμμα 9: Οι σημαντικότερες γνώσεις που απαραίτητα πρέπει να έχουν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Συνεπώς βάση των απαντήσεων που δόθηκαν από το δείγμα, οι απαραίτητες γνώσεις που πρέπει να έχουν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων μπορούν να καταταχθούν με την παρακάτω σειρά προτεραιότητας:

1. Χρηματοοικονομικές γνώσεις
2. Γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ
3. Ξενόγλωσσες γνώσεις

4. Γνώσεις Νομικού Δικαίου

Οι Χρηματοοικονομικές γνώσεις και οι γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ, είναι οι πιο σημαντικές που πρέπει να έχουν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, καθότι συγκέντρωσαν τα δύο υψηλότερα ποσοστά, βάση των απαντήσεων του δείγματος. Στη πορεία θα γίνει περαιτέρω ανάλυση, καθώς τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα υπό-ερωτήματα της παρούσας ερώτησης είναι ιδιαίτερα ενδιαφέροντα.

Στη συνέχεια, ακολουθεί αναλυτικό διάγραμμα με τις πιο σημαντικές γνώσεις που απαραίτητα πρέπει να έχουν οι απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, σύμφωνα με το αντικείμενο εργασίας της κάθε κατηγορία επιχείρησης. Είναι ένα ενδιαφέρον διάγραμμα καθότι απεικονίζονται αναλυτικά οι απαντήσεις που δόθηκαν. Τα αποτελέσματα διαμορφώνονται ως εξής (βλέπε Διάγραμμα 10):

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Σύμφωνα με το δείγμα αυτής της κατηγορίας, οι πιο σημαντικές γνώσεις που απαραίτητα πρέπει να έχουν οι απόφοιτοι, είναι Χρηματοοικονομικές γνώσεις με ποσοστό 91,66%, γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ με ποσοστό 75,00%, γνώσεις Νομικού Δικαίου με ποσοστό 33,33% και ομοίως με 33,33% Ξενόγλωσσες γνώσεις.

✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

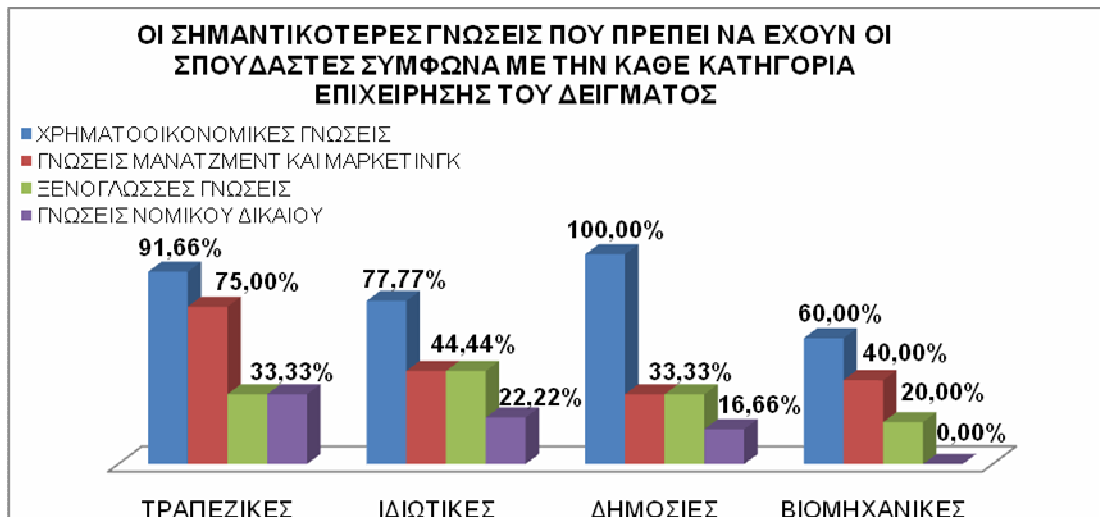
Η πλειοψηφία του δείγματος απάντησε με 77,77% τις Χρηματοοικονομικές γνώσεις, ακολουθούν με 44,44% οι γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ και αντίστοιχα με το ίδιο ποσοστό οι Ξενόγλωσσες γνώσεις και τέλος οι γνώσεις Νομικού Δικαίου με 22,22%.

✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

Το 100,00% του δείγματος θεωρεί πιο σημαντικές γνώσεις τις Χρηματοοικονομικές, ακολουθούν οι γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ και οι Ξενόγλωσσες γνώσεις συγκεντρώνοντας 33,33% η καθεμία και τέλος οι γνώσεις Νομικού Δικαίου με 16,66%.

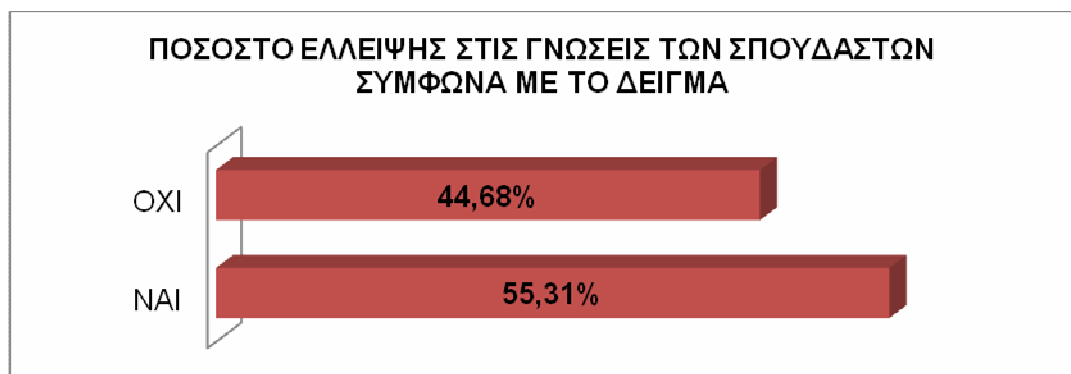
✧ Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

Το δείγμα σε αυτή τη κατηγορία, απάντησε με ποσοστό 60,00% ότι πιο σημαντικές γνώσεις θεωρεί τις Χρηματοοικονομικές, ακολουθούν οι γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ με 40,00% και τέλος οι Ξενόγλωσσες γνώσεις με 20,00%.

Διάγραμμα 10: Οι σημαντικότερες γνώσεις που πρέπει να έχουν οι σπουδαστές σύμφωνα με τη κάθε κατηγορία επιχείρησης

Κατόπιν, ζητήθηκε από το δείγμα να απαντήσει σε ερώτηση κλειστού τύπου κατά πόσο παρατήρησε ελλείψεις στις γνώσεις των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Το 55,31% απάντησε ότι υπήρχε έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών, ενώ το 44,68% δε παρατήρησε κάτι ανάλογο (βλέπε Διάγραμμα 11).

Διάγραμμα 11: Ποσοστό έλλειψης στις γνώσεις των σπουδαστών

Τέλος, παραθέεται αναλυτικό διάγραμμα με τα ποσοστά έλλειψης στις γνώσεις των σπουδαστών, σύμφωνα με το δείγμα της κάθε κατηγορίας επιχείρησης. Τα ποσοστά έχουν ως εξής (βλέπε Διάγραμμα 12):

❖ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Το δείγμα αυτής της κατηγορίας διαπίστωσε έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών με ποσοστό 41,66%, ενώ το 85,33% όχι.

❖ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

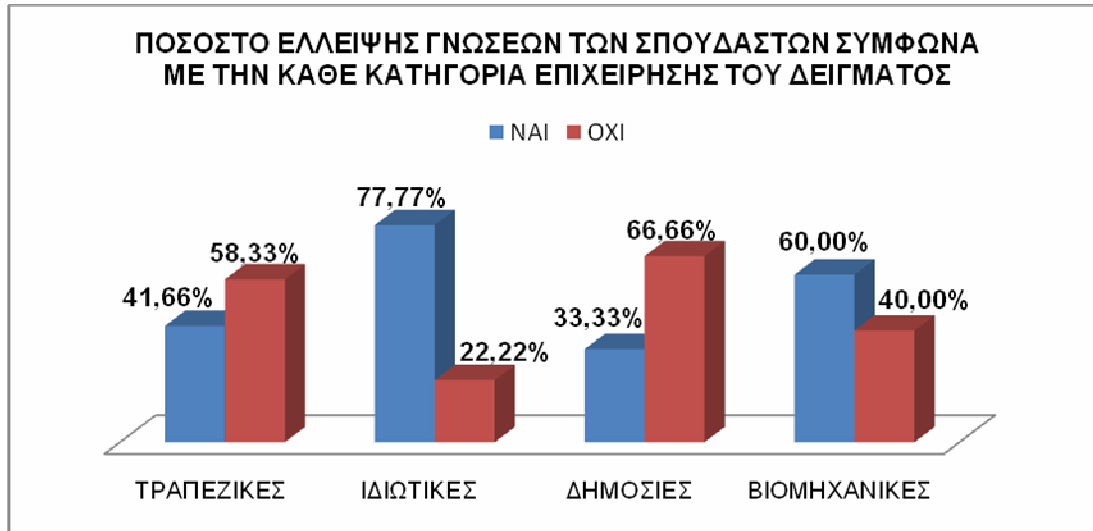
Το δείγμα αυτής της κατηγορίας διαπίστωσε έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών με ποσοστό 77,77%, ενώ το 22,22% όχι.

✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

Το δείγμα αυτής της κατηγορίας διαπίστωσε έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών με ποσοστό 33,33%, ενώ το 66,66% όχι.

✧ Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

Το δείγμα αυτής της κατηγορίας διαπίστωσε έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών με ποσοστό 60,00%, ενώ το 40,00% όχι.

Διάγραμμα 12: Ποσοστό έλλειψης ή μη στις γνώσεις των σπουδαστών σύμφωνα με κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος

Επιπρόσθετα και εν συνεχεία της ερώτησης 10 του ερωτηματολογίου, ζητήθηκε από το δείγμα να αναφέρει συγκεκριμένα, σε ποιές γνώσεις διαπίστωσε έλλειψη, σε ερώτηση ανοιχτού τύπου. Τα αποτελέσματα είναι:

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Σε αυτή τη κατηγορία του δείγματος, διαπιστώθηκε έλλειψη γνώσεων, σε χρηματοοικονομικά ζητήματα, σε ανάλυση ισολογισμών, σε αριθμοδείκτες και σε πιο γενικά θέματα, χωρίς να γίνει περαιτέρω αναφορά.

✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

Οι ελλείψεις γνώσεων, που παρατήρησε το δείγμα ήταν σχετικά με την ενασχόληση και τη πρακτική εφαρμογή λογιστικών, φορολογικών και ασφαλιστικών διαδικασιών, τη μη ενημέρωση σε χρηματοοικονομικά ζητήματα, στο τρόπο λειτουργίας της αγοράς σε πραγματικά δεδομένα και γενικότερα σε πρακτικά θέματα, χωρίς να γίνει περαιτέρω αναφορά.

✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

Το δείγμα, διαπίστωσε έλλειψη γνώσεων σε εξειδικευμένα θέματα στα οποία οι σπουδαστές εκπαιδεύτηκαν, σε χρηματοοικονομικά ζητήματα, σε γνώσεις Μάνατζμεντ, στη χρήση προγραμμάτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών και στον τρόπο οργάνωσης της εργασίας τους.

✧ Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

Το δείγμα αυτής της κατηγορίας, παρατήρησε έλλειψη γνώσεων σε χρηματοοικονομικά ζητήματα και σε πρακτικές αλλά και γενικές γνώσεις, χωρίς να αναφερθεί συγκεκριμένα.

Με τα αποτελέσματα που προκύπτουν, μπορεί να γίνει ταξινόμηση των μαθημάτων με βάση την σημαντικότητά τους. Από το Διάγραμμα 9, συμπεραίνεται ότι τα πιο σημαντικά μαθήματα είναι τα Χρηματοοικονομικά με ποσοστό 85,10%. Δεδομένου ότι το 55,31% του δείγματος διαπίστωσε έλλειψη του συνόλου των γνώσεων (βλέπε Διάγραμμα 11) και ότι και οι τέσσερις κατηγορίες εντόπισαν μειωμένες γνώσεις σε Χρηματοοικονομικά ζητήματα (βλέπε Διάγραμμα 12), θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στον συγκεκριμένο τομέα γνώσεων από τη πλευρά τους τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Στη συνέχεια, ακολουθούν οι γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ με ποσοστό 48,93%. Είναι ένα ικανοποιητικό ποσοστό, καθώς κατά τη διάρκεια της φοίτησης διδάσκονται μαθήματα που αφορούν κυρίως αυτήν την κατηγορία. Επιπλέον, είναι εξίσου σημαντικές καθότι πολλά από τα πόστα που καλύπτουν οι σπουδαστές στην πρακτική τους άσκηση, προϋποθέτουν να έχουν κατανοήσει τις έννοιες αυτής της κατηγορίας γνώσεων, ώστε να αντιλαμβάνονται εγκαίρως τί αποκομίζουν από τη θεωρία στη πράξη (βλέπε σελίδα 25).

Ακολουθούν οι Ξενόγλωσσες γνώσεις με 36,17%, ένα χαμηλό ποσοστό δεδομένου ότι είχε δοθεί στο δείγμα η δυνατότητα πολλαπλής επιλογής. Είναι γνωστό, ότι γενικά η πλειοψηφία των επιχειρήσεων θεωρεί δεδομένο να έχει κάποιος Ξενόγλωσσες γνώσεις. Βάση των αποτελεσμάτων της έρευνας όμως, κυρίως οι Ιδιωτικές Επιχειρήσεις του δείγματος τις θεωρούν πιο απαραίτητες σε σύγκριση με τις υπόλοιπες κατηγορίες επιχειρήσεων, όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 10. Είναι λογικό, αφού ο ανταγωνισμός είναι πιο υψηλός στις Ιδιωτικές Επιχειρήσεις για αυτό και το δείγμα επέλεξε τη γνώση Ξένων Γλωσσών με 44,44%.

Στο τέλος κατατάσσονται οι γνώσεις Νομικού Δικαίου με 21,27%. Από το Διάγραμμα 10, πιο σημαντικές τις θεωρούν οι Τραπεζικές Επιχειρήσεις του δείγματος με 33,33%. Πιθανώς να οφείλεται στο γεγονός ότι ο Τραπεζικός Τομέας, υπόκειται συχνότερα σε όποιες νομοθετικές μεταρρυθμίσεις πραγματοποιούνται σε σύγκριση με τους υπόλοιπους τομείς.

3.1.11 Προτάσεις εργοδοτών για επιπλέον μαθήματα σε θεωρητικό και εργαστηριακό επίπεδο

Στη πορεία της έρευνας, ζητήθηκε από το δείγμα να παραθέσει προτάσεις σε ανοιχτού τύπου ερώτηση για νέα μαθήματα σε θεωρητικό ή εργαστηριακό επίπεδο. Στόχος της ερώτησης, είναι να γνωστοποιηθούν οι προτάσεις αυτές στους αρμόδιους του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και εφόσον τις χαρακτηρίσουν χρήσιμες, στη συνέχεια να προβούν στη διαδικασία εφαρμογής τους. Επιπλέον στόχος, είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο τα μαθήματα που προτείνονται συσχετίζονται με τους τομείς που παρατήρησαν έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών (βλέπε σελίδα 34).

Οι προτάσεις είναι οι εξής:

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Το δείγμα αυτής της κατηγορίας, πρότεινε να προστεθούν στο πρόγραμμα σπουδών μελέτες πάνω στη πραγματική αγορά και να πραγματοποιηθούν εισηγήσεις και παρουσιάσεις από έμπειρα στελέχη τραπεζών πάνω σε τρόπους προσέγγισης που αφορούν τις χρηματοοικονομικές αναλύσεις των εταιρειών. Αξίζει να αναφερθεί, ότι οι παρουσιάσεις από έμπειρα στελέχη δεν προβλέπονται στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Οι όποιες παρουσιάσεις, πραγματοποιούνται ύστερα από πρωτοβουλία των καθηγητών του τμήματος.

✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

Σε αυτή τη κατηγορία, το δείγμα πρότεινε να γίνουν εργαστήρια λογιστικής και να προσαρμοστεί το επίπεδο σπουδών στην υπάρχουσα φορολογική πραγματικότητα. Αξίζει να αναφερθεί ότι στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων υπάρχει μάθημα επιλογής που αφορά την Φορολογική Λογιστική. Συνεπώς, θα ήταν θετικό να προβούν οι σπουδαστές στην επιλογή του, στην δήλωση των μαθημάτων τους. Τέλος τα εργαστήρια λογιστικής, δεν συμπεριλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, συνεπώς θα ήταν θετικό να ενσωματωθούν.

✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

Τέλος, το δείγμα αυτής της κατηγορίας πρότεινε να δημιουργηθεί ένα μάθημα που να αφορά τη διαχείριση του προσωπικού. Αξίζει να αναφερθεί ότι στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, υπάρχει το μάθημα Διαχείριση Ανθρωπίνων Πόρων, όπου η διαχείριση προσωπικού επάγεται σε αυτό.

✧ Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

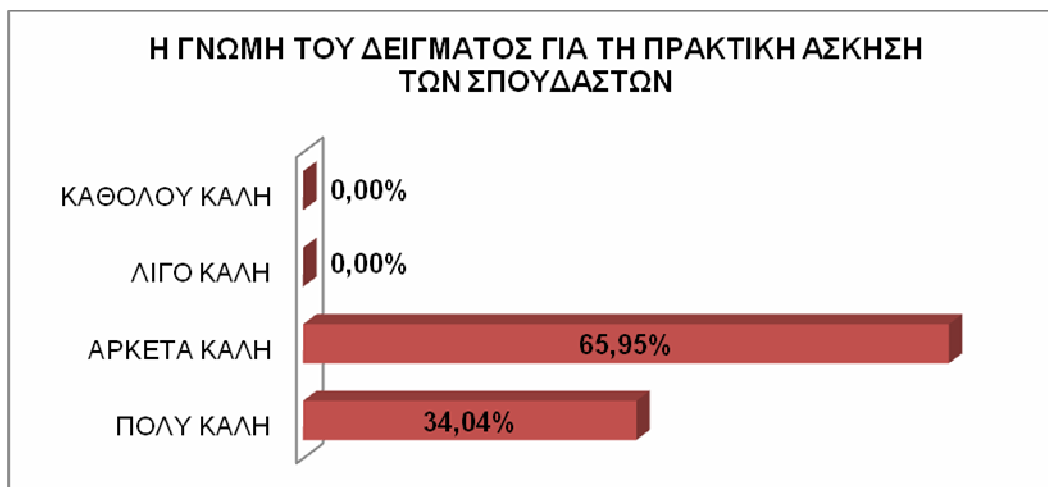
Το δείγμα αυτής της κατηγορίας, δεν είχε καμία πρόταση για νέα μαθήματα.

Παρατηρείται ότι τα μαθήματα που πρότεινε το δείγμα, συσχετίζονται με τους τομείς που παρατήρησε έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών. Αξιοπρόσεκτο είναι το γεγονός ότι κάποια από τα προτεινόμενα μαθήματα, συμπεριλαμβάνονται ήδη στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Είναι πιθανό τα συγκεκριμένα μαθήματα να μην είναι της αρεσκείας των σπουδαστών, με αποτέλεσμα να μην τα επιλέγουν στη δήλωση μαθημάτων τους εάν αυτά είναι μαθήματα επιλογής ή να μην είναι του ενδιαφέροντός τους σε περίπτωση που είναι υποχρεωτικά. Τέλος, το γεγονός ότι τα προαναφερόμενα προτεινόμενα μαθήματα υφίστανται ήδη στη σχολή, μπορεί να οφείλεται στο 57,44% του δείγματος που δεν γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος (βλέπε Διάγραμμα 20).

3.1.12 Η γνώμη των επιχειρήσεων για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών

Στόχος της ερώτησης, είναι να προσδιορισθεί η ακριβής γνώμη που έχει το δείγμα των επιχειρήσεων, για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Επομένως, με τη βοήθεια της Τακτικής Κλίμακας, το δείγμα απάντησε

ότι έχει αρκετά καλή γνώμη για τους σπουδαστές με ποσοστό 65,95% και πολύ καλή με 34,04% (βλέπε Διάγραμμα 13).

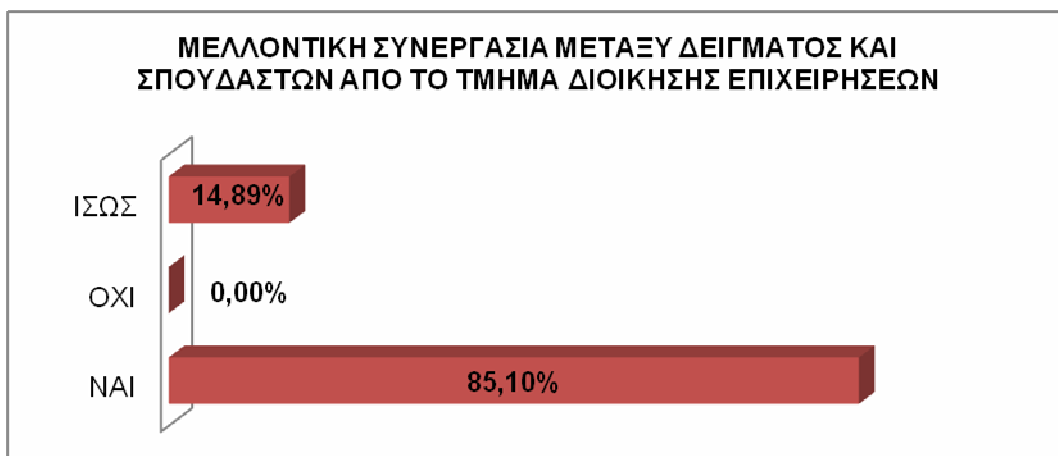

Διάγραμμα 13: Γνώμη του δείγματος για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών

Το γεγονός ότι η γνώμη των επιχειρήσεων του δείγματος, κυμαίνεται από αρκετά έως πολύ καλή είναι άκρως ικανοποιητικό. Στη διαμόρφωση αυτών των επακόλουθων, συνέβαλλε αρχικά ότι έχουν συνεργαστεί με ένα σημαντικό εύρος σπουδαστών στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης από το 2005 έως το 2011 (βλέπε Διάγραμμα 4). Είναι σαφές ότι με όσο περισσότερους φοιτητές του τμήματος, έχει έρθει σε επαφή η κάθε επιχείρηση, τόσο πιο ολοκληρωμένη άποψη έχει σχηματίσει. Επόμενος παράγοντας που καθόρισε το παραπάνω πόρισμα, είναι η συνολική αύξηση της απόδοσης των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης (βλέπε Διάγραμμα 6). Κάτι που παροτρύνει τους εργοδότες να μετακινήσουν τους ασκούμενους σε διαφορετικά πόστα εργασίας (βλέπε Διάγραμμα 5), αφού έμειναν ικανοποιημένοι από την απόδοσή τους. Σημαντικό ρόλο είχε το γεγονός, ότι η αύξηση της συνολικής απόδοσής τους, οφειλόταν κατά 63,82% σε προσωπικά κίνητρα του φοιτητή, όπως η πρωτοβουλία και η υπευθυνότητα που έδειχνε (βλέπε Διάγραμμα 7). Τέλος, ανάλογης σημαντικότητας, είναι ότι το 44,68% του δείγματος δε παρατήρησε έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών. (βλέπε Διάγραμμα 11).

3.1.13 Μελλοντική συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Στη πορεία της έρευνας, στόχος είναι να εντοπισθεί το ακριβές ποσοστό του δείγματος που θα επιθυμούσε να ξανά συνεργαστεί με σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης. Επομένως, βάση των απαντήσεων από κλειστού τύπου ερώτηση, προκύπτει ότι το 85,10% του δείγματος θα ξανά επιθυμούσε μελλοντική συνεργασία, ενώ το 14,89% ίσως (βλέπε Διάγραμμα 14).

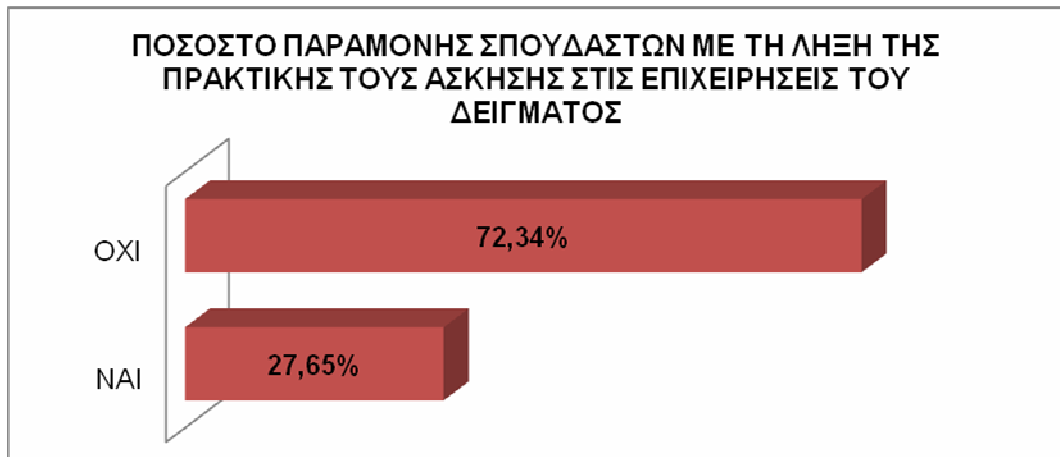
Διάγραμμα 14: Μελλοντική συνεργασία μεταξύ δείγματος και σπουδαστών από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Μέσα από το 85,10% του δείγματος που επιθυμεί να συνεργαστεί ξανά με υποψήφιους ασκούμενους του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, επιβεβαιώνεται και το γεγονός ότι το 65,95% έχει αρκετά καλή γνώμη για τη πρακτική άσκηση των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 13). Επομένως, δίνεται η δυνατότητα σε μελλοντικούς σπουδαστές να γίνουν αποδεκτοί από τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις του δείγματος, σχεδόν αμέσως ή να τους συστήσουν κάπου αλλού. Το 14,89% του δείγματος που απάντησε ότι ίσως θα ξανά συνεργαζότανε, πιθανώς να οφείλεται στο 48,93% του δείγματος που δεν έμεινε απόλυτα ικανοποιημένο από την απόδοση των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 8).

3.1.14 Παραμονή σπουδαστών με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης στις επιχειρήσεις του δείγματος, το χρονικό διάστημα που παρέμειναν και η σημερινή θέση εργασίας

Στόχος, είναι να εντοπιστεί το ποσοστό των επιχειρήσεων που έχει απασχολήσει τους σπουδαστές με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης. Έπειτα θα ακολουθήσει περαιτέρω ανάλυση για τη κάθε κατηγορία επιχείρησης. Μέσα από τα αποτελέσματα, θα διαπιστωθεί σε ποιο τομέα επιχειρήσεων, υπάρχουν περισσότερες πιθανότητες να παραμείνουν οι σπουδαστές. Έπειτα, είναι ενδιαφέρον να προσδιορισθεί το χρονικό διάστημα που έχουν παραμείνει στις επιχειρήσεις, καθώς και οι θέσεις εργασίας για όσους υφίστανται έως σήμερα. Προσδιορίζοντας τους δύο αυτούς παράγοντες, συνθέτετε ένα μέρος της πορείας και της εξέλιξης των σπουδαστών. Είναι σημαντικό, καθώς η γνώμη που έχουν διαμορφώσει οι εργοδότες στηρίζεται και στην εξελικτική πορεία των απόφοιτων μέσα στην επιχείρησή τους.

Επομένως, με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας που προέκυψαν από κλειστού τύπου ερώτηση το 27,65% του δείγματος έχει ανανεώσει τη συνεργασία με τους σπουδαστές με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης, σε αντίθεση με το 72,34% (βλέπε Διάγραμμα 15).

Διάγραμμα 15: Παραμονή σπουδαστών στις επιχειρήσεις του δείγματος με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης

Το ποσοστό του δείγματος, που έχει επεκτείνει τη συνεργασία του με τους σπουδαστές είναι ιδιαίτερα χαμηλό. Δεδομένου ότι το 65,95% έχει αρκετά καλή γνώμη για τη πρακτική άσκηση των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 13) και ότι το 85,10% θα ξανά συνεργαζόταν με σπουδαστές του τμήματος (βλέπε Διάγραμμα 14), το ποσοστό θα έπρεπε να ήταν υψηλότερο. Βέβαια, οι λόγοι στους οποίους οφείλεται ότι το 72,34% δεν έχει προβεί σε μετέπειτα μόνιμη συνεργασία με τους τελειόφοιτους, δεν είναι γνωστοί.

Πιο αναλυτικά, το ποσοστό παραμονής των σπουδαστών σε κάθε κατηγορία επιχείρησης, με την λήξη της πρακτικής τους άσκησης έχει ως εξής (βλέπε Διάγραμμα 16):

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Το 16,66% του δείγματος έχει επεκτείνει τη συνεργασία του με τους σπουδαστές, ενώ το 83,33% όχι.

✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

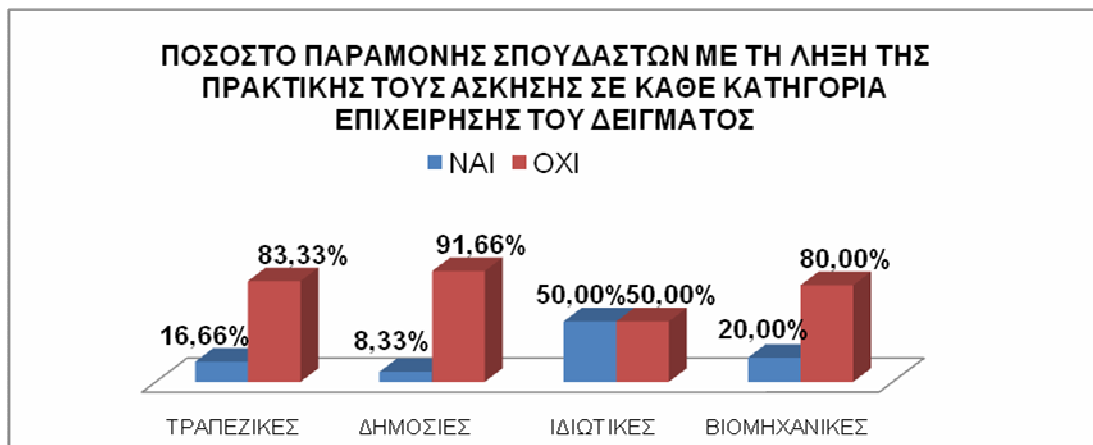
Μόνο το 8,33% του δείγματος έχει απασχολήσει τους σπουδαστές σε μόνιμη θέση εργασίας, ενώ το υπόλοιπο 91,66% όχι.

✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

Σε αυτή τη κατηγορία το 50,00% του δείγματος, έχει απασχολήσει τους σπουδαστές με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης, σε αντίθεση με το υπόλοιπο 50,00%.

✧ Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

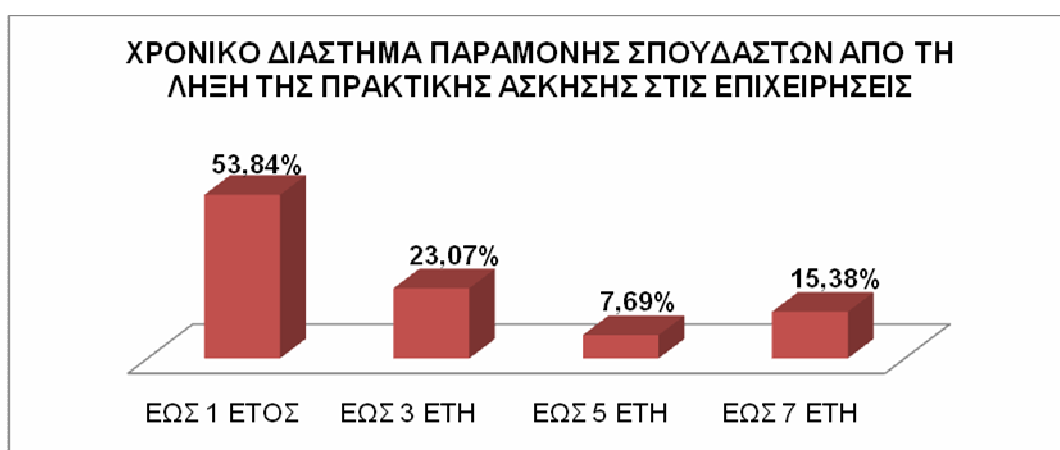
Το 20,00% του δείγματος έχει απασχολήσει μετέπειτα τους σπουδαστές σε, ενώ το 80,00% όχι.

Διάγραμμα 16: Παραμονή σπουδαστών σε κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης

Με την παράθεση του αναλυτικού διαγράμματος, διαπιστώνεται σε ποιο τομέα επιχειρήσεων έχουν περισσότερες πιθανότητες να παραμείνουν οι σπουδαστές με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης. Με βάση το ερωτηθέν δείγμα, στην κορυφή κατατάσσεται ο Ιδιωτικός Τομέας καθώς το 50,00% του δείγματος έχει συνεργαστεί σε επίπεδο μόνιμης εργασίας με τους σπουδαστές. Ακολουθεί ο Βιομηχανικός με ποσοστό 20,00% και ο Τραπεζικός Τομέας με 16,66%. Στο τέλος της κατάταξης, βρίσκεται ο Δημόσιος Τομέας, όπου μόνο το 8,33% του δείγματος έχει επεκτείνει τη συνεργασία του με τους σπουδαστές.

Συνεχίζουμε, προσδιορίζοντας το χρονικό διάστημα που έχουν παραμείνει οι σπουδαστές που συνέχισαν τη συνεργασία τους με τις επιχειρήσεις του δείγματος. Έπειτα από τις απαντήσεις του δείγματος σε κλειστού τύπου ερώτηση, παρατηρούμε ότι το 53,84% των σπουδαστών έχει παραμείνει έως 1 έτος, το 23,07% έως 3 έτη, το 15,38% έως 7 έτη και τέλος το 7,69% έως 5 έτη (βλέπε Διάγραμμα 17).

Διάγραμμα 17: Χρονικό διάστημα παραμονής σπουδαστών στις επιχειρήσεις του δείγματος από τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης

Παρατηρούμε ότι το 53,84% του δείγματος έχει απασχολήσει τους σπουδαστές στην επιχείρησή τους, με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης, έως 1 έτος. Το διάστημα ενός έτους, είναι αρκετό για τον εργοδότη ώστε να αξιολογήσει καλύτερα τον απόφοιτο.

Τέλος ζητήθηκε από το δείγμα που συνεργάζεται έως σήμερα, με τους απόφοιτους πλέον, του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων να αναφέρει σε ερώτηση ανοιχτού τύπου, τη σημερινή θέση που κατέχουν οι πρώην ασκούμενοι. Συνολικά, απάντησαν έξι επιχειρήσεις από το δείγμα, εκ των οποίων οι δύο είναι Τραπεζικές και οι υπόλοιπες τέσσερις Ιδιωτικές.

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Η σημερινή θέση εργασίας που κατέχει ο ένας από τους δύο απόφοιτους του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, αφορά το τμήμα των καταθέσεων ενώ ο δεύτερος είναι στο τμήμα εξυπηρέτησης πελατών.

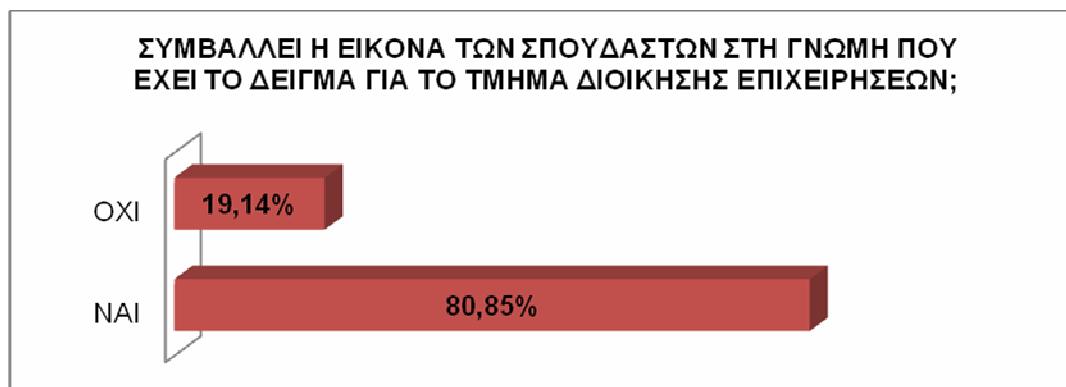
✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

Οι θέσεις που κατέχουν σήμερα οι απόφοιτοι του τμήματος αφορούν, τη διαδικασία τιμολόγησης, την υποστήριξη τεχνικού τμήματος και μηχανογράφησης, τη λήψη και διαβίβαση εντολών σε Ελληνικό Χρηματιστήριο και ξένα Χρηματιστήρια και τέλος ο ένας απόφοιτος σήμερα είναι συνétaιρος με τον τότε εργοδότη του.

Επομένως, παρατηρείται ότι οι τέσσερις (4) από τις επιχειρήσεις του δείγματος που έχουν επεκτείνει την συνεργασία τους με τους σπουδαστές είναι στον Ιδιωτικό Τομέα. Έτσι επιβεβαιώνεται ότι στις Ιδιωτικές Επιχειρήσεις, οι σπουδαστές έχουν περισσότερες πιθανότητες να παραμείνουν με την λήξη της πρακτικής τους άσκησης (βλέπε Διάγραμμα 16).

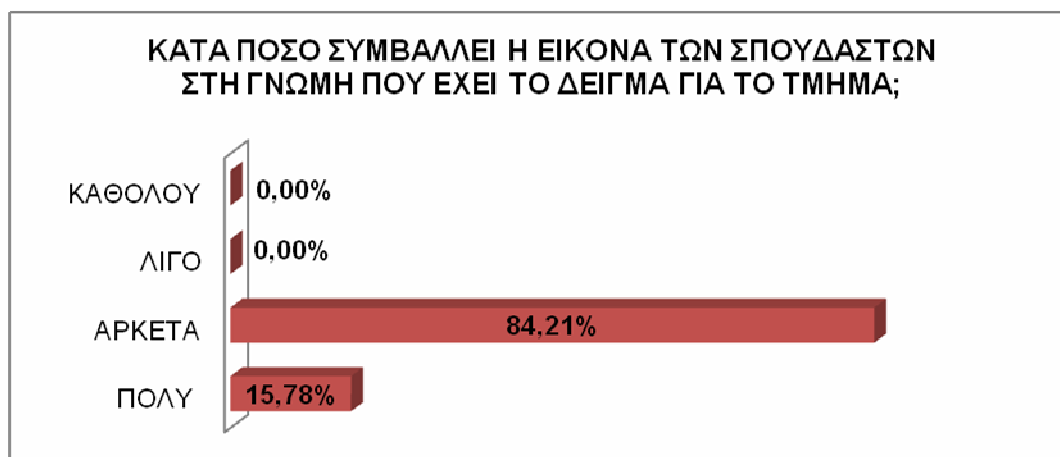
3.1.15 Η εικόνα των σπουδαστών, συμβάλλει στη γνώμη που έχει το δείγμα για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων; Σε τι βαθμό;

Στόχος της ερώτησης, είναι να διαπιστωθεί εάν η εικόνα των σπουδαστών, συμβάλλει στη διαμόρφωση της γνώμης που έχουν οι επιχειρήσεις του δείγματος, για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Έπειτα με την βοήθεια της Τακτικής Κλίμακας, θα προσδιορισθεί και ο βαθμός αυτής της συμβολής. Επομένως, όπως προκύπτει από τις απαντήσεις του δείγματος, το 80,85% έχει λάβει υπόψη του την συνολική παρουσία των σπουδαστών, ενώ το υπόλοιπο 19,14% όχι (βλέπε Διάγραμμα 18).

Διάγραμμα 18: Η συμβολή της εικόνας των σπουδαστών στη διαμόρφωση της γνώμης του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Στη συνέχεια, παρατηρείται ότι η εικόνα των σπουδαστών έχει συμβάλει αρκετά με ποσοστό 84,21% και πολύ με ποσοστό 15,78% στη γνώμη που έχει το δείγμα, για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων (βλέπε Διάγραμμα 19).

Διάγραμμα 19: Ποσοστό συμβολής της εικόνας των σπουδαστών στην διαμόρφωση της γνώμης του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Με βάση τα αποτελέσματα, είναι ξεκάθαρο ότι η συνολική εικόνα των σπουδαστών είναι ένας βασικός παράγοντας για τη γνώμη που έχει το δείγμα, για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Η άποψη έχει δημιουργηθεί κατά κύρια βάση, μέσα από το εύρος των σπουδαστών που έχει συνεργαστεί το δείγμα (βλέπε Διάγραμμα 4), τα πόστα εργασίας που τους έχει τοποθετήσει (βλέπε Διάγραμμα 5), τη συνολική οργανωτική απόδοσή τους (βλέπε Διάγραμμα 6), την έντονη παρουσία των προσωπικών τους κινήτρων (βλέπε Διάγραμμα 7) και το επίπεδο των γνώσεών τους (βλέπε Διάγραμμα 11). Όλα τα προαναφερόμενα συνθέτουν την αρκετά καλή γνώμη που έχει το 65,95% του δείγματος για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 13).

3.1.16 Γνωρίζει το δείγμα, το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων;

Στόχος είναι εντοπισθεί, τι ποσοστό των επιχειρήσεων του δείγματος, γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Έπειτα από τις απαντήσεις του δείγματος σε κλειστού τύπου ερώτηση προέκυψε ότι το 57,44% δεν έχει καμία επίγνωση, ενώ το 42,55% είναι ενημερωμένο για το συγκεκριμένο ζήτημα (βλέπε Διάγραμμα 20).

Διάγραμμα 20: Ποσοστό επίγνωσης του δείγματος για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι το 42,55% του δείγματος, γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Είναι ένα ποσοστό ιδιαίτερα ικανοποιητικό, καθώς δεν υπάρχει μεγάλη απόκλιση από το 57,44% του δείγματος το οποίο δεν το γνωρίζει (βλέπε Διάγραμμα 20).

Επειδή η συγκεκριμένη ερώτηση είναι ιδιαίτερης σημασίας, ακολουθεί αναλυτικό διάγραμμα με τα ποσοστά επίγνωσης που έχει η κάθε κατηγορία επιχειρήσεων, για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Τα αποτελέσματα διαμορφώνονται ως εξής: (βλέπε Διάγραμμα 21).

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Το 33,33% του δείγματος γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος σε αντίθεση με το 66,66%.

✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

Το 44,44% του δείγματος έχει επίγνωση για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, ενώ το 55,55% δεν το γνωρίζει.

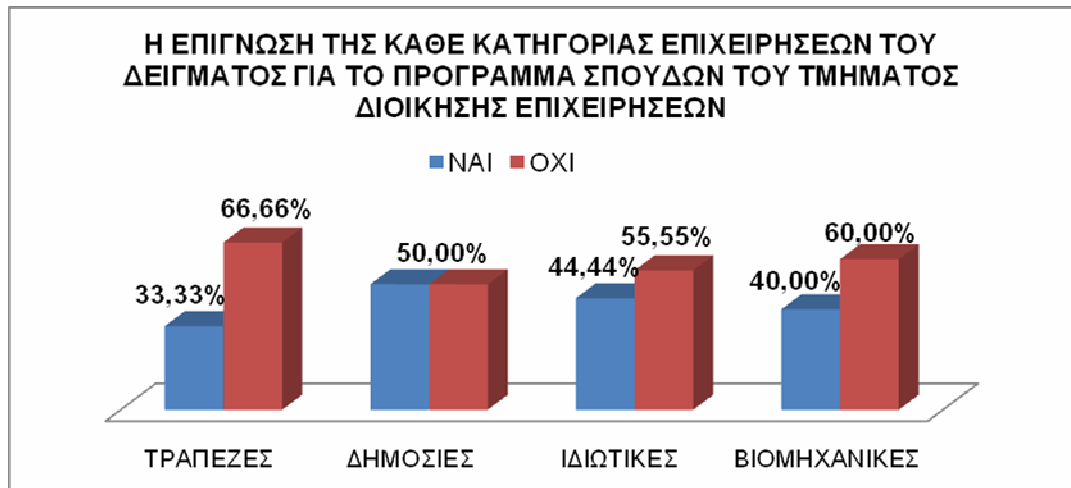
✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

Το 50,00% του δείγματος έχει γνώση σχετικά με το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, ενώ το υπόλοιπο 50,00% όχι.

✧ Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

Το 40,00% του δείγματος είναι ενημερωμένο για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, ενώ το 60,00% δεν το γνωρίζει.

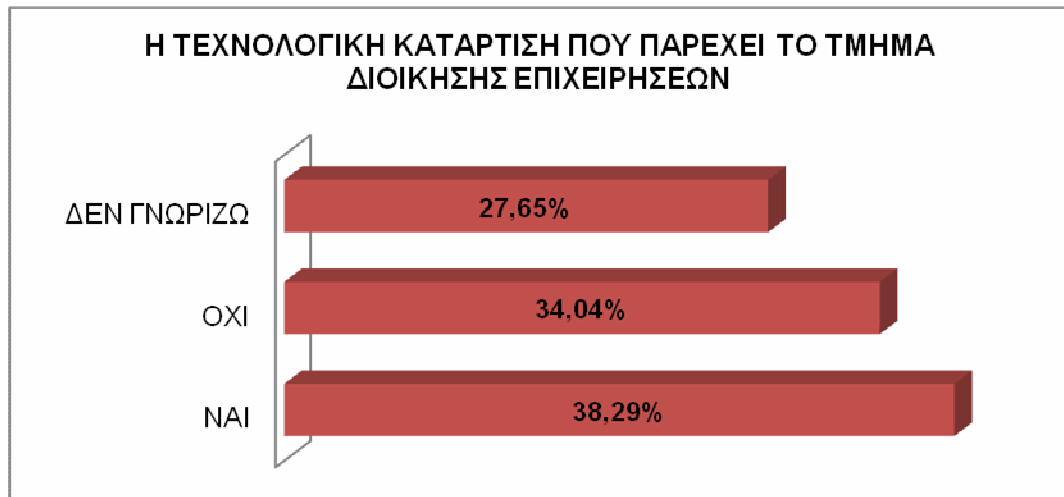

Διάγραμμα 21: Η επίγνωση που έχει η κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Όσον αφορά το δείγμα της κάθε κατηγορίας επιχείρησης, παρατηρείται στο Διάγραμμα 21 ότι σε καμία δεν υπερτερεί η θετική απάντηση για το πρόγραμμα σπουδών. Μόνο στο δείγμα του Δημόσιου Τομέα υπάρχει ισοψηφία κατά 50,00%, αλλά και πάλι δεν υπερέχει. Τέλος, προβληματίζει ιδιαίτερα ότι στο δείγμα του Τραπεζικού Τομέα μόνο το 33,33% έχει γνώση για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος και δεδομένο ότι έχει συνεργαστεί με αρκετούς σπουδαστές (βλέπε Διάγραμμα 4), το ποσοστό θεωρείται σχετικά χαμηλό.

3.1.17 Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων σύμφωνα με το δείγμα

Επόμενος στόχος, είναι να προσδιορισθεί κατά πόσο θεωρεί το δείγμα, ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα το 38,29% απάντησε σε κλειστού τύπου ερώτηση, ότι παρέχει την απαιτούμενη τεχνολογική κατάρτιση, το 34,04% όχι, ενώ το 27,65% δεν το γνωρίζει καθόλου (βλέπε Διάγραμμα 22).

Διάγραμμα 22: Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Με βάση ότι οι σπουδαστές αύξησαν την αποδοτικότητά τους κατά πολύ (βλέπε Διάγραμμα 6) στα πόστα εργασίας που τοποθετήθηκαν (βλέπε σελίδα 25), ότι το 44,68% το δείγματος δεν παρατήρησε έλλειψη των απαραίτητων γνώσεων (βλέπε Διάγραμμα 11) και ότι το 42,55% γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών (βλέπε Διάγραμμα 20, το δείγμα απάντησε με 38,29% ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων παρέχει την Τεχνολογική Κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας. Όμως, ένα αντίστοιχα υψηλό ποσοστό της τάξεως 34,04% έχει αντίθετη άποψη. Η αρνητική γνώμη, πιθανώς να οφείλεται στο γεγονός ότι το 55,31% του δείγματος απάντησε ότι παρατήρησε έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 11) και ότι το 57,44% δεν γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων (βλέπε Διάγραμμα 20). Συνεπώς, δεν είναι εντελώς ξεκάθαρη η άποψη του δείγματος καθώς υπάρχει και το 27,65% που δεν το γνωρίζει καθόλου.

Στη συνέχεια, παραθέτετε αναλυτικό διάγραμμα με τα ποσοστά της κάθε κατηγορίας επιχειρήσεων, σχετικά με την παροχή της τεχνολογικής κατάρτισης του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, προς τους σπουδαστές. Τα αποτελέσματα είναι τα ακόλουθα (βλέπε Διάγραμμα 22):

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Το 58,33% του δείγματος, θεωρεί ότι το τμήμα παρέχει την απαιτούμενη τεχνολογική κατάρτιση, το 8,33% είναι αντίθετο ενώ το 33,33% δεν το γνωρίζει.

✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

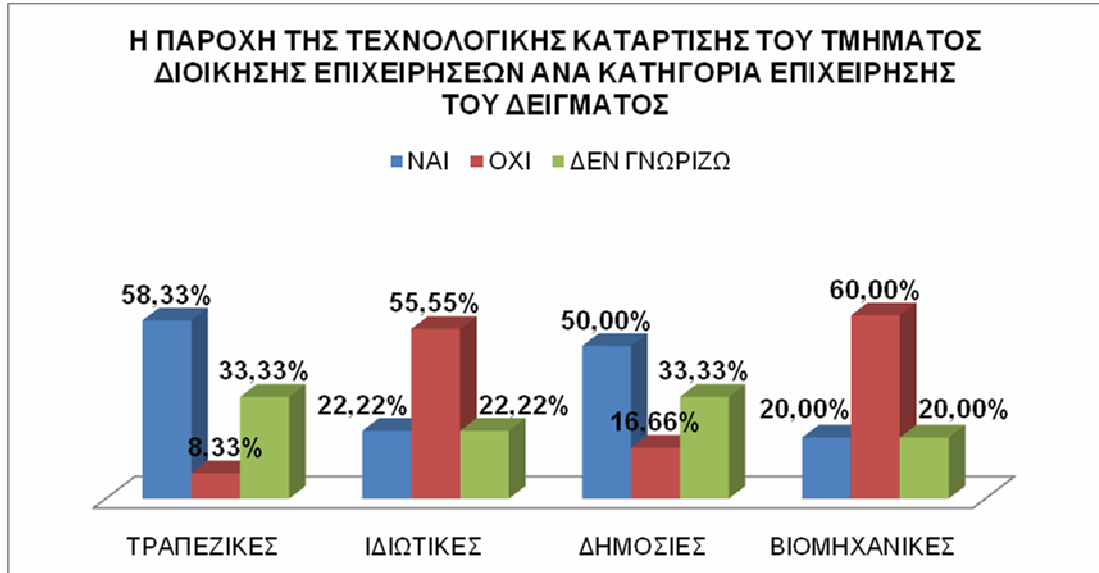
Σύμφωνα με το δείγμα, το 22,22% πιστεύει ότι το τμήμα παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας, το 55,55% όχι, ενώ το 22,22% δεν το γνωρίζει.

✧ Δημόσιες Επιχειρήσεις:

Το 50,00% του δείγματος, θεωρεί ότι το τμήμα παρέχει την ανάλογη τεχνολογική κατάρτιση, το 16,66% είναι αντίθετο, ενώ το 33,33% δεν το γνωρίζει.

✧ Βιομηχανικές Επιχειρήσεις:

Με βάση το δείγμα, το 20,00% πιστεύει ότι το τμήμα παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας, το 60,00% όχι, ενώ το 20% δεν το γνωρίζει.

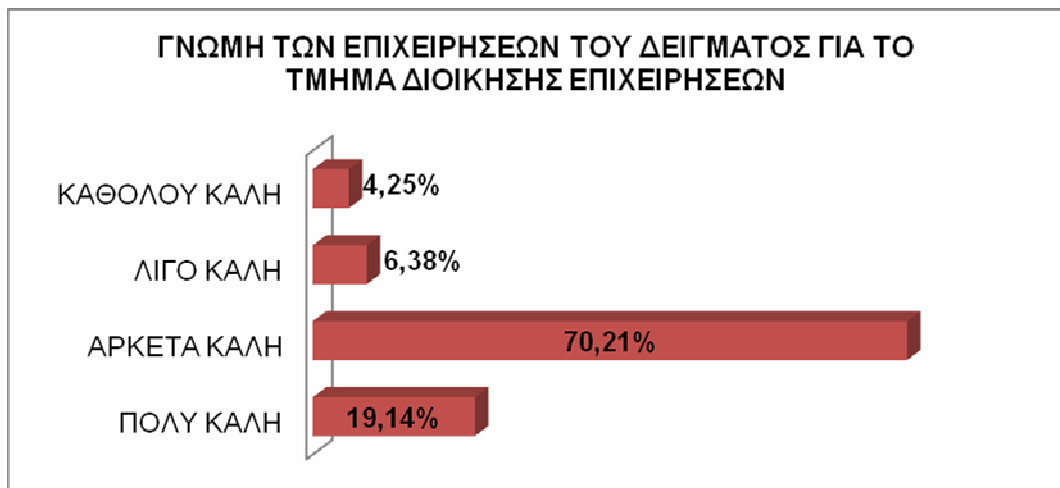

Διάγραμμα 23: Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων σύμφωνα με τη κάθε κατηγορία επιχείρησης του δείγματος

Παρατηρείται ότι το δείγμα του Τραπεζικού Τομέα, παρόλο που δε γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων (βλέπε Διάγραμμα 21), απάντησε με ποσοστό 58,33% ότι το τμήμα παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας. Ίδια άποψη, έχει και το δείγμα του Δημόσιου Τομέα με ποσοστό θετικής απάντησης 50,00%. Όμως προβληματίζει ιδιαίτερα, το γεγονός ότι στα δείγματα του Ιδιωτικού και του Βιομηχανικού Τομέα η πλειοψηφία απάντησε αρνητικά, με 55,55% και με 60,00% αντίστοιχα. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στα αποτελέσματα του Ιδιωτικού Τομέα, καθώς στον συγκεκριμένο έχουν πιο πολλές πιθανότητες να παραμείνουν οι σπουδαστές μόλις τελειώσουν τη πρακτική τους άσκηση (βλέπε Διάγραμμα 16).

3.1.18 Η γνώμη των επιχειρήσεων του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης

Φτάνοντας στο τέλος, στόχος της ερώτησης είναι να προσδιορισθεί η γνώμη που έχει το δείγμα για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Με τη βοήθεια της Τακτικής Κλίμακας, τα αποτελέσματα διαμορφώνονται ως εξής: Το 70,21% του δείγματος έχει αρκετά καλή γνώμη, το 19,14% πολύ καλή, το 6,38% λίγο καλή και το 4,25% καθόλου καλή (βλέπε Διάγραμμα 24).

Διάγραμμα 24: Η γνώμη των επιχειρήσεων του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Καταλήγοντας στον σκοπό της παρούσας έρευνας, η γνώμη του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι αρκετά καλή με ποσοστό 70,21%. Στη διαμόρφωση των τελικών αποτελεσμάτων που απεικονίζονται στο Διάγραμμα 24, συνέβαλαν τα όσα έχουν αναλυθεί και διαπιστωθεί μέσα από τα αποτελέσματα της έρευνας. Συνοπτικά, συνέβαλε η γνώμη του δείγματος για τη πρακτική άσκηση των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 13), η συμβολή της συνολικής εικόνας των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 18) και κατά πόσο (βλέπε Διάγραμμα 19). Στα προαναφερόμενα εντάσσεται το εύρος των σπουδαστών που έχει συνεργαστεί το δείγμα (βλέπε Διάγραμμα 4), κατά πόσο ικανοποιημένο έμεινε από την απόδοσή τους (βλέπε Διάγραμμα 6), από τα προσωπικά τους κίνητρα (βλέπε Διάγραμμα 7) και από το επίπεδο γνώσεών τους (βλέπε Διάγραμμα 11). Τέλος ανάλογης σημασίας, είναι το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος (βλέπε Διάγραμμα 20) και η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει προς τους σπουδαστές (βλέπε Διάγραμμα 22).

3.2 Αποτελέσματα από το ερωτηματολόγιο που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ασκούμενοι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων που εντοπίστηκαν στις επιχειρήσεις του δείγματος κατά τη διάρκεια της έρευνας

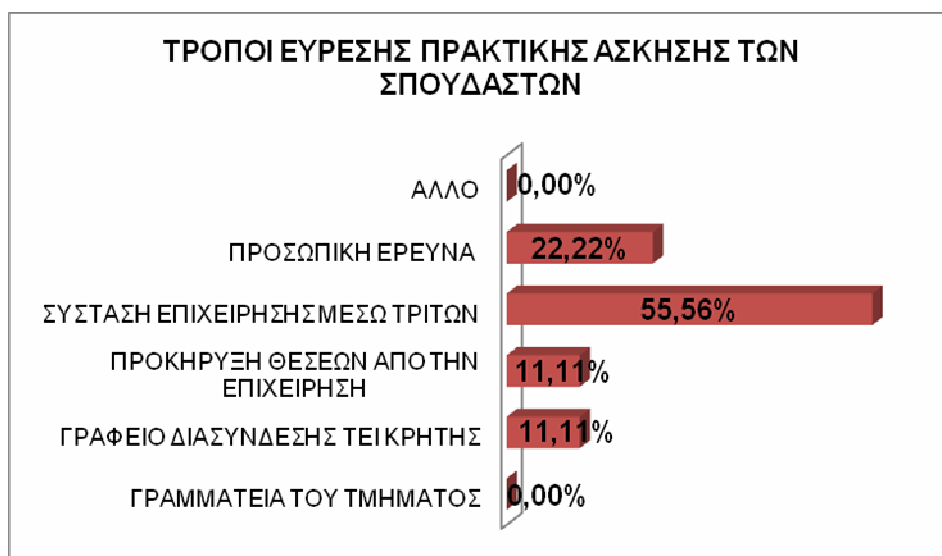
Αρχικά θα προσδιορισθούν οι τρόποι που οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων εντόπισαν τις επιχειρήσεις του δείγματος, για την πρακτική τους άσκηση. Έπειτα θα περιγραφούν τα πόστα εργασίας, όπου εφαρμόζουν στην πράξη τα όσα διδάχτηκαν από το τμήμα. Συνεχίζοντας θα εντοπισθεί κατά πόσο το τμήμα παρέχει τις θεωρητικές και εργαστηριακές γνώσεις που απαιτεί η αγορά εργασίας, καθώς και σε τι βοήθησε περισσότερο τους σπουδαστές, αλλά και τι δεν τους δίδαξε καθόλου. Ακολούθως θα αναφερθεί σε ποιες γνώσεις μαθημάτων πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση από το τμήμα, με βάση τις απαντήσεις των σπουδαστών. Τέλος θα διαπιστωθεί η γνώμη που έχουν οι σπουδαστές για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης.

3.2.1 Σκοπός του ερωτηματολογίου και το πλήθος συμμετοχής

Κατά τη διάρκεια της έρευνας εντοπίστηκαν στις επιχειρήσεις του δείγματος, εννέα (9) σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, οι οποίοι πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι έξι (6) ήταν σε Τραπεζικές Επιχειρήσεις και οι υπόλοιποι τρεις (3) σε Ιδιωτικές Επιχειρήσεις. Οι συγκεκριμένοι σπουδαστές κλήθηκαν να απαντήσουν, σε ένα ερωτηματολόγιο με σκοπό να διασταυρωθεί κατά πόσο η άποψή τους συμπίπτει με αυτή του δείγματος, η οποία έχει αναλυθεί στο Κεφάλαιο 4.1.

3.2.2 Τρόποι εύρεσης πρακτικής άσκησης των ασκούμενων σπουδαστών

Οι σπουδαστές κλήθηκαν να απαντήσουν, μέσω ποιού τρόπο επέλεξαν την επιχείρηση που πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση. Στην ίδια ερώτηση, η οποία είναι πολλαπλής επιλογής, απάντησαν και οι επιχειρήσεις του δείγματος όπου έχει αναλυθεί παραπάνω (βλέπε Διάγραμμα 3). Συνεπώς στόχος είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο τα αποτελέσματα είναι κοινά. Προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε τη σύσταση της επιχείρησης μέσω τρίτων, με 55,56%. Ακολουθούν με ποσοστό 22,22% η προσωπική έρευνα, ενώ ποσοστό 11,11% συγκεντρώνουν η προκήρυξη θέσεων από την επιχείρηση και η συμβολή του γραφείου διασύνδεσης αντίστοιχα (βλέπε Διάγραμμα 25).

Διάγραμμα 25: Τρόποι εύρεσης πρακτικής άσκησης από τους συγκεκριμένους σπουδαστές

Όπως παρατηρείται στο Διάγραμμα 25, η πλειοψηφία των σπουδαστών επιλέγει την επιχείρηση όπου θα πραγματοποιήσει την πρακτική άσκηση, με τη σύσταση μέσω

τρίτων με ποσοστό 55,56% και έπειτα από προσωπική έρευνα με ποσοστό 22,22%. Σε αυτό το σημείο αξίζει να σημειωθεί ότι οι σπουδαστές αναζητούν επιχειρήσεις, οι οποίες είναι είτε της αρεσκείας τους είτε προτεινόμενες από άτομα του περιβάλλοντος τους. Μέσω των μεθόδων αυτών, έχουν ως σκοπό να φέρουν εις πέρας την εξάμηνη πρακτική τους άσκηση πιο ευχάριστα και εποικοδομητικά, καθώς είναι ήδη ενήμεροι για το αντικείμενο εργασίας της κάθε επιχείρησης.

Τα παραπάνω αποτελέσματα, συμπίπτουν με αυτά που προέκυψαν από τις απαντήσεις που δόθηκαν από το δείγμα σε αντίστοιχη ερώτηση (βλέπε Διάγραμμα 3). Το γεγονός αυτό, καθιστά την αντικειμενικότητα και την ειλικρίνεια των αποτελεσμάτων.

3.2.3 Το αντικείμενο εργασίας των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης

Στη πορεία της έρευνας ζητήθηκε από τους σπουδαστές να αναφέρουν σε ερώτηση ανοιχτού τύπου, τη θέση εργασίας που καλύπτουν κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Στόχος είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο οι απαντήσεις των σπουδαστών συμπίπτουν με εκείνες του δείγματος, οι οποίες έχουν αναφερθεί και αναλυθεί παραπάνω (βλέπε σελίδα 25).

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Το αντικείμενο εργασίας των σπουδαστών που εντοπίστηκαν σε αυτή τη κατηγορία επιχειρήσεων, αφορά την εξυπηρέτηση πελατών, το άνοιγμα των τραπεζικών λογαριασμών, τις εκδόσεις των καρτών από τα αυτόματα μηχανήματα ανάληψης χρημάτων (ATM), τις πιστοδοτήσεις και την αρχειοθέτηση.

✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

Σε αυτόν τον τομέα, οι σπουδαστές ασχολήθηκαν με την γραμματειακή υποστήριξη, με εξωτερικές εργασίες που αφορούν ασφαλιστικά ιδρύματα και με την αρχειοθέτηση.

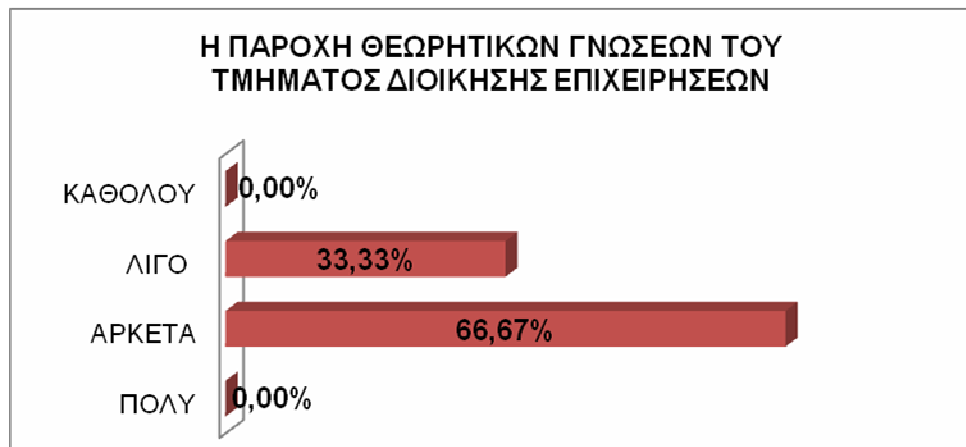
Παρατηρείται ότι οι απαντήσεις των σπουδαστών σχετικά με τα πόστα εργασίας που καλύπτουν κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης, συμπίπτουν με αυτές του δείγματος των επιχειρήσεων (βλέπε σελίδα 25). Συνεπώς επιβεβαιώνεται, ότι μέσα από αυτές τις ασχολίες τους δίνεται η δυνατότητα να αναπτύξουν τον τρόπο επικοινωνίας τους σε επαγγελματικό επίπεδο, να βελτιώσουν την οργάνωσή τους, να αυξήσουν την παρατηρητικότητα τους και να ενημερωθούν σε κάποια χρηματοοικονομικά θέματα.

3.2.4 Αποψη των σπουδαστών για την παροχή θεωρητικών και εργαστηριακών γνώσεων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Στόχος είναι διαπιστωθεί σύμφωνα με τους σπουδαστές, σε τι ποσοστό παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων τις θεωρητικές και εργαστηριακές γνώσεις που απαιτεί

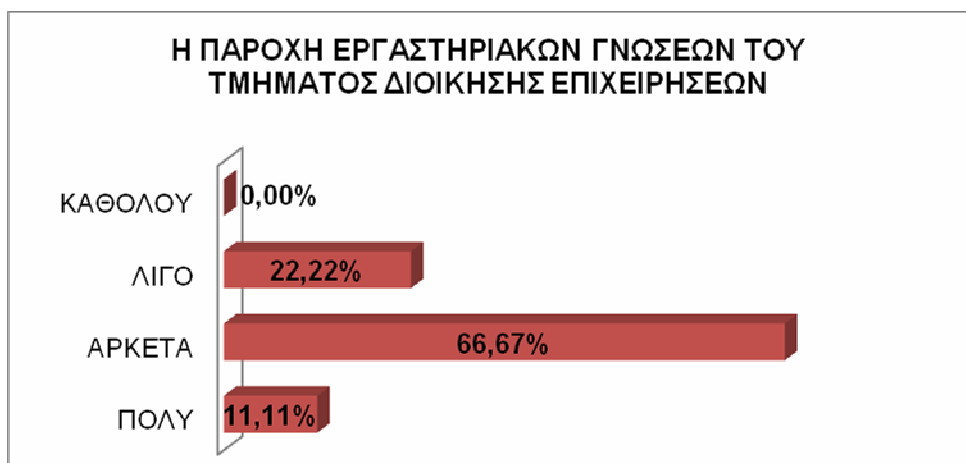
η αγορά εργασίας. Οι γνώσεις αυτές, συνθέτουν την τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα, όπου το δείγμα των επιχειρήσεων έχει απαντήσει ήδη σε αντίστοιχη ερώτηση η οποία έχει αναλυθεί παραπάνω (βλέπε Διάγραμμα 22). Αξίζει να αναφερθεί, ότι το δείγμα δε κλήθηκε να απαντήσει ξεχωριστά για τις θεωρητικές και εργαστηριακές γνώσεις διότι ήταν πιθανό να μη γνωρίζει το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος κάτι που επιβεβαιώθηκε παραπάνω (βλέπε Διάγραμμα 20), για αυτό και ερωτήθηκε στο σύνολο για τη παροχή της τεχνολογικής κατάρτισης (βλέπε Διάγραμμα 22).

Επομένως, όσον αφορά τις θεωρητικές γνώσεις του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων με τη χρήση της Τακτικής Κλίμακας, το 66,67% των ασκούμενων σπουδαστών απάντησε ότι τις παρέχει αρκετά, ενώ το 33,33% λίγο (βλέπε Διάγραμμα 26).

Διάγραμμα 26: Η άποψη των σπουδαστών για την παροχή των θεωρητικών γνώσεων του τμήματος

Συνεχίζουμε με τη παράθεση του διαγράμματος που αφορά τις εργαστηριακές γνώσεις του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, όπου οι σπουδαστές με τη χρήση της Τακτικής Κλίμακας απάντησαν ότι τις παρέχει αρκετά με ποσοστό 66,67%, λίγο με 22,22% και πολύ με 11,11% (βλέπε Διάγραμμα 27).

Διάγραμμα 27: Η άποψη των σπουδαστών για την παροχή των εργαστηριακών γνώσεων του τμήματος

Από τα Διαγράμματα 26 και 27 παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των σπουδαστών με 66,67%, θεωρεί ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων παρέχει τις απαραίτητες

θεωρητικές και αντίστοιχα με το ίδιο ποσοστό, τις εργαστηριακές γνώσεις που απαιτεί η αγορά εργασίας. Εφόσον η πλειοψηφία απάντησε κατά αυτό τον τρόπο, συμπεραίνεται ότι οι γνώσεις φάνηκαν ιδιαίτερα χρήσιμες στους ασκούμενους κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Προχωρώντας, η εκδοχή πολύ που αφορά τη παροχή εργαστηριακών γνώσεων συγκέντρωσε 11,11%, ενώ η αντίστοιχη επιλογή στις θεωρητικές γνώσεις δεν απαντήθηκε. Σε αυτό το σημείο μπορούμε να πούμε ότι με βάση τους σπουδαστές που απάντησαν, το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι καλύτερο στη παροχή εργαστηριακών γνώσεων. Το γεγονός αυτό, είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικό καθότι το τμήμα επάγεται στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης, όπου είναι γνωστό ότι τα ιδρύματα αυτής της κατηγορίας, παρέχουν πρακτικές εφαρμογές των μαθημάτων που εμπεριέχονται στο πρόγραμμα σπουδών.

Ανατρέχοντας στην αντίστοιχη ερώτηση που έχει απαντήσει το δείγμα, παρατηρείται ότι το 38,29% θεωρεί ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας (βλέπε Διάγραμμα 22). Όμως το 34,04% έχει αντίθετη γνώμη (βλέπε Διάγραμμα 22). Τα ποσοστά των δύο απόψεων είναι κοντά μεταξύ τους. Δηλαδή από τις απαντήσεις του δείγματος δεν είναι εντελώς ξεκάθαρο σε τι ποσοστό παρέχει το τμήμα την Τεχνολογική Κατάρτιση, καθώς υπάρχει το 27,65% που δεν το γνωρίζει καθόλου (βλέπε Διάγραμμα 22).

Συνεπώς, δεν μπορούμε να βασιστούμε μόνο στις απαντήσεις των σπουδαστών για το αν το τμήμα παρέχει την απαιτούμενη τεχνολογική κατάρτιση. Ίσως εάν είχαν εντοπισθεί περισσότεροι ασκούμενοι κατά τη διάρκεια της έρευνας, να είχε διαμορφωθεί ένα πιο ολοκληρωμένο αποτέλεσμα.

3.2.5 Ποιες από τις γνώσεις που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων έχουν φανεί πιο χρήσιμες στους σπουδαστές;

Προχωρώντας ζητήθηκε από τους σπουδαστές να αναφέρουν σε ερώτηση ανοιχτού τύπου, σε τι τους βοήθησε περισσότερο το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Στόχος είναι να προσδιορισθεί, ποιες από τις γνώσεις που παρείχε το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος χρησίμευσαν πιο πολύ στους τελειόφοιτους.

Με βάση τις απαντήσεις που δόθηκαν, το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων συνέβαλε στην κατανόηση των οικονομικών όρων, σε γνώσεις που αφορούν λογιστικά ζητήματα και σε πιο ειδικές γνώσεις σχετικά με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές στα προγράμματα Microsoft Office Word και Microsoft Office Excel. Επιπλέον, συνείσφερε στις γνώσεις Μάρκετινγκ και στον τρόπο που γίνεται η έρευνα αγοράς. Τέλος, ανέπτυξε το πνεύμα της ομαδικότητας και της προσαρμοστικότητας όπου σε συνδυασμό με την πρακτική άσκηση, βοηθά στην ένταξη μέσα στον εργασιακό χώρο και στον καλύτερο τρόπο οργάνωσης.

Συνεπώς, συμπεραίνεται ότι οι γνώσεις που είναι ιδιαίτερα χρήσιμες στους σπουδαστές, πηγάζουν μέσα από τα μαθήματα Μάνατζμεντ, Μάρκετινγκ και Χρηματοοικονομικών, του προγράμματος σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων.

3.2.6 Γνώσεις που δεν παρείχε καθόλου το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων στους σπουδαστές κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους

Στη συνέχεια ζητήθηκε από τους σπουδαστές να αναφέρουν σε ερώτηση ανοιχτού τύπου, ποιες γνώσεις δεν τους παρείχε καθόλου το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους. Στόχος είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο συμπίπτουν οι απαντήσεις που θα προκύψουν, με εκείνες του δείγματος που αφορούν την έλλειψη των γνώσεων που έχει παρατηρήσει στους σπουδαστές (βλέπε σελίδα 34) και τις προτάσεις που έχει προτείνει για επιπλέον μαθήματα και ενέργειες που πρέπει να προστεθούν στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος (βλέπε σελίδα 35).

Οι σπουδαστές απάντησαν ότι κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, δεν διδάχθηκαν στην πράξη πιο συγκεκριμένα πράγματα σχετικά με τα Λογιστικά μαθήματα. Επιπλέον ανέφεραν ότι δεν έγινε καμία επίσκεψη σε οικονομικές επιχειρήσεις, με σκοπό την κατανόηση της λειτουργία τους στο εσωτερικό τους. Τέλος, θεωρούν ότι πρέπει να υπάρξει περισσότερη Αγγλική Ορολογία κυρίως σε Οικονομικά μαθήματα.

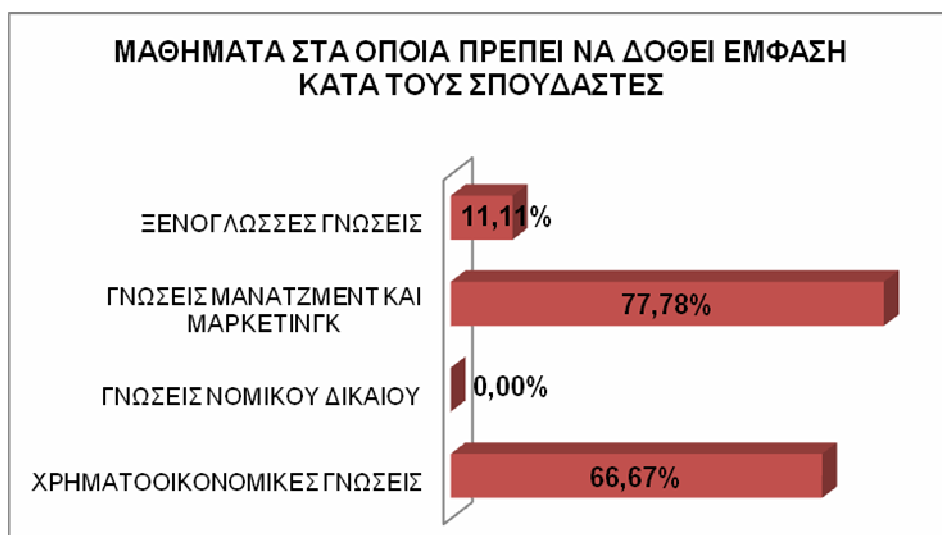
Με βάση τα παραπάνω αποτελέσματα και ανατρέχοντας στις απαντήσεις που έχει δώσει το δείγμα, σχετικά με τις ελλείψεις γνώσεων που παρατήρησε στους σπουδαστές (βλέπε σελίδα 34), διαπιστώνεται ότι το επίπεδο των γνώσεων στα Χρηματοοικονομικά μαθήματα είναι αρκετά χαμηλό, και ειδικότερα στα Λογιστικά. Παραμένοντας σε αυτό το ζήτημα, το δείγμα έχει προτείνει να γίνουν επιπλέον μαθήματα που να αφορούν εργαστήρια λογιστικής και να προσαρμοστεί το επίπεδο σπουδών στην υπάρχουσα φορολογική πραγματικότητα (βλέπε σελίδα 35). Σε αυτό το σημείο, αξίζει να αναφερθεί ότι στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων υφίσταται μάθημα επιλογής που αφορά τη Φορολογική Λογιστική. Συνεπώς, είναι στην επιλογή των σπουδαστών για το αν θα επιλέξουν να το βάλουν στη δήλωση μαθημάτων τους. Θα ήταν επιθυμητό λοιπόν να ενημερωθούν οι σπουδαστές για τη χρησιμότητα του συγκεκριμένου μαθήματος. Κλείνοντας με το συγκεκριμένο θέμα, αξίζει επίσης να αναφερθεί ότι στο πρόγραμμα σπουδών υπάρχουν μαθήματα Λογιστικής, χωρίς όμως να περιλαμβάνουν εργαστήρια. Άρα θα ήταν θετικό να δημιουργηθούν εργαστήρια Λογιστικής. Επομένως είναι αντιληπτό ότι η πλειοψηφία του δείγματος, θεωρεί τις Λογιστικές γνώσεις ιδιαίτερα χρήσιμες και απαραίτητες όπου το επιβεβαιώνουν και οι ίδιοι οι σπουδαστές.

Οι σπουδαστές ανέφεραν ότι κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους, δεν πραγματοποιήθηκε καμία επίσκεψη σε κάποια επιχείρηση, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση της εσωτερικής λειτουργία της. Το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από το δείγμα, καθώς παρατήρησε ελλείψεις γνώσεων στους σπουδαστές σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της αγοράς σε πραγματικά δεδομένα (βλέπε σελίδα 34). Επίσης το δείγμα έχει προτείνει να προστεθούν στο πρόγραμμα σπουδών, του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, μελέτες που να αφορούν την πραγματική αγορά εργασίας και να γίνονται παρουσιάσεις από έμπειρα στελέχη. Είναι γεγονός, ότι όλα τα προαναφερόμενα δεν υφίστανται στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος.

3.2.7 Μαθήματα στα οποία πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων σύμφωνα με τους σπουδαστές

Στόχος είναι να διαπιστωθεί σε ποιες γνώσεις μαθημάτων πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, κατά την άποψη των σπουδαστών. Το δείγμα των επιχειρήσεων, έχει απαντήσει σε ίδια ερώτηση η οποία έχει αναλυθεί παραπάνω (βλέπε Διάγραμμα 9) οπότε στη συνέχεια θα διαπιστωθεί κατά πόσο συμπίπτουν τα αποτελέσματα ή όχι.

Επομένως, με τη δυνατότητα της πολλαπλής επιλογής οι σπουδαστές απάντησαν ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στις γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ με ποσοστό 77,78%, ακολουθούν οι Χρηματοοικονομικές γνώσεις με 66,67% και τέλος οι Ξενογλωσσικές γνώσεις με 11,11% (βλέπε Διάγραμμα 28).

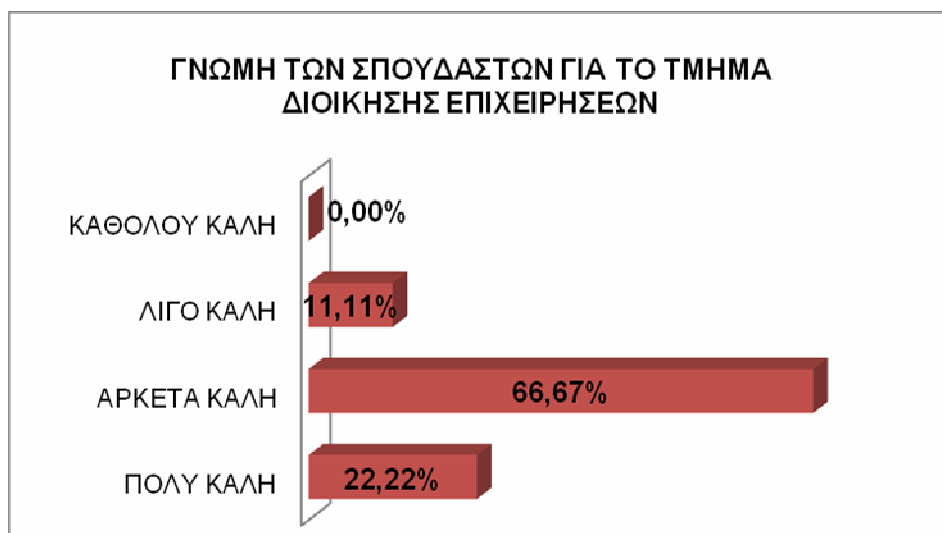
Διάγραμμα 28: Μαθήματα στα οποία πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση σύμφωνα με τους σπουδαστές

Η πλειοψηφία των σπουδαστών απάντησε ότι πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση στις γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ, κάτι που τις κατατάσσει αυτόματα και στις πιο σημαντικές, με βάση πάντα τους ίδιους. Όμως έρχεται σε σύγκρουση με τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις απαντήσεις που δόθηκαν από το δείγμα (βλέπε Διάγραμμα 9), όπου στην κορυφή των απαραίτητων γνώσεων είναι οι Χρηματοοικονομικές γνώσεις. Το σημαντικό είναι ότι και οι δυο κατηγορίες γνώσεων έχουν συγκεντρώσει τα πιο υψηλά ποσοστά από σπουδαστές και βάση δείγματος, κάτι που δε πρέπει να περάσει απαρατήρητο από τη πλευρά του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Τέλος είναι αξιοπρόσεχτο ότι οι γνώσεις Νομικού Δικαίου ενώ είναι ιδιαίτερα χρήσιμες, από τη πλευρά του δείγματος συγκεντρώσαν μόνο 23% (βλέπε Διάγραμμα 9) και από τη μεριά των σπουδαστών δεν επιλέχθηκαν καθόλου.

3.2.8 Η γνώμη των σπουδαστών για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Στόχος αρχικά είναι να εντοπισθεί η γνώμη που έχουν οι σπουδαστές για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και μετέπειτα να διαπιστωθεί κατά πόσο συμπίπτει ή όχι με την άποψη που έχει το δείγμα των επιχειρήσεων (βλέπε Διάγραμμα 24).

Επομένως με τη βοήθεια της Τακτικής Κλίμακας, προκύπτει ότι με ποσοστό 66,67% η γνώμη των σπουδαστών για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι αρκετά καλή, με 22,22% πολύ καλή και τέλος με 11,11% λίγο καλή (βλέπε Διάγραμμα 29).

Διάγραμμα 29: Η γνώμη των σπουδαστών για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Συγκρίνοντας τα παραπάνω αποτελέσματα με εκείνα που προέκυψαν από το δείγμα σε αντίστοιχη ερώτηση (βλέπε Διάγραμμα 24), παρατηρείται ότι η γνώμη που έχουν για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι αρκετά καλή. Συνεπώς τα όσα διδάχτηκαν οι σπουδαστές κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους, ήταν ιδιαίτερα χρήσιμα και αποδοτικά κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.

3.3 Αποτελέσματα από το ερωτηματολόγιο που κλήθηκαν να απαντήσουν οι απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων οι οποίοι παρέμειναν στις επιχειρήσεις του δείγματος με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης

Αρχικά θα εντοπισθεί με ποια αντικείμενα εργασίας ασχολήθηκαν οι απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, μέχρι να καταλήξουν στην σημερινή θέση εργασίας τους. Έπειτα θα προσδιορισθεί κατά πόσο συνέβαλαν για τη παραμονή τους στις επιχειρήσεις τα όσα διδάχτηκαν από το τμήμα, καθώς και αν πιστεύουν ότι η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει, είναι αυτή που απαιτεί η αγορά εργασίας. Τέλος,

θα διαπιστωθεί η γνώμη που έχουν οι απόφοιτοι για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης.

3.3.1 Συμμετοχή στο ερωτηματολόγιο

Κατά τη διάρκεια της έρευνας εντοπίστηκαν σε διάφορες επιχειρήσεις έξι (6) απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων οι οποίοι εργάζονται σε αυτές έως και σήμερα. Αξίζει να αναφερθεί ότι οι τέσσερις (4) ήταν σε Ιδιωτικές Επιχειρήσεις, ενώ οι υπόλοιποι δύο (2) σε Τραπεζικές Επιχειρήσεις. Οι συγκεκριμένοι απόφοιτοι κλήθηκαν να απαντήσουν, σε ένα ερωτηματολόγιο με σκοπό να διασταυρωθεί κατά πόσο η άποψή τους συμπίπτει με αυτή του δείγματος, η οποία έχει αναλυθεί στο Κεφάλαιο 4.1.

3.3.2 Η σημερινή θέση εργασίας των απόφοιτων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και το ιστορικό θέσεων που κατείχαν έως σήμερα

Αρχικός στόχος είναι προσδιορισθεί η σημερινή θέση εργασίας που έχουν οι απόφοιτοι του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, στις επιχειρήσεις που παρέμειναν και μετά τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης. Έπειτα, στόχος είναι να εντοπισθούν οι θέσεις εργασίας που κατείχαν, μέχρι να φτάσουν στην σημερινή τους θέση. Είναι ενδιαφέρον, καθώς θα διαπιστωθεί η εξελικτική πορεία των απόφοιτων μέσα στην επιχείρηση.

Επομένως με βάση τις απαντήσεις που έδωσαν οι απόφοιτοι σε ερώτηση ανοιχτού τύπου, προκύπτουν τα ακόλουθα αποτελέσματα που αφορούν τη σημερινή θέση εργασίας που κατέχουν:

✧ Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:

Η σημερινή θέση εργασίας των απόφοιτων αυτής της κατηγορίας επιχειρήσεων αφορά:

- i. τη λήψη και διαβίβαση εντολών σε Ελληνικό Χρηματιστήριο και Ξένα Χρηματιστήρια
- ii. τη διαδικασία τιμολόγησης
- iii. την υποστήριξη τεχνικού τμήματος και μηχανογράφησης
- iv. τη θέση συνεταίρου.

✧ Τραπεζικές Επιχειρήσεις:

Η σημερινή θέση εργασίας των απόφοιτων αυτής κατηγορίας επιχειρήσεων, αφορά:

- a. την εξυπηρέτηση πελατών
- b. και το τμήμα των καταθέσεων.

Για να καταλήξουν όμως οι απόφοιτοι στις προαναφερόμενες θέσεις εργασίας, είχαν αρχικά διαφορετικά αντικείμενα απασχόλησης. Οι θέσεις προσδιορίστηκαν ύστερα από τις απαντήσεις των απόφοιτων σε ανοιχτού τύπου ερώτηση, όπου κλήθηκαν να απαντήσουν. Επομένως τα αποτελέσματα είναι τα ακόλουθα:

- **Ιδιωτικές Επιχειρήσεις:**

Οι θέσεις που κατείχαν οι απόφοιτοι κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους με τις επιχειρήσεις αυτής της κατηγορίας είναι:

- i. ασκούμενος λήψης και διαβίβασης εντολών σε Ελληνικό Χρηματιστήριο και ξένα Χρηματιστήρια,
- ii. η γραμματειακή υποστήριξη,
- iii. η αρχειοθέτηση και οι εξωτερικές εργασίες και
- iv. η τήρηση βιβλίων α', β' και γ' κατηγορίας

- **Τραπεζικές Επιχειρήσεις:**

Οι θέσεις που κατείχαν οι απόφοιτοι κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους με τις επιχειρήσεις αυτής της κατηγορίας αφορά:

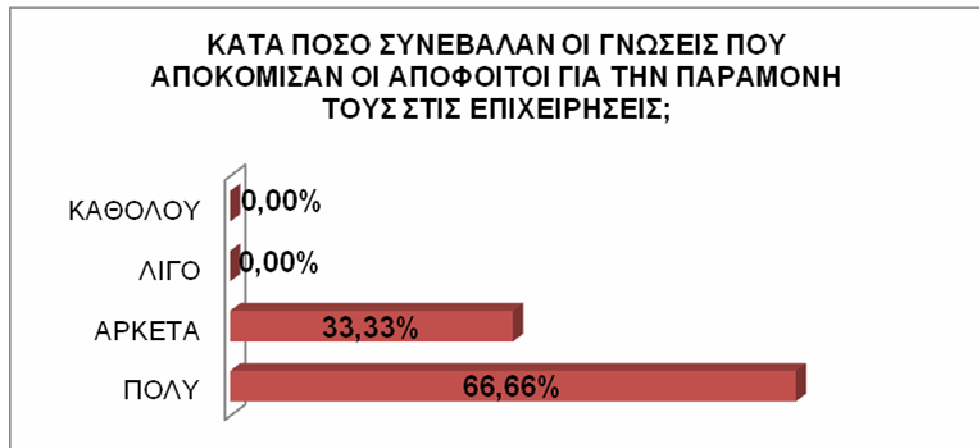
- a. την ενημέρωση πελατών για τις υπηρεσίες της τράπεζας και
- b. την οργάνωση των δανείων

Επομένως, βάση των παραπάνω αποτελεσμάτων παρατηρούμε τρεις περιπτώσεις. Η μία αφορά τους απόφοιτους που είχαν από την αρχή της συνεργασίας τους με την επιχείρηση, το ίδιο αντικείμενο εργασίας. Η δεύτερη περίπτωση αφορά τους απόφοιτους που είχαν παρόμοιες ασχολίες μέχρι την σημερινή τους θέση και τέλος η τρίτη περίπτωση αφορά εκείνους όπου τα αρχικά τους αντικείμενα απασχόλησης είναι εντελώς ανόμοια με τα τωρινά τους.

3.3.3 Κατά πόσο συνέβαλαν οι γνώσεις που παρείχε το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων στους απόφοιτους για την παραμονή τους στις επιχειρήσεις;

Στόχος της ερώτησης, είναι να προσδιορισθεί εάν οι γνώσεις που παρείχε το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, φάνηκαν χρήσιμες στους απόφοιτους ώστε να μπορέσουν να ανανεώσουν την σύμβαση εργασίας τους, με τις επιχειρήσεις όπου πραγματοποιούσαν αρχικά την πρακτική τους άσκηση.

Επομένως με τη βοήθεια της Τακτικής Κλίμακας, οι απόφοιτοι απάντησαν πολύ με 66,66% ότι αυτά που διδάχθηκαν στο τμήμα, τους βοήθησαν για την πρόσληψή τους στις επιχειρήσεις και αρκετά με 33,33% (βλέπε Διάγραμμα 30).

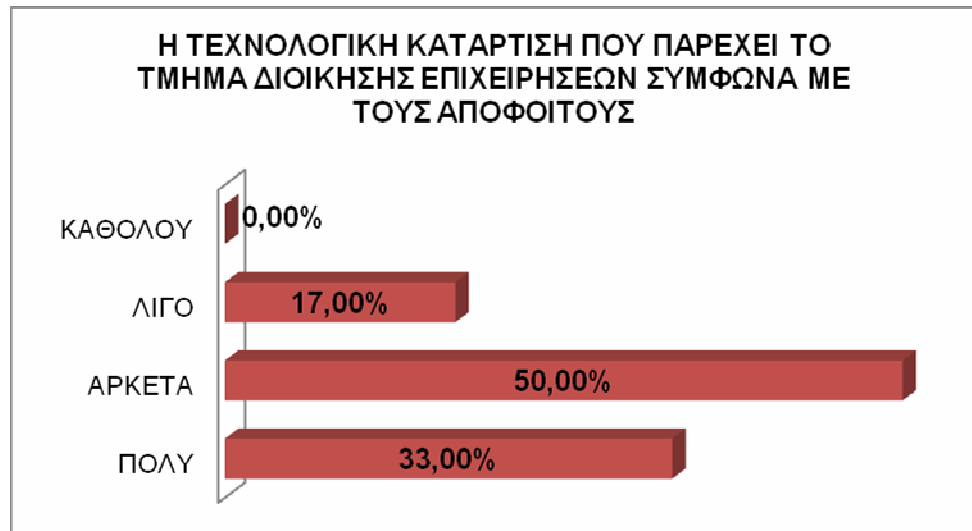

Διάγραμμα 30: Η συμβολή των γνώσεων που παρέιχε το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων για την παραμονή των απόφοιτων στις επιχειρήσεις

Συνεπώς με βάση τις απαντήσεις των αποφοίτων, παρατηρείται ότι οι επαρκείς γνώσεις που αποκόμισαν από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, ήταν ένας από τους λόγους που παρέμειναν στις επιχειρήσεις όπου πραγματοποιούσαν αρχικά την πρακτική τους άσκηση. Επομένως, είναι ένας από τους βασικούς λόγους όπου το 27,65% του δείγματος έχει ανανεώσει την σύμβαση εργασίας των απόφοιτων (βλέπε Διάγραμμα 15).

3.3.4 Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων σύμφωνα με τους απόφοιτους

Συνεχίζοντας την έρευνα στόχος είναι, να προσδιορισθεί η γνώμη των απόφοιτων για την τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Επομένως με τη βοήθεια της Τακτικής Κλίμακας, οι απόφοιτοι απάντησαν ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων παρέχει την απαιτούμενη τεχνολογική κατάρτιση κατά πολύ με 50,00% και με ίδιο ποσοστό της τάξεως 50,00% αρκετά (βλέπε Διάγραμμα 31).

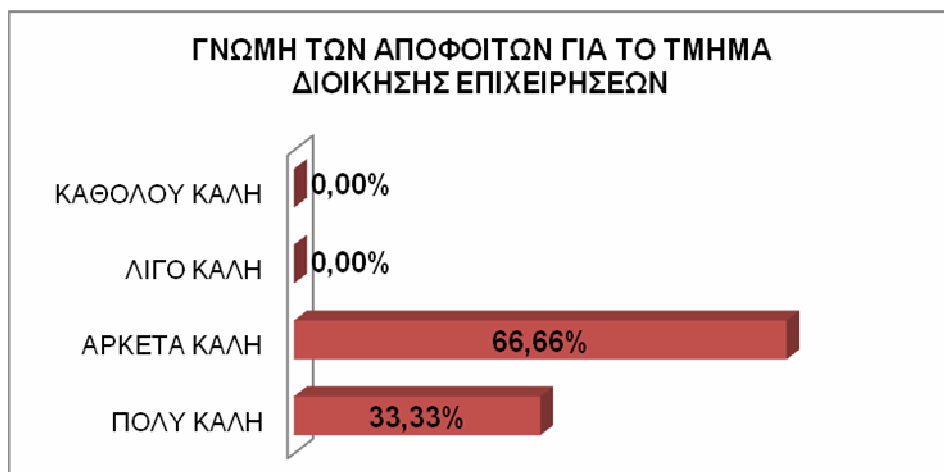
Διάγραμμα 31: Η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων κατά τους απόφοιτους

Στόχος της ερώτησης πέρα από το να προσδιορισθεί η γνώμη των απόφοιτων, ήταν να συγκριθεί με τα αποτελέσματα που προέκυψαν από το δείγμα (βλέπε Διάγραμμα 22) και τους σπουδαστές (βλέπε Διαγράμματα 26 και 27) σε ίδια ερώτηση. Λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη και τις απαντήσεις των απόφοιτων μπορούμε να πούμε ότι η τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, είναι σε ένα αρκετά καλό επίπεδο.

3.3.5 Συνολική άποψη των απόφοιτων για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Στόχος αρχικά, είναι να προσδιορισθεί η γνώμη που έχουν οι απόφοιτοι για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και μετέπειτα να διαπιστωθεί κατά πόσο συμπίπτει με τη γνώμη του δείγματος και αντίστοιχα με την άποψη των σπουδαστών.

Επομένως, με τη βοήθεια της Τακτικής Κλίμακας, οι απόφοιτοι απάντησαν ότι η γνώμη που έχουν για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι αρκετά καλή με ποσοστό 66,66% και πολύ καλή με 33,33% (βλέπε Διάγραμμα 32).

Διάγραμμα 32: Συνολική γνώμη των απόφοιτων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Με βάση τις απαντήσεις που έδωσε το δείγμα (βλέπε Διάγραμμα 24) και στα αποτελέσματα που προέκυψαν από τους σπουδαστές (βλέπε Διάγραμμα 29) σε ίδια ερώτηση, συμπεραίνεται ότι η γνώμη που επικρατεί για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης είναι αρκετά καλή.

4. Συμπεράσματα της έρευνας και παράθεση προτάσεων

Στο παρόν κεφάλαιο καταγράφονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν μέσα από τα ερευνητικά αποτελέσματα της παρούσας έρευνας, τα οποία έχουν αναλυθεί στο Κεφάλαιο 4. Στο πρώτο υποκεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα που διαμορφώθηκαν μέσα από τις απαντήσεις του δείγματος. Συνεχίζοντας, στο δεύτερο υποκεφάλαιο καταγράφονται τα συμπεράσματα που προέκυψαν μέσα από τις απαντήσεις των ασκούμενων σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, που εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας στις επιχειρήσεις. Στο τρίτο υποκεφάλαιο, αναφέρονται τα συμπεράσματα που διεξήχθησαν μέσα από τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους απόφοιτους του τμήματος, οι οποίοι παρέμειναν στις επιχειρήσεις του δείγματος με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης. Τέλος αναφέρονται προτάσεις βασιζόμενες στα ερευνητικά αποτελέσματα της έρευνας.

4.1 Το προφίλ των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης και η γνώμη των επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Στη παρούσα έρευνα, μελετήθηκε η συνεργασία των σπουδαστών με τις επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης, στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης. Κατά αυτόν τον τρόπο προσεγγίζεται η άποψη που έχουν σχηματίσει οι επιχειρήσεις του επιλεγόμενου δείγματος, για τους ασκούμενους που έχουν συνεργαστεί την εξαετία 2005 - 2011.

Οι επιχειρήσεις του δείγματος οι οποίες απασχόλησαν σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, ανήκουν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Τραπεζικές
- Δημόσιες
- Ιδιωτικές
- Βιομηχανικές

Σύμφωνα με τους αρμόδιους της κάθε επιχείρησης του δείγματος διαπιστώνεται ότι:

- Σε 4 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος οι σπουδαστές βρήκαν την επιχείρηση, μέσω της γραμματείας του τμήματος καθώς και του γραφείου διασύνδεσης του Τ.Ε.Ι. Ηρακλείου Κρήτης.
- Σε 5 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος οι σπουδαστές βρήκαν την επιχείρηση, μέσω της σύστασης από τρίτους.
- Σε 3 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος οι σπουδαστές βρήκαν την επιχείρηση, από προσωπική έρευνα στην αγορά εργασίας του Ηρακλείου Κρήτης.

Σύμφωνα με τη κατηγοριοποίηση του δείγματος, οι Τραπεζικές και οι Δημόσιες επιχειρήσεις απορρόφησαν τους περισσότερους ασκούμενους την εξαετία 2005 -2011. Σε αυτές τις δύο κατηγορίες το εύρος των σπουδαστών που πραγματοποίησαν τη πρακτική τους άσκηση, είναι μεγαλύτερο σε σύγκριση με τις Ιδιωτικές και τις Βιομηχανικές επιχειρήσεις.

Στο κεφάλαιο 4 έχει γίνει αναλυτική καταγραφή των πόστων εργασίας που τοποθετήθηκαν οι ασκούμενοι και συμπεραίνεται ότι οι σπουδαστές κατανεμήθηκαν σε διάφορες θέσεις μέσα στην κάθε επιχείρηση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα ότι οι γνώσεις που αποκόμισαν οι φοιτητές από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, εφαρμόστηκαν κατά ένα βαθμό σε πραγματικά δεδομένα. Σύμφωνα με το δείγμα λοιπόν, διαπιστώνεται ότι:

- Σε όλες τις επιχειρήσεις οι ασκούμενοι τοποθετήθηκαν τουλάχιστον σε ένα πόστο εργασίας.
- Περίπου σε 6 από τις 10 επιχειρήσεις υπήρξε αλλαγή θέσης εργασίας.

Αυτό το αποτέλεσμα μπορεί να μεταφραστεί με διάφορες εκδοχές. Για παράδειγμα, όταν σε μία επιχείρηση υπάρχει αλλαγή θέσης, μπορεί να σημαίνει ότι υπήρξε κακή εκτίμηση των ικανοτήτων του σπουδαστή, με αποτέλεσμα να μην ήταν αντάξιος των προσδοκιών για τη συγκεκριμένη θέση. Συνεπώς, αναγκαστικά πραγματοποιείται αλλαγή θέσης έτσι ώστε ο σπουδαστής να γίνει περισσότερο αποδοτικός και αποτελεσματικός.

Από την άλλη πλευρά, ίσως ο ασκούμενος ήταν τόσο αποτελεσματικός στη συγκεκριμένη θέση και έτσι αποφασίστηκε από τους αρμόδιους η μεταπήδηση του σε άλλη θέση εργασίας, δίνοντας του τη δυνατότητα να γνωρίσει ακόμη μια λειτουργία της επιχείρησης. Φυσικά, εάν υπήρχε κενή θέση μέσα στην επιχείρηση, η αλλαγή της θέσης εργασίας φαντάζει εφικτό σενάριο.

4.1.1 Η άποψη του δείγματος για τις γνώσεις των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων

Στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων υπάρχουν διάφορα μαθήματα που εστιάζουν σε ξεχωριστό αντικείμενο γνώσεων. Σύμφωνα λοιπόν με το δείγμα:

- 9 από τις 10 επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι οι χρηματοοικονομικές γνώσεις, είναι οι περισσότερο απαραίτητες γνώσεις που πρέπει να έχει ένας απόφοιτος του τμήματος.
- 5 από τις 10 επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι οι γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ είναι απαραίτητες, για έναν απόφοιτο του τμήματος.

Βάση της κατηγοριοποίησης του δείγματος διαπιστώνεται ότι οι χρηματοοικονομικές γνώσεις είναι απαραίτητες σε:

- Όλες τις Δημόσιες επιχειρήσεις του δείγματος.
- Σε 9 από τις 10 Τραπεζικές επιχειρήσεις του δείγματος.
- Σε 8 από τις 10 Ιδιωτικές επιχειρήσεις του δείγματος.

Επιπροσθέτως, οι ξενόγλωσσες γνώσεις αλλά και οι γνώσεις νομικού δικαίου είναι εξίσου σημαντικές, απλά δόθηκε περισσότερη έμφαση στις παραπάνω γνώσεις.

Εν συνεχεία, οι επιχειρήσεις του δείγματος γνωστοποιούν ότι υπήρχαν ελλείψεις στις γνώσεις των σπουδαστών, δηλαδή πάνω στις Χρηματοοικονομικές γνώσεις, στις γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ, στις Ξενόγλωσσες γνώσεις και στις γνώσεις Νομικού Δικαίου και πιο αναλυτικά:

- 6 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος δηλώνουν ότι υπήρχε έλλειψη στις παραπάνω γνώσεις των σπουδαστών. Σημαντικό αυτό το αποτέλεσμα, εφόσον παραπάνω από τις μισές επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα το επισημαίνουν.

Σύμφωνα με τη κατηγοριοποίηση του δείγματος:

- 8 στις 10 Ιδιωτικές επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι διαπίστωσαν τη μεγαλύτερη έλλειψη πάνω στις γνώσεις των σπουδαστών.

Ενδιαφέρουσα αντίθεση όμως, ότι:

- Σε 7 από τις 10 Δημόσιες επιχειρήσεις του δείγματος, δεν διαπιστώθηκαν ελλείψεις στις γνώσεις των σπουδαστών.

4.1.2 Η αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών και η εξάρτηση της, με τη συνολική γνώμη των επιχειρήσεων για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Οι επιχειρήσεις του δείγματος αξιολόγησαν τους σπουδαστές στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης και επιβεβαίωσαν ότι μέσω της συνεργασίας τους με τους ασκούμενους διαμόρφωσαν μια πιο ολοκληρωμένη άποψη για το τμήμα. Πιο συγκεκριμένα:

- 8 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος δηλώνουν ότι η εικόνα των ασκούμενων συμβάλλει στη διαμόρφωση της γνώμης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Κάτι το οποίο γίνεται αντιληπτό εφόσον οι επιχειρήσεις μέσω της συνεργασίας τους με τους ασκούμενους, είναι σε θέση να γνωρίζουν περισσότερα πράγματα για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.
- 6 από τις 8 επιχειρήσεις αυτές υποστηρίζουν ότι η εικόνα των σπουδαστών συμβάλλει αρκετά στη συνολική διαμόρφωση της γνώμης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.
- Τέλος, 2 στις 8 επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι η εικόνα των σπουδαστών συμβάλλει κατά πολύ στη συνολική διαμόρφωση της γνώμης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Για αυτόν ακριβώς το λόγο ακολουθεί η αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών, καθώς και οι διάφοροι λόγοι που μπορεί να οφείλεται η υψηλή ή χαμηλή απόδοση τους κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους.

- 7 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος έχουν σχηματίσει αρκετά καλή γνώμη για την πρακτική άσκηση των σπουδαστών.
- 3 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος έχουν σχηματίσει πολύ καλή γνώμη για τη πρακτική άσκηση των σπουδαστών.

Σε αυτό το σημείο αξίζει να αναφερθεί ότι όλες οι επιχειρήσεις έμειναν ικανοποιημένες σε γενικές γραμμές από τους ασκούμενους. Πιο αναλυτικά η απόδοση των σπουδαστών αξιολογείται παρακάτω.

- Περίπου 3 στις 10 επιχειρήσεις του δείγματος υποστήριξαν ότι υπήρξε απόλυτη αύξηση στη συνολική απόδοση των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.
- Περίπου 4 στις 10 επιχειρήσεις του δείγματος δήλωσαν ότι υπήρξε αύξηση κατά πολύ, στη συνολική απόδοση των ασκούμενων.
- Περίπου 4 στις 10 επιχειρήσεις του δείγματος δήλωσαν ότι υπήρξε μέτρια αύξηση στη συνολική απόδοση των ασκούμενων.

Σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις του δείγματος εκτίμησαν ότι υπήρξε αύξηση στη συνολική απόδοση των σπουδαστών, από μέτρια έως πολύ. Κάτι ενθαρρυντικό για το τμήμα αφού μέσω της εικόνας των σπουδαστών προέρχεται σε σημαντικό βαθμό και η γνώμη των επιχειρήσεων για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Κατά το δείγμα:

- περίπου 7 στις 10 επιχειρήσεις εκφέρουν την άποψη ότι η αύξηση της απόδοσης των σπουδαστών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης, οφείλεται σε κίνητρα της επιχείρησης.
- περίπου 6 στις 10 επιχειρήσεις, αναφέρουν τα προσωπικά κίνητρα του σπουδαστή, ως λόγο αύξησης της απόδοσης τους.

Συμπεραίνεται ότι, όταν τα προσωπικά κίνητρα συνδέονται με τα κίνητρα της επιχείρησης, τότε έχουμε καλές εργασιακές σχέσεις και τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα της επιχείρησης.

Εν συνεχεία, παρόλο που υπήρξε αύξηση στην συνολική απόδοση των σπουδαστών, το δείγμα υποστήριξε ότι:

- Σε περίπου 5 από τις 10 επιχειρήσεις, οι αρμόδιοι που είχαν υπό την επιτήρηση τους, τους σπουδαστές, δεν έμειναν ικανοποιημένοι απόλυτα από την συνολική τους απόδοση.

Οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις του δείγματος υπέδειξαν κάποιες αιτίες που μπορεί να οφείλεται η χαμηλή αυτή απόδοση:

- Περίπου σε 3 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος διαπιστώνεται ότι λόγω λήξης της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών, οι σπουδαστές είχαν χαμηλή απόδοση.
- Σημαντικό επίσης ότι περίπου 3 στις 10 επιχειρήσεις του δείγματος, υποστηρίζουν ότι η έλλειψη απαραίτητων γνώσεων και οργάνωσης, είναι σημαντικοί λόγοι χαμηλής απόδοσης των σπουδαστών.

Με άλλα λόγια ένας σπουδαστής, ο οποίος γνωρίζει ότι έπειτα από τη λήξη της εξάμηνης σύμβασης του θα αποχωρήσει από την επιχείρηση, δεν είναι διατεθειμένος να αναδείξει όλες του τις γνώσεις. Αυτό σημαίνει ότι ο σπουδαστής δεν κατέβαλλε το 100% των δυνατοτήτων του μέσα στην επιχείρηση, με αποτέλεσμα τη χαμηλή του απόδοση.

Αν συνυπολογιστούν τα παραπάνω, τότε κατά μέσο όρο οι επιχειρήσεις έμειναν ικανοποιημένες από τους ασκούμενους, παρόλο που σε κάποιες περιπτώσεις η απόδοση τους δεν ήταν η αναμενόμενη. Φυσικά δεν θα μπορούσε κανείς να πει, ότι μια μελλοντική συνεργασία σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων με επιχειρήσεις του Ηρακλείου δεν θα ήταν εφικτή. Στο δείγμα επιβεβαιώνεται ότι:

- 9 από τις 10 επιχειρήσεις θα ήθελαν μελλοντικές συνεργασίες με σπουδαστές του τμήματος, στα πλαίσια της πρακτικής τους άσκησης.

4.1.3 Το σενάριο παραμονής των ασκούμενων στην επιχείρηση του δείγματος, έπειτα από τη λήξη της πρακτικής άσκησης

Ας φανταστούμε ότι κάθε απόφοιτος μιας σχολής με τη λήξη της πρακτικής του άσκησης, θα προσλαμβάνονταν στην επιχείρηση για κάποιο χρονικό διάστημα. Το καλύτερο σενάριο για όλους τους απόφοιτους των Τ.Ε.Ι και Α.Ε.Ι.

Επιστρέφοντας όμως στις πραγματικές συνθήκες της αγοράς εργασίας, όπου είναι ακόμα πιο δύσκολες στις μέρες μας, ας δούμε τι πιθανότητες έχει κάποιος απόφοιτος του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων να παραμείνει στην ίδια επιχείρηση όπου πραγματοποιούσε τη πρακτική του άσκηση.

Σύμφωνα με το δείγμα:

- Περίπου σε 7 από τις 10 επιχειρήσεις, μετά τη λήξη της πρακτικής άσκησης των σπουδαστών, δεν ανανεώνεται η σύμβαση εργασίας.

Οι πιθανότητες είναι κατά των αποφοίτων, αλλά υπάρχει και ένα 30% που μπορεί να σταθεί τυχερό ή ικανό, έτσι ώστε να πετύχει μια συμφωνία με σκοπό την ανανέωση σύμβασης εργασίας. Το ποσοστό αυτό ίσως να είναι και μικρότερο, αφού στο δείγμα δεν μπορεί να επαληθευθεί 100% εάν σε κάποιες επιχειρήσεις υπήρχε προδιάθεση για ανανέωση των συμβάσεων εργασίας.

Βέβαια σε:

- 5 από τις 10 επιχειρήσεις του δείγματος έχει υπάρξει ανανέωση της σύμβασης εργασίας έως ένα έτος.
- 5 από τις 10 Ιδιωτικές επιχειρήσεις του δείγματος δηλώνουν ότι έχουν ανανεώσει τη σύμβαση εργασίας των σπουδαστών μετά τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.

Θετικό σημάδι που δείχνει ότι στις ιδιωτικές επιχειρήσεις υπάρχουν παραπάνω πιθανότητες να ανανεωθεί η σύμβαση εργασίας, στους ασκούμενους. Βέβαια στις ιδιωτικές επιχειρήσεις ο ανταγωνισμός είναι μεγαλύτερος κατά κανόνα, έτσι όποιος σπουδαστής του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι περισσότερο αποδοτικός, αποτελεσματικός, παραγωγικός και κατέχει περισσότερες γνώσεις και εμπειρίες, είναι σε πιο πλεονεκτική θέση για την παραμονή του στην επιχείρηση.

4.1.4 Η συνολική γνώμη των επιχειρήσεων του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Η εικόνα των ασκούμενων, συμβάλει στην διαμόρφωση της συνολικής γνώμης των επιχειρήσεων, όπως το επιβεβαίωσε το δείγμα και έχει αναλυθεί παραπάνω. Εκτός αυτού όμως, οι επιχειρήσεις τοποθετούνται για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, καθώς και για την τεχνολογική κατάρτιση που παρέχεται σε αυτό. Με συνδυασμό αυτών, θα υπάρξει μια πιο ολοκληρωμένη άποψη για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το δείγμα:

- 6 από τις 10 επιχειρήσεις δεν γνωρίζουν το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος.
- Ενώ οι 4 στις 10 επιχειρήσεις γνωρίζουν το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος.

Με την κατηγοριοποίηση του δείγματος διαπιστώνεται ότι:

- 7 από τις 10 Τραπεζικές επιχειρήσεις δεν γνωρίζουν το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος.
- 5 από τις 10 Δημόσιες επιχειρήσεις δεν γνωρίζουν το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος.
- 6 από τις 10 Ιδιωτικές επιχειρήσεις δεν γνωρίζουν το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος.
- 6 από τις 10 Βιομηχανικές επιχειρήσεις δεν γνωρίζουν το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος.

Ένα μεγάλο ποσοστό του δείγματος έχει άγνοια για το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος. Συγκεκριμένα, για τις τραπεζικές και δημόσιες επιχειρήσεις δεν ήταν αναμενόμενο το αποτέλεσμα, καθώς είναι οι δύο κατηγορίες επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν συνεργαστεί με τους περισσότερους σπουδαστές από το 2005 μέχρι και το 2011.

Για την τεχνολογική κατάρτιση του τμήματος, το δείγμα υποστηρίζει ότι:

- Δεν γνωρίζει την τεχνολογική κατάρτιση του τμήματος, σύμφωνα με 3 από τις 10 επιχειρήσεις.
- Το τμήμα δεν παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας, με 3 στις 10 επιχειρήσεις να το επιβεβαιώνουν.
- Το τμήμα παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας με 4 στις 10 επιχειρήσεις να το επιβεβαιώνουν.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, δεν είναι ξεκάθαρη η άποψη του δείγματος για την παροχή ή όχι της τεχνολογικής κατάρτισης, αφού και τα τρία αποτελέσματα βρίσκονται πολύ κοντά μεταξύ τους. Βέβαια, περίπου το 40% του δείγματος δηλώνει ότι παρέχεται η τεχνολογική κατάρτιση, αλλά το ότι το 30% δεν γνωρίζει καθόλου για αυτό, έρχεται σε αντίφαση.

Με την κατηγοριοποίηση του δείγματος έχουμε:

- 6 στις 10 Τραπεζικές επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση.
- 5 στις 10 Δημόσιες επιχειρήσεις να υποστηρίζουν ακριβώς το ίδιο.

Ενώ αντιθέτως:

- 6 στις 10 Ιδιωτικές επιχειρήσεις υποστηρίζουν ότι το τμήμα δεν παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση.
- Όπως και 6 στις 10 Βιομηχανικές επιχειρήσεις να υποστηρίζουν ακριβώς το ίδιο.

Σε αντίθεση με το πρόγραμμα σπουδών, στη τεχνολογική κατάρτιση οι Δημόσιες και οι Τραπεζικές επιχειρήσεις σημειώνουν τα υψηλότερα ποσοστά. Όπως έχει προαναφερθεί αυτοί οι δύο κλάδοι έχουν απασχολήσει τους περισσότερους ασκούμενους, συνεπώς έχουν μεγαλύτερη επίγνωση για τον τομέα αυτό.

Τέλος, το πιο καθοριστικό συμπέρασμα που αναδεικνύεται από το δείγμα είναι ότι:

- 7 στις 10 επιχειρήσεις έχουν σχηματίσει αρκετά καλή γνώμη για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.
- 2 στις 10 επιχειρήσεις έχουν σχηματίσει πολύ καλή γνώμη για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Το τμήμα έχει ανταπόκριση στην αγορά εργασίας του Ηρακλείου και οι επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι έχουν σχηματίσει μια σχετικά καλή εικόνα για αυτό.

Συμπεριλαμβανομένου όλων των παραπάνω συμπερασμάτων, διαπιστώνεται ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις του δείγματος έχουν μείνει ικανοποιημένες κατά ένα μεγάλο βαθμό από τους τελειόφοιτους του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Μέσω αυτής της

ικανοποίησης πηγάζει και η αρκετά καλή γνώμη που εκφράζουν οι επιχειρήσεις, αναγνωρίζοντας έτσι τη προσπάθεια που καταβάλλεται στο τμήμα, για τη καλύτερη προετοιμασία των σπουδαστών για την είσοδο τους στην αγορά εργασίας.

4.2 Η γνώμη των ασκούμενων σπουδαστών που εντοπίστηκαν στις επιχειρήσεις του δείγματος

Όπως έχει ήδη αναφερθεί κατά τη διάρκεια της έρευνας εντοπίστηκαν εννέα (9) σπουδαστές του τμήματος, οι οποίοι πραγματοποιούσαν τη πρακτική τους άσκηση στις επιχειρήσεις του δείγματος. Οι συγκεκριμένοι σπουδαστές μπορεί να είναι λίγοι ως πληθυσμός, αλλά η γνώμη τους θα προσμετρηθεί με σκοπό να εξυπηρετήσει τη διασταύρωση της γνώμης των επιχειρήσεων του δείγματος για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων.

Από τους συγκεκριμένους σπουδαστές έγινε γνωστό ότι:

- 5 από τους 9 βρήκαν την επιχείρηση που πραγματοποιούν τη πρακτική τους άσκηση, μέσω της σύστασης της από τρίτους.
- 2 από τους 9 βρήκαν την επιχείρηση που πραγματοποιούν τη πρακτική τους άσκηση, μέσω προσωπικής τους έρευνας.
- 2 από τους 9 βρήκαν την επιχείρηση που πραγματοποιούν τη πρακτική τους άσκηση, μέσω του γραφείου διασύνδεσης του Τ.Ε.Ι Κρήτης και μέσω προκήρυξης θέσεως από την ίδια την επιχείρηση.

Όπως προκύπτει, οι συγκεκριμένοι σπουδαστές επαληθεύουν τα ποσοστά που διαμορφώθηκαν σε ανάλογη τοποθέτηση του δείγματος (βλέπε σελίδα 58).

Επίσης, οι σπουδαστές γνωστοποίησαν τα πόστα εργασίας που έχουν τοποθετηθεί στη πρακτική τους άσκηση και παρατηρείται ότι και στο δείγμα έχουν καταγραφεί οι συγκεκριμένες θέσεις εργασίας.

Με τη βοήθεια των ασκούμενων θα αξιολογηθούν οι θεωρητικές και οι εργαστηριακές γνώσεις του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Αναλυτικά:

- 6 από τους 9 σπουδαστές υποστηρίζουν ότι οι θεωρητικές γνώσεις παρέχονται αρκετά στο τμήμα.
- 3 από τους 9 σπουδαστές υποστηρίζουν ότι οι θεωρητικές γνώσεις παρέχονται λίγο στο τμήμα.
- 6 από τους 9 σπουδαστές υποστηρίζουν ότι οι εργαστηριακές γνώσεις παρέχονται αρκετά στο τμήμα.
- 1 από τους 9 σπουδαστές υποστηρίζει ότι οι εργαστηριακές γνώσεις παρέχονται πολύ στο τμήμα.
- 2 από τους 9 σπουδαστές υποστηρίζουν ότι οι εργαστηριακές γνώσεις παρέχονται λίγο στο τμήμα.

Οι γνώσεις αυτές αποτελούν τη τεχνολογική κατάρτιση του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, όπου και το δείγμα των επιχειρήσεων έκφρασε τη γνώμη του για αυτό.

Κατά μέσο όρο οι σπουδαστές θεωρούν ότι η τεχνολογική κατάρτιση του τμήματος συμβαδίζει με αυτά που απαιτεί η αγορά εργασίας. Συνεπώς οι γνώσεις που αποκόμισαν από το τμήμα τους φάνηκαν χρήσιμες κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης.

Πιο χρήσιμες γνώσεις, όπως δήλωσαν οι συγκεκριμένοι σπουδαστές, τους φάνηκαν οι Χρηματοοικονομικές γνώσεις και οι γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ. Αντιθέτως θεωρούν ότι χρειαζόνταν περαιτέρω εμβάθυνση σε Λογιστικά μαθήματα, καθώς και Αγγλική Ορολογία σε οικονομικά μαθήματα.

Σύμφωνα πάντα με τη γνώμη τους, περισσότερη έμφαση πρέπει να δοθεί:

1. Σε γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ
2. Χρηματοοικονομικές γνώσεις
3. Ξενόγλωσσες γνώσεις

Το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων τα περισσότερα μαθήματα που πραγματοποιεί στον κύκλο σπουδών του, στους σπουδαστές, αφορούν τα παραπάνω. Οι συγκεκριμένοι σπουδαστές όμως δηλώνουν ότι χρειάζονται περισσότερο ειδικευμένες γνώσεις πάνω σε αυτά, σύμφωνα με τη πρώτη εφαρμογή τους, στην αγορά εργασίας.

Τέλος, η γνώμη που έχουν σχηματίσει κατά τη διάρκεια των σπουδών τους για το τμήμα, έρχεται πολύ κοντά με αυτή που έχουν σχηματίσει οι επιχειρήσεις του δείγματος (βλέπε σελίδα 64). Πιο συγκεκριμένα:

- 6 στους 9 σπουδαστές έχουν αρκετά καλή γνώμη για το τμήμα.
- 2 στους 9 σπουδαστές έχουν πολύ καλή γνώμη για το τμήμα.
- 1 στους 9 σπουδαστής έχει λίγο καλή γνώμη για το τμήμα.

Η άποψη των ασκούμενων για τα παραπάνω θέματα κινείται παράλληλα με την άποψη του δείγματος. Συγκρίνοντας τα αποτελέσματα, παρατηρείται ότι οι σπουδαστές έμειναν ικανοποιημένοι με όσα διδάχτηκαν στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και τους φάνηκαν ιδιαίτερα χρήσιμα και αποδοτικά κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Αν υπολογίσουμε όμως την εξέλιξη, όσο αναφορά τις ειδικευμένες γνώσεις που συνεχώς αναδεικνύονται στις επιχειρήσεις, τότε χρειάζεται διαρκής ενημέρωση του τμήματος ώστε να ανταπεξέρχεται στην πραγματική αγορά εργασίας.

4.3 Η γνώμη των απόφοιτων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, όπου παρέμειναν στις επιχειρήσεις του δείγματος, μετά τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.

Στο δείγμα των επιχειρήσεων προσεγγίστηκε το σενάριο παραμονής των ασκούμενων του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, έπειτα από τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης, σε κάποια επιχείρηση.

Κατά τη διάρκεια της έρευνας εντοπίστηκαν έξι (6) απόφοιτοι του τμήματος, οι οποίοι ανανέωσαν τη σύμβαση εργασίας τους με τις επιχειρήσεις του δείγματος όπου πραγματοποιούσαν αρχικά την πρακτική τους άσκηση. Αξίζει να αναφερθεί ότι τέσσερις

(4) από αυτούς βρέθηκαν σε Ιδιωτικές επιχειρήσεις και οι άλλοι δύο (2) σε Τραπεζικές επιχειρήσεις. Αυτό επιβεβαιώθηκε στο δείγμα, καθώς τα μεγαλύτερα ποσοστά ανανέωσης σύμβασης εργασίας καταγράφηκαν στις επιχειρήσεις του Ιδιωτικού Τομέα.

Τα πόστα εργασίας στα οποία τοποθετήθηκαν μέχρι και τη σημερινή θέση εργασίας που κατέχουν, έχουν καταγραφεί στο κεφάλαιο 4.2. Οι συγκεκριμένοι απόφοιτοι, οι οποίοι εργάζονται σήμερα στις επιχειρήσεις του δείγματος όπου πραγματοποιούσαν αρχικά την πρακτική τους άσκηση, αξιολογούν κατά πόσο συνέβαλλαν αυτά που διδάχτηκαν στο τμήμα, για την παραμονή τους στις επιχειρήσεις. Η συμβολή αυτών των γνώσεων βοήθησε:

- 4 στους 6 απόφοιτους να παραμείνουν στην επιχείρηση κατά πολύ.
- 2 στους 6 απόφοιτους να παραμείνουν στην επιχείρηση αρκετά.

Οι συγκεκριμένοι απόφοιτοι υποστηρίζουν ότι αυτά που αποκόμισαν από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, ήταν ένας από τους λόγους παραμονής τους στην επιχείρηση, μετά από τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.

Όσον αφορά την τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων:

- 3 στους 6 απόφοιτους απάντησαν ότι η τεχνολογική κατάρτιση παρέχεται κατά πολύ από το τμήμα.
- 3 στους 6 απόφοιτους απάντησαν ότι η τεχνολογική κατάρτιση παρέχεται αρκετά από το τμήμα.

Τέλος, η συνολική γνώμη των συγκεκριμένων απόφοιτων για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων κατανέμεται ως εξής:

- 4 στους 6 απόφοιτους έχουν αρκετά καλή γνώμη για το τμήμα.
- 2 στους 6 απόφοιτους έχουν πολύ καλή γνώμη για το τμήμα.

Σύμφωνα με το δείγμα των επιχειρήσεων και τους ασκούμενους που εντοπίστηκαν σε επιχειρήσεις του δείγματος, έτσι και στους απόφοιτους η γνώμη για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι κατά μέσο όρο, αρκετά καλή έως πολύ καλή. Το τμήμα τυγχάνει αναγνώρισης από όλα τα υποκείμενα που συμμετείχαν στην έρευνα, κάτι πολύ σημαντικό, εφόσον οι απόψεις των ανωτέρω είναι άμεσα συνδεδεμένες με τους στόχους του τμήματος.

4.4 Προτάσεις που απορρέουν από τα αποτελέσματα της έρευνας

Κατά τη διάρκεια την ανάλυσης των ερευνητικών δεδομένων στο Κεφάλαιο 4, προέκυψαν αποτελέσματα τα οποία είτε προβλημάτισαν είτε δημιούργησαν απορίες. Για τους λόγους αυτούς, παρακάτω θα αναφερθούν προτάσεις με σκοπό τη μελλοντική έρευνα από άλλους ερευνητές, καθώς και προτάσεις με στόχο να εφαρμοστούν από τους αρμόδιους του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, με την προϋπόθεση ασφαλώς να συμφωνούν.

4.4.1 Προτάσεις με σκοπό τη μελλοντική έρευνα από άλλους ερευνητές βασιζόμενες στα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα

Σε ορισμένα σημεία των αποτελεσμάτων της έρευνας, δημιουργήθηκαν εύλογες απορίες που αφορούν τα ποσοστά που προέκυψαν σε ορισμένες απαντήσεις που δόθηκαν από το δείγμα. Στη συνέχεια λοιπόν ακολουθούν τα σημεία της έρευνας που θα ήταν ενδιαφέρον να ερευνηθούν μελλοντικά, στα πλαίσια μιας μεταγενέστερης έρευνας.

Αρχικά το Διάγραμμα 3 αναφέρεται στους τρόπους με τους οποίους οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, επέλεξαν τις επιχειρήσεις του δείγματος για την πρακτική τους άσκηση. Προέκυψε ότι ενώ το δείγμα είναι ικανοποιημένο από την απόδοση των σπουδαστών (βλέπε Διάγραμμα 6) και ότι ενώ επιθυμεί να ξανά συνεργαστεί με σπουδαστές του τμήματος (βλέπε Διάγραμμα 14), μόνο το 14,89% προβαίνει στην προκήρυξη θέσεων εργασίας. Θα ήταν ενδιαφέρον λοιπόν να ερευνηθούν οι λόγοι στους οποίους οφείλεται ότι το ποσοστό είναι τόσο χαμηλό.

Το Διάγραμμα 5 αναφέρεται στο ποσοστό που το δείγμα έχει προβεί στην αλλαγή της θέσης εργασίας των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Προέκυψε ότι το 40,42% του δείγματος δεν πραγματοποίησε καμία ενέργεια αλλαγής. Θα ήταν ενδιαφέρον λοιπόν να ερευνηθούν οι λόγοι στους οποίους οφείλεται το γεγονός αυτό.

Το Διάγραμμα 6 αναφέρεται στην αύξηση της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και της παραγωγικότητας των σπουδαστών σε κάθε κατηγορία επιχείρησης. Βάση αποτελεσμάτων προέκυψε ότι οι σπουδαστές επέδειξαν καλύτερη απόδοση στον Δημόσιο Τομέα κάνοντας αισθητή τη διαφορά με τους άλλους τομείς. Θα ήταν ενδιαφέρον λοιπόν να ερευνηθούν οι λόγοι στους οποίους οφείλεται αυτή η διαφορά.

Το Διάγραμμα 15 αναφέρεται στο ποσοστό του δείγματος που έχει ανανεώσει τη σύμβαση εργασίας των σπουδαστών με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης. Βάση των αποτελεσμάτων προέκυψε ότι το 72,34% του δείγματος δεν έχει προβεί σε καμία τέτοια ενέργεια. Θα ήταν ενδιαφέρον λοιπόν να ερευνηθούν μελλοντικά οι λόγοι στους οποίους οφείλεται αυτό το υψηλό ποσοστό.

Τέλος, το Διάγραμμα 22 αναφέρεται στο ποσοστό που το δείγμα πιστεύει ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας. Βάση των αποτελεσμάτων προέκυψε ότι το 34,04% του δείγματος απάντησε αρνητικά και το 27,65% δεν γνωρίζει καθόλου αν παρέχει την απαιτούμενη τεχνολογική κατάρτιση. Ειδικότερα στο Διάγραμμα 23, αναγράφεται ότι το 55,55% του δείγματος του Ιδιωτικού Τομέα, πιστεύει ότι το τμήμα δεν παρέχει τη τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας. Θα ήταν ενδιαφέρον λοιπόν να ερευνηθούν οι λόγοι στους οποίους οφείλεται η διαμόρφωση των προαναφερόμενων ποσοστών.

4.4.2 Προτάσεις με σκοπό την βελτίωση της γνώμης των επιχειρήσεων του Νομού Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, βάση των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την έρευνα

Με βάση τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα, καθώς και τις απαντήσεις που δόθηκαν από το δείγμα σε ερωτήσεις ανοιχτού τύπου και ημίκλειστου τύπου, παραθέτονται οι παρακάτω τεκμηριωμένες προτάσεις, με σκοπό να βελτιωθεί η γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Νομού Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Κρήτης.

Στο Διάγραμμα 8, αναφέρονται οι λόγοι που το δείγμα δεν έμεινε ικανοποιημένο από την απόδοση των σπουδαστών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Ο βασικότερος λόγος είναι επειδή η πρακτική άσκηση λήγει με την πάροδο των έξι μηνών. Η αιτία αυτή θα μπορούσε ίσως να διαχειριστεί από τους καθηγητές του τμήματος, με το να επισημαίνουν στους τελειόφοιτους, ότι η πρακτική άσκηση είναι μια εμπειρία έτσι ώστε να προσπαθούν να αποκομίσουν ότι περισσότερο μπορούν. Όσον αφορά την έλλειψη της οργάνωσης, των κινήτρων και γνώσεων, είναι τομείς που μπορούν να βελτιώσουν κατά κύρια βάση οι ίδιοι οι σπουδαστές. Στις αιτίες αυτές, οι καθηγητές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων μπορούν να συμβάλουν μόνο μέσα από τα πλαίσια συζητήσεων.

Βάση των απαντήσεων που δόθηκαν από το δείγμα σχετικά με τις ελλείψεις γνώσεων που παρατήρησε στους σπουδαστές (βλέπε σελίδα 34), τα νέα μαθήματα που πρότεινε (βλέπε σελίδα 35) και σε συνδυασμό με τις απαντήσεις των σπουδαστών για το τι δεν τους παρέιχε το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους (βλέπε σελίδα 51) οι προτάσεις είναι οι ακόλουθες:

- ✧ Οι σπουδαστές πρέπει να ενημερώνονται καλύτερα σχετικά με τις γνώσεις που παρέχουν τα μαθήματα επιλογής, έτσι ώστε σε περίπτωση ενδιαφέροντος να τα συμπεριλαμβάνουν στη δήλωση μαθημάτων τους. Η πρόταση αυτή, βασίζεται στο γεγονός ότι το δείγμα πρότεινε μαθήματα για την ενσωμάτωσή τους στο πρόγραμμα σπουδών του τμήματος τα οποία ήδη υπάρχουν.
- ✧ Θα ήταν χρήσιμο να ενσωματωθούν στο πρόγραμμα σπουδών μελέτες που να αφορούν την πραγματική αγορά εργασίας και να γίνονται παρουσιάσεις από έμπειρα στελέχη. Επιπρόσθετα χρήσιμο θα ήταν να πραγματοποιηθούν εκπαιδευτικές επισκέψεις σε επιχειρήσεις, με σκοπό την καλύτερη κατανόηση της εσωτερικής λειτουργίας τους.

5. Σημαντικές παρατηρήσεις των ερευνητών

Μέσα από την έρευνα συμπεραίνεται, ότι η συνολική εικόνα που έχουν οι σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης, είναι ο βασικότερος παράγοντας που λαμβάνουν υπόψη τους οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου Κρήτης, ώστε να διαμορφώσουν την γνώμη τους για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Το γεγονός αυτό είναι λογικό να υφίσταται, καθώς οι επιχειρήσεις δεν συνάπτουν σχέσεις συνεργασίας με το ίδιο το τμήμα. Συνεπώς δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν προσωπικά, το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος, την τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει καθώς και το έργο που καταβάλλει για να προετοιμάσει τους σπουδαστές για την είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Επομένως μέσα από την εικόνα των σπουδαστών, οι επιχειρήσεις μπορούν να εκφέρουν την άποψή τους για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων. Η εικόνα των σπουδαστών συνθέεται μέσα από το επίπεδο των γνώσεών τους καθώς και από την συνολική τους απόδοση.

Αρχικά οι επιχειρήσεις μέσα από την συνεργασία τους με τους σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, διαπιστώνουν το επίπεδο των γνώσεών τους. Όπως έχει αποδειχθεί από την παρούσα έρευνα, οι επιχειρήσεις έχουν απασχολήσει ένα ικανοποιητικό εύρος σπουδαστών από το εαρινό εξάμηνο του Ακαδημαϊκού Έτους 2005 έως και το εαρινό εξάμηνο του 2011 (βλέπε σελίδα 24). Συνεπώς η άποψη που εκφέρουν, σχετικά με τις γνώσεις των σπουδαστών, είναι αντικειμενική καθότι στηρίζεται στην εικόνα που παρατήρησαν σε τουλάχιστον έναν ασκούμενο. Η πλειοψηφία λοιπόν του δείγματος διαπίστωσε έλλειψη στις γνώσεις των σπουδαστών. Όμως ένα ικανοποιητικό ποσοστό του δείγματος, δεν παρατήρησε κάτι ανάλογο (βλέπε Διάγραμμα 31). Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί ότι στον συγκεκριμένο τομέα, έχει σημασία το πόσο εργασίας που ασκούν οι σπουδαστές τις γνώσεις τους. Για παράδειγμα έχουμε έναν ασκούμενο που είναι γνώστης υπολογιστικών προγραμμάτων και ταυτόχρονα υστερεί σε θέματα οργάνωσης. Εάν ο ανώτερος του, του αναθέτει εργασίες που για την διεκπεραίωσή τους χρειάζονται προγράμματα τύπου Microsoft Office Word, Excel, Power Point και άλλα, σαφώς και θα μπορέσει να ανταπεξέλθει χωρίς ιδιαίτερη δυσκολία. Εάν όμως τοποθετηθεί σε πόστο εργασίας που αφορά κυρίως την γραμματειακή υποστήριξη, είναι πιθανό να μην είναι τόσο αποτελεσματικός, καθώς συμπίπτουν αρκετές εργασίες ταυτόχρονα και στο πόστο αυτό χρειάζεται ιδιαίτερη οργάνωση. Για τον λόγο αυτό οι σπουδαστές κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης, θα ήταν καλό να τοποθετούνται σε παραπάνω από ένα πόστο εργασίας ώστε να μπορούν να ξεδιπλώνουν όλες τους τις γνώσεις, αλλά και να βελτιώνουν τα σημεία στα οποία υστερούν.

Αλληλένδετη σχέση με το επίπεδο γνώσεων των σπουδαστών, έχει και η συνολική τους απόδοση κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Εάν οι επιχειρήσεις είναι ικανοποιημένες από την απόδοση των σπουδαστών, τότε είναι σε θέση και αυτές, να τους αναθέτουν διαφορετικά αντικείμενα εργασίας διότι γνωρίζουν ότι θα μπορέσουν να τα αποδώσουν σωστά. Συνεπώς οι σπουδαστές θα πρέπει να δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον, να καταβάλλουν αισθητή προσπάθεια για τη διεκπεραίωση της δουλειάς τους, καθώς και να έχουν προθυμία να μάθουν νέα πράγματα. Κατά αυτό το τρόπο

αυξάνεται το εύρος των γνώσεών τους και η γνώμη των επιχειρήσεων για αυτούς διαμορφώνεται θετικά.

Συνεπώς μέσα από το επίπεδο γνώσεων των σπουδαστών και από την απόδοση τους, οι επιχειρήσεις διαμορφώνουν θετική εικόνα για τους σπουδαστές. Αφού λοιπόν μένουν ικανοποιημένες από την πρακτική άσκηση των σπουδαστών, είναι λογικό και στο μέλλον να επιθυμούν να συνάπτουν σχέσεις εργασίας με τους σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Τέλος είναι πιθανό, εφόσον υπάρχει κάποια κενή θέση εργασίας, οι επιχειρήσεις να προβούν στην ανανέωση της σύμβασης εργασίας των σπουδαστών και έπειτα από τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης.

Φτάνοντας προς το τέλος, θα ήταν αξιόλογο να ενσωματωθούν στο πρόγραμμα σπουδών του επόμενου Ακαδημαϊκού Έτους, παρουσιάσεις που να αφορούν τρόπους προσέγγισης σε Χρηματοοικονομικές αναλύσεις εταιρειών. Η προαναφερόμενη ενσωμάτωση θα ήταν ιδιαίτερα εποικοδομητική για τους σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Κατά αυτόν τον τρόπο θα μπεδώσουν καλύτερα τη θεωρία που έχουν διδαχτεί, καθώς οι παρουσιάσεις θα υφίστανται σε εταιρείες που είναι ενεργές στην αγορά εργασίας. Είναι ιδιαίτερης σημασίας αφού ο Χρηματοοικονομικός τομέας είναι αναπόσπαστο κομμάτι των εταιρειών. Επιπρόσθετα θα ήταν χρήσιμο το επίπεδο σπουδών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, να προσαρμοστεί στην υπάρχουσα φορολογική πραγματικότητα. Κατά αυτόν τον τρόπο, με το που εισέρχονται οι απόφοιτοι του τμήματος στην αγορά εργασίας θα είναι εκ των προτέρων ενημερωμένοι για τα πραγματικά δεδομένα της αγοράς. Θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμο, καθώς στη τωρινή χρονική περίοδο υφίστανται τακτικές αλλαγές στους Νόμους του κράτους, λόγω της Χρηματοοικονομικής κρίσης που επικρατεί από το έτος 2008. Επιπλέον θα ήταν εξίσου σημαντικό στα πλαίσια του προγράμματος σπουδών, να πραγματοποιούνται επισκέψεις σε εταιρείες. Κατά αυτόν τον τρόπο οι σπουδαστές θα μπεδώσουν καλύτερα την εσωτερική λειτουργία των εταιρειών. Τέλος θα ήταν θετικό να υπάρξει περισσότερη Αγγλική Ορολογία, αφού στο εσωτερικό των εταιρειών, η καθημερινή καθομιλουμένη πραγματοποιείται ως ένα ποσοστό στην Αγγλική γλώσσα. Με την ενσωμάτωση των προαναφερόμενων στο πρόγραμμα σπουδών, το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων θα μπορέσει να αυξήσει περισσότερο την τεχνολογική κατάρτιση που παρέχει στους απόφοιτούς του και η πρακτική τους άσκηση να είναι ακόμη πιο ουσιαστική, με περισσότερες προοπτικές παραμονής στις επιχειρήσεις.

Επομένως, όπως έχει ήδη αναλυθεί και διαπιστωθεί η γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου Κρήτης για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων είναι αρκετά καλή. Τη γνώμη αυτή, την επιβεβαίωσαν οι ασκούμενοι του τμήματος που εντοπίστηκαν στις επιχειρήσεις του δείγματος κατά τη διάρκεια της έρευνας. Επίσης, επαληθεύτηκε και από απόφοιτους του τμήματος, που παρέμειναν στις επιχειρήσεις του δείγματος μετά την λήξη της πρακτικής τους άσκησης, οι οποίοι ομοίως εντοπίστηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας. Συνεπώς εάν τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας ληφθούν υπόψη από τους αρμόδιους του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, το τμήμα θα μπορέσει να βελτιώσει τα σημεία στα οποία υστερεί. Κατά αυτόν τον τρόπο, οι γνώσεις που θα παρέχει στους σπουδαστές θα είναι οι βέλτιστες και η είσοδος τους στην αγορά εργασίας θα είναι περισσότερο εμπλουτισμένη. Εφαρμόζοντας αυτά, το έργο του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων θα γίνει σαφώς πιο διαδεδομένο, θα αποκτήσει περισσότερη καταξίωση προς τις επιχειρήσεις του Ηρακλείου Κρήτης και γιατί όχι σε μια μεταγενέστερη έρευνα, το αποτέλεσμα που θα προκύψει σχετικά με την γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις για το τμήμα να είναι πολύ καλή, αντί για αρκετά καλή όπως έχει διαπιστωθεί.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Javeau, C., 1996. *Η ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή*. Αθήνα: Εκδόσεις τυπωθήτω - Γιώργος Δαρδάνος
- Διαδικτυακός Τόπος του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Κρήτης, [Διαδίκτυο]. Διαθέσιμο στο: <http://www.teicrete.gr/tei/el/index.php> [πρόσβαση 3 Ιουλίου 2012].
- Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, [Διαδίκτυο]. Διαθέσιμο στο: <http://www.sdo.teicrete.gr/dep/> [πρόσβαση 3 Ιουλίου 2012].
- Βικιπαίδεια Ελεύθερη Εγκυκλοπαίδεια, [Διαδίκτυο]. Διαθέσιμο στο: http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A4%CE%B5%CF%87%CE%BD%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%95%CE%BA%CF%80%CE%B1%CE%B9%CE%B4%CE%B5%CF%85%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%8A%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%B1%CE%9A%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7%CF%82 [πρόσβαση 3 Ιουλίου 2012].
- Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδος, [Διαδίκτυο]. Διαθέσιμο στο: http://www.oe-e.gr/oe/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=41&Itemid=33&lang=el [πρόσβαση 22 Αυγούστου 2012].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα Α: Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στις επιχειρήσεις του δείγματος

ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο πραγματοποιείτε στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας της σχολής Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, με θέμα «**Έρευνα σχετικά με τη γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων**». Θα επιθυμούσαμε την εθελοντική συμπλήρωσή του απαντώντας στις ερωτήσεις που ακολουθούν, για τη διεκπεραίωση της έρευνας. Τέλος, σας επισημαίνουμε ότι η έναρξη προς ανεύρεση των στοιχείων που αναζητούμε από την επιχείρησή σας, ξεκινά το έτος 2005 μέχρι σήμερα και ότι το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο.

1. Ποια είναι η επιχείρηση στην οποία εργάζεστε;

.....
.....
.....

2. Ποια είναι η θέση σας μέσα στην επιχείρηση;

.....
.....
.....

3. Μέσω ποιού τρόπου επέλεξαν οι φοιτητές την επιχείρησή σας για την πρακτική τους άσκηση; **(Δυνατότητα Πολλαπλής Επιλογής)**

- i. Γραμματεία του ΤΕΙ Διοίκησης Επιχειρήσεων
- ii. Γραφείο διασύνδεσης του ΤΕΙ Κρήτης
- iii. Προκήρυξη θέσεων από την επιχείρησή σας
- iv. Σύσταση της επιχείρησή σας μέσω τρίτων
- v. Προσωπική έρευνα του φοιτητή
- vi. Δεν γνωρίζω
- vii. Άλλο: .....

4. Πόσοι φοιτητές έχουν πραγματοποιήσει την πρακτική τους άσκηση στην επιχείρησή σας από το 2005 μέχρι σήμερα;

- i. Από 1 έως 3
- ii. Από 4 έως 6
- iii. Από 7 και άνω
- iv. Δεν γνωρίζω/Δεν θυμάμαι

5. Σε ποια πόστα εργασίας τοποθετήθηκαν για την πρακτική τους άσκηση οι φοιτητές;

.....
.....
.....

ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

5 Α. Υπήρξε αλλαγή θέσης εργασίας σε σύγκριση με την αρχική θέση του φοιτητή;

- i. Ναι
- ii. Όχι

6. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης του φοιτητή διαπιστώσατε:

	1	2	3	4	5
	Απόλυτα		Μετρίως		Καθόλου
i. Αύξηση της αποδοτικότητας	☐	☐	☐	☐	☐
ii. Αύξηση της αποτελεσματικότητας	☐	☐	☐	☐	☐
iii. Αύξηση της παραγωγικότητας	☐	☐	☐	☐	☐

7. Σε περίπτωση αύξησης της συνολικής απόδοσης, σε ποιους λόγους οφείλεται; **(Δυνατότητα πολλαπλής επιλογής)**

- i. Προσωπικά κίνητρα του φοιτητή
- ii. Σε κίνητρα της επιχείρησης
- iii. Άλλο: .....

8. Σε περίπτωση που δεν είστε απόλυτα ικανοποιημένος από την συνολική απόδοση του φοιτητή, σε ποιους λόγους οφείλεται; **(Δυνατότητα πολλαπλής επιλογής)**

- i. Έλλειψη κινήτρων
- ii. Έλλειψη απαραίτητων γνώσεων
- iii. Έλλειψη οργάνωσης
- iv. Έλλειψη καλών εργασιακών σχέσεων
- v. Λόγω λήξης πρακτικής ασκήσεως με τη πάροδο των 6 μηνών
- vi. Άλλο: .....

9. Γνωρίζετε το πρόγραμμα σπουδών του τμήματος διοίκησης επιχειρήσεων;

- i. Ναι
- ii. Όχι

10. Με βάση την επιχείρησή σας, ποιες γνώσεις κρίνετε απαραίτητες να έχει ένας απόφοιτος του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων; **(Δυνατότητα πολλαπλής επιλογής)**

- i. Χρηματοοικονομικές γνώσεις
- ii. Γνώσεις Νομικού Δικαίου
- iii. Γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ
- iv. Ξενόγλωσσες γνώσεις

ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

10 Α. Παρατηρήσατε ελλείψεις στις γνώσεις των σπουδαστών;

- i. Ναι
- ii. Όχι

10 Β. Αν ναι, ποιές;

.....
.....
.....

11. Έχετε να κάνετε κάποια πρόταση για επιπλέον μαθήματα σε θεωρητικό ή εργαστηριακό επίπεδο;

.....
.....
.....

12. Ποια είναι/ήταν η γνώμη σας για τη πρακτική άσκηση του φοιτητή;

- i. Πολύ καλή   1
- ii. Αρκετά καλή   2
- iii. Λίγο καλή   3
- iv. Καθόλου καλή   4

13. Θα προτιμούσατε ξανά κάποιον σπουδαστή από το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων για την πρακτική του άσκησης;

- i. Ναι
- ii. Όχι
- iii. Ίσως

13 A. Αν όχι, γιατί;

.....
.....
.....

14. Έχει παραμείνει κάποιος σπουδαστής στην επιχείρησή σας μετά τη λήξη της πρακτικής του άσκησης;

- i. Ναι
- ii. Όχι

14 A. Αν ναι, για πόσο χρονικό διάστημα;

- i. Από τη λήξη της πρακτικής άσκησης έως 1 έτος
- ii. Από τη λήξη της πρακτικής άσκησης έως 3 έτη
- iii. Από τη λήξη της πρακτικής άσκησης έως 5 έτη
- iv. Από τη λήξη της πρακτικής άσκησης έως 7 έτη

14 B. Ποια η θέση του σήμερα;

.....
.....
.....

15. Η γενική εικόνα του σπουδαστή, έχει συμβάλει στη συνολική διαμόρφωση της γνώμης σας για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων;

- i. Ναι
- ii. Όχι

15 Α. Αν ναι, κατά πόσο;

- i. Πολύ 1
- ii. Αρκετά 2
- iii. Λίγο 3
- iv. Καθόλου 4

16. Πιστεύετε ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας;

- i. Ναι
- ii. Όχι
- iii. Δεν γνωρίζω

17. Ποια η γνώμη σας για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης;

- i. Πολύ καλή 1
- ii. Αρκετά καλή 2
- iii. Λίγο καλή 3
- iv. Καθόλου καλή 4

Σας ευχαριστούμε πολύ.

Παράρτημα Β: Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους σπουδαστές του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, οι οποίοι πραγματοποιούσαν την πρακτική τους άσκηση στις επιχειρήσεις του δείγματος κατά τη διάρκεια της έρευνας

ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο πραγματοποιείται στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας της σχολής Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, με θέμα «**Έρευνα σχετικά με τη γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων**». Θα επιθυμούσαμε την εθελοντική συμπλήρωσή του απαντώντας στις ερωτήσεις που ακολουθούν, για τη διεκπεραίωση της έρευνας. Τέλος, σας επισημαίνουμε ότι το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο.

1. Μέσω ποιού τρόπου επιλέξατε την επιχείρηση στην οποία πραγματοποιείται την πρακτική σας άσκηση;
  - i. Γραμματεία του ΤΕΙ διοίκησης επιχειρήσεων
  - ii. Γραφείο διασύνδεσης του ΤΕΙ Κρήτης
  - iii. Προκήρυξη θέσεων από την επιχείρηση
  - iv. Σύσταση της επιχείρησης μέσω τρίτων
  - v. Προσωπική σας έρευνα
  - vi. Άλλο: .....

2. Ποια είναι η τωρινή θέση εργασίας σας;
.....
.....
.....

3. Πιστεύετε ότι το τμήμα διοίκησης επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, παρέχει τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις που απαιτεί η αγορά εργασίας;
  - i. Πολύ 1
  - ii. Αρκετά 2
  - iii. Λίγο 3
  - iv. Καθόλου 4

4. Πιστεύετε ότι το τμήμα διοίκησης επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, παρέχει τις απαραίτητες εργαστηριακές γνώσεις που απαιτεί η αγορά εργασίας;

- i. Πολύ 1
- ii. Αρκετά 2
- iii. Λίγο 3
- iv. Καθόλου 4

5. Σύμφωνα με αυτά που διδαχθήκατε στο τμήμα διοίκησης επιχειρήσεων, σε τι πιστεύεται ότι σας έχει βοηθήσει πιο πολύ;

.....
.....
.....

6. Τι δεν διδαχθήκατε καθόλου από το τμήμα διοίκησης επιχειρήσεων και το συναντήσατε κατά τη διάρκεια της πρακτικής σας άσκησης;

.....
.....
.....

7. Κατά τη προσωπική σας άποψη, σε ποιες γνώσεις μαθημάτων κρίνετε απαραίτητο ότι πρέπει να δοθεί περισσότερη έμφαση και ενημέρωση από τη πλευρά του τμήματος διοίκησης επιχειρήσεων; **(Δυνατότητα πολλαπλής επιλογής)**

- i. Χρηματοοικονομικές γνώσεις
- ii. Γνώσεις Νομικού Δικαίου
- iii. Γνώσεις Μάνατζμεντ και Μάρκετινγκ
- iv. Ξενόγλωσσες γνώσεις

8. Ποια η γνώμη σας για το τμήμα διοίκησης επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης;

- i. Πολύ καλή 1
- ii. Αρκετά καλή 2
- iii. Λίγο καλή 3
- iv. Καθόλου καλή 4

Σας ευχαριστούμε πολύ.

Παράρτημα Γ: Το ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους απόφοιτους του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων, οι οποίοι ανανέωσαν την σύμβαση εργασίας τους με τη λήξη της πρακτικής τους άσκησης στις επιχειρήσεις του δείγματος

ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το παρακάτω ερωτηματολόγιο πραγματοποιείται στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας της σχολής Διοίκησης Επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης, με θέμα «**Έρευνα σχετικά με τη γνώμη που έχουν οι επιχειρήσεις του Ηρακλείου για το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων**». Θα επιθυμούσαμε την εθελοντική συμπλήρωσή του απαντώντας στις ερωτήσεις που ακολουθούν, για τη διεκπεραίωση της έρευνας. Τέλος, σας επισημαίνουμε ότι το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο.

1. Ποια είναι η τωρινή θέση εργασίας σας;

.....
.....
.....

2. Ποια πόστα εργασίας κατείχατε μέχρι τη τωρινή σας θέση;

.....
.....
.....

3. Κατά πόσο σας φάνηκαν χρήσιμες οι γνώσεις που σας παρείχε το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων για την παραμονή σας στην επιχείρηση;

i.	Πολύ	1
ii.	Αρκετά	2
iii.	Λίγο	3
iv.	Καθόλου	4

4. Πιστεύετε ότι το τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων παρέχει την τεχνολογική κατάρτιση που απαιτεί η αγορά εργασίας;
i.	Πολύ	1
ii.	Αρκετά	2
iii.	Λίγο	3
iv.	Καθόλου	4
5. Ποια η γνώμη σας για το τμήμα διοίκησης επιχειρήσεων του ΤΕΙ Ηρακλείου Κρήτης;
i.	Πολύ καλή	1
ii.	Αρκετά καλή	2
iii.	Λίγο καλή	3
iv.	Καθόλου καλή	4

Σας ευχαριστούμε πολύ.